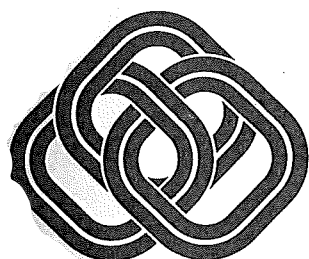

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ &
ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ
ΚΥΠΡΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΔΕΣΗ '83

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ &
ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ
ΚΥΠΡΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΔΕΣΗ '83

14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1984

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΟΕΒ	
Διοικητικό Συμβούλιο	4
Εκτελεστική Επιτροπή	5
Απερχόμενα Μέλη του Συμβουλίου	6
ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΟΠΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΙΤΑΙ Η ΟΕΒ	7
ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	
Εισαγωγή	9
Εθνικό Θέμα — Πολιτικές Εξελίξεις	10
Οικονομικές Εξελίξεις	10
Επίπεδο Οικονομικής Δραστηριότητας — Παραγωγή	11
Απασχόληση — Ανεργία — Παραγωγικότητα	11
Τιμές — Μισθοί και Εισοδήματα	12
Ισοζύγιο Πληρωμών	13
Κατανάλωση — Αποταμιεύσεις — Επενδύσεις	14
Δημοσιονομική και Νομισματική πολιτική	14
Συμπερασματικό Σχόλιο	16
Συμβουλευτική Οικονομική Επιτροπή	16
Συμβουλευτικό Σώμα Ενεργείας	18
Συμβουλευτική Επιτροπή Τιμών	18
Συμβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου & Βιομηχανίας	19
Συντονιστικό Συμβούλιο Βιομηχανίας — ΟΕΒ	19
Οργανισμός Προωθήσεως Εξαγωγών	19
Κίνητρα Οικονομικής Ανάπτυξης	20
Τιμαριθμικό Επίδομα	21
Παγκύπρια Εβδομάδα Βιομηχανίας	21
Εξαίρεση Εξαγωγικής Βιομηχανίας από Αύξηση Κόστους Ηλεκτρικού Ρεύματος	22
Νομοθεσία για Προστασία του Ανταγωνισμού	23
Δασμολογική Προστασία της Εγχώριας Βιομηχανίας	23
Εκστρατεία Διαφημίσεως Κυπριακών Προϊόντων	24
Εργασιακά Θέματα — Εργατική και Κοινωνική Νομοθεσία	
Εργατικά Αιτήματα — Συλλογικές Διαπραγματεύσεις	25
Μεσολαθητικός Ρόλος Υπουργείου Εργασίας	26
Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα	27
Επιτροπή Παρακολούθησης Προβλήματος Ανεργίας	28
Κατώτατα Ημερομίσθια	29
Εργατικά Αναπαυτήρια	30
Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	30
Συμβούλιο Κεντρικού Ταμείου Αδειών	30
Συμβούλιο Ταμείου για Πλεονάζον Προσωπικό	30
Συμβούλιο Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως	31
Διοικητικό Συμβούλιο Κέντρου Παραγωγικότητας	32
Παγκύπριο Συμβούλιο Ασφαλείας — Επαρχιακή Επ. Ασφαλείας	32
Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών	33
Διοικητικό Συμβούλιο Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου	33
Υπηρεσία Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων	34
Διεθνείς Οργανώσεις και Συνέδρια	36
23η Ετήσια Γενική Συνέλευση	39
Γραμματεία της ΟΕΒ	42

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΕΒ	43
Γενικά Προβλήματα Βιομηχανικών Συνδέσμων	46
Σύνδεσμος Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου	47
Σύνδεσμος Βιομηχάνων Ενδύσεως	47
Σύνδεσμος Βιομηχάνων Υποδημάτων	48
Σύνδεσμος Μεταλλουργικών Βιομηχανιών Κύπρου	49
Σύνδεσμος Εργοδοτών Ξυλουργικής Βιομηχανίας	50
Σύνδεσμος Κατασκευαστών Ηλιακών και Ηλεκτρ. Θερμολουτήρων	50
Σύνδεσμος Κατασκευαστών Αμαξωμάτων Κύπρου	
* Σύνδεσμος Βιομηχάνων Μωσαϊκών & Μαρμάρων	
* Παγκύπριος Σύνδεσμος Βιομηχάνων Βαλιτσοποιίας, Τσαντών και Δερματίνων Ειδών Ταξιδίου	
Σύνδεσμος Εργολάβων Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων	51
Σύνδεσμος Εργολάβων Κεντρικού Κλιματισμού	51
Κυπριακός Εργοδοτικός Σύνδεσμος Τραπεζών	51
Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων	52
Παγκύπριος Σύνδεσμος Ιδιοκτητών Κέντρων Αναψυχής	53
Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου	53
Σύνδεσμος Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου	
Παγκύπριος Σύνδεσμος Εργοδοτών Τυπογράφων	54
Παγκύπριος Σύνδεσμος Πλυντηριούχων	55
Σύνδεσμος Διευθυντριών και Ιδιοκτητών Νηπιαγωγείων	
Σύνδεσμος Εισαγωγέων Αυτοκινήτων, Τράκτορ & Γεωργ. Μηχανημάτων	55
Σύνδεσμος Ιδιοκτητών Συνεργείων Μηχανοκινήτων Οχημάτων	
Σύνδεσμος Συσκευαστών — Εξαγωγέων Εσπεριδοειδών & Σταφυλών	56
* Σύνδεσμος Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης	

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31.12.1983

* Έγινε Μέλος της ΟΕΒ μέσα στο 1984.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΟΕΒ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΝ 31Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1983

ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΛΟΚΑΣΙΔΗΣ (Πρόεδρος) Ελευθέρα Θέση	ΑΚΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ Μεταποίηση
ΣΤΕΛΙΟΣ ΓΚΑΡΑΝΗΣ (Αντιπρόεδρος) Μεταποίηση	ΑΝΤΟΥΑΝ ΡΟΖΑ Μεταποίηση
ΠΑΝΟΣ ΓΑΛΑΝΟΣ Σύνδεσμος Τραπεζών	ΑΝΤΩΝΗΣ ΧΑΤΖΗΠΑΥΛΟΥ Μεταποίηση
ΚΙΚΗΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ Σύνδεσμος Τραπεζών	ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Μεταποίηση
ΦΑΙΔΡΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ Σύνδεσμος Εισαγωγέων Αυτοκινήτων	ΤΑΚΗΣ ΝΕΜΙΤΣΑΣ Μεταποίηση
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗΣ Σύνδεσμος Εισαγωγέων Αυτοκινήτων	ΛΕΛΛΟΣ ΤΣΕΡΙΩΤΗΣ Μεταποίηση
ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΥΡΥΒΙΑΔΗΣ Σύνδεσμος Ξενοδόχων	ΝΙΚΟΣ ΛΟΥΡΟΥΤΖΙΑΤΗΣ Μεταποίηση
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΑΡΧΟΝΤΙΔΗΣ Σύνδεσμος Ξενοδόχων	ΤΑΚΗΣ ΠΕΛΕΤΙΕΣ Μεταποίηση
ΔΩΡΟΣ ΙΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων	ΠΑΝΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Μεταποίηση
ΝΙΚΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων	ΒΥΡΩΝ ΚΡΑΝΙΔΙΩΤΗΣ Μεταποίηση
ΛΑΚΗΣ ΖΑΒΑΛΛΗΣ Τυπογραφία	ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΚΚΙΝΙΔΗΣ Οργανισμοί Δημοσίας Ωφελείας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΛΗΣ Σύνδεσμος Ενδύσεως	ΜΙΚΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ Οργανισμοί Δημοσίας Ωφελείας
ΓΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗΣ Σύνδεσμος Ενδύσεως	ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ Υπηρεσίες
ΚΩΣΤΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ Σύνδεσμος Υποδήσεως	ΣΤΕΦΟΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ Μεταφορές
ΧΡΥΣΗΛΙΟΣ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ Σύνδεσμος Μεταλ. Βιομηχανιών	ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ Ελευθέρα Θέση
ΑΚΗΣ ΦΑΣΟΥΛΙΩΤΗΣ Σύνδεσμος Ξυλουργικής Βιομηχανίας	ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΕΟΝΤΗΣ Ελευθέρα Θέση
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΙΜΟΝ Γεωργία	ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΡΥΦΩΝ Ελευθέρα Θέση
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΛΟΪΖΙΔΗΣ Μεταλλευτική Βιομηχανία	ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΛΑΝΙΤΗΣ Ελευθέρα Θέση
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ Οικοδομική Βιομηχανία	ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Ελευθέρα Θέση
ΠΑΝΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Οικοδομική Βιομηχανία	ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΤΣΑΛΙΔΗΣ Ελευθέρα Θέση
ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΛΟΪΖΟΥ Εμπόριο	ΑΚΗΣ ΛΟΡΔΟΣ Ελευθέρα Θέση
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Εμπόριο	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΝΟΣ Ελευθέρα Θέση
ΑΛΕΞΗΣ ΓΑΛΑΝΟΣ Εμπόριο	ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΙΕΡΙΔΗΣ Γενικός Διευθυντής ex-officio Μέλος
ΣΤΕΛΙΟΣ ΛΥΣΙΩΤΗΣ Μεταποίηση	

ΠΡΩΗΝ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΕΧ-OFFICIO ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ
ΣΟΛΩΝ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΓΚΑΡΑΝΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΒΟΤΣΟΣ

ΛΕΑΝΔΡΟΣ Β. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ
ΤΑΚΗΣ ΠΑΝΤΖΑΡΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΟΡΔΟΣ
ΡΕΝΟΣ ΣΟΛΟΜΙΔΗΣ

Σύμφωνα με το Καταστατικό της ΟΕΒ τα ex-officio Μέλη του Συμβουλίου είναι καθ' όλα ισότιμα με τα λοιπά Μέλη του Συμβουλίου.

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΛΟΚΑΣΙΔΗΣ
Πρόεδρος
ΣΤΕΛΙΟΣ ΓΚΑΡΑΝΗΣ
Αντιπρόεδρος
ΡΕΝΟΣ ΣΟΛΟΜΙΔΗΣ
Μέλος
ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Μέλος
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΟΡΔΟΣ
Μέλος
ΛΑΚΗΣ ΖΑΒΑΛΛΗΣ
Μέλος

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
Μέλος
ΓΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗΣ
Μέλος
ΣΤΕΛΙΟΣ ΛΥΣΙΩΤΗΣ
Μέλος
ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΡΥΦΩΝ
Μέλος
ΑΛΕΞΗΣ ΓΑΛΑΝΟΣ
Μέλος
ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΙΕΡΙΔΗΣ
Γενικός Διευθυντής

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ **ΛΕΛΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ**

ΕΛΕΓΚΤΕΣ

ΚΩΣΤΟΥΡΗΣ, ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, και ΣΙΑ
Εγκεκριμένοι Λογιστές

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΕΠΑΝΕΚΛΟΓΗ

Τα απερχόμενα μέλη του Συμβουλίου που προσφέρονται για επανεκλογή είναι τα ακόλουθα:

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗΣ
ΑΚΗΣ ΦΑΣΟΥΛΙΩΤΗΣ
ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΛΟΪΖΟΥ
ΑΛΕΞΗΣ ΓΑΛΑΝΟΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΛΥΣΙΩΤΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ΤΑΚΗΣ ΝΕΜΙΤΣΑΣ
ΤΑΚΗΣ ΠΕΛΕΤΙΕΣ
ΜΙΚΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΛΕΛΛΟΣ ΤΣΕΡΙΩΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΕΟΝΤΗΣ

Από την τελευταία Ετήσια Γενική Συνέλευση που έγινε στις 26 Οκτωβρίου 1983 ο κ. Άκης Χρυσοστόμου έχει διορισθεί από το Συμβούλιο σαν μέλος του με βάση τις πρόνοιες του Άρθρου 43 του Καταστατικού και προσφέρεται για επανεκλογή.

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΟΠΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΙΤΑΙ Η ΟΕΒ

Το 1983 η ΟΕΒ εκπροσωπείτο στα πιο κάτω μόνιμα Σώματα και σε μεγάλο αριθμό ad hoc επιτροπών οι οποίες συστάθηκαν για μελέτη ειδικών θεμάτων:

Υπουργείο Εργασίας

- Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα.
- Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- Συμβούλιο Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως.
- Διοικητικό Συμβούλιο Κέντρου Παραγωγικότητας.
- Διοικητικό Συμβούλιο Κεντρικού Ταμείου Ετήσιων Αδειών.
- Επιτροπή Σχεδίου Επιχορηγήσεως Αδειών.
- Διοικητικό Συμβούλιο για Πλεονάζον Προσωπικό.
- Συμβούλιο Μαθητείας.
- Επαρχιακές Επιτροπές Μαθητείας.
- Συμβουλευτικό Σώμα Ειδικού Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων.
- Συμβουλευτική Επιτροπή Επαρχιακού Γραφείου Εργασίας Λευκωσίας.
- Παγκύπριο Συμβούλιο Ασφαλείας.
- Επαρχιακή Επιτροπή Ασφαλείας, Λευκωσίας.
- Συμβούλιο του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων.
- Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο.
- Επιτροπή για Παρακολούθηση Προβλήματος Απασχολήσεως.
- Κεντρικό Συμβούλιο Ασφάλειας & Υγείας στα Μεταλλεία.

Υπουργείο Οικονομικών

- Συμβουλευτική Οικονομική Επιτροπή.
- Επιτροπή Δείκτη Λιανικών Τιμών.

Υπουργείο Εμπορίου & Βιομηχανίας

- Συμβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου & Βιομηχανίας.
- Συμβουλευτική Επιτροπή Τιμών.
- Συμβουλευτική Επιτροπή ΕΟΚ.
- Συμβουλευτικό Συμβούλιο Εγγυήσεως Εξαγωγών.
- Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού Προτύπων & Ελέγχου Ποιότητας.
- Συμβουλευτικό Σώμα Ενεργείας.
- Συμβουλευτική Επιτροπή Μετρικής Μετατροπής.

Υπουργείο Δικαιοσύνης

- Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών.
- Συμβούλιο Αποκαταστάσεως Απολυομένων Καταδίκων.
- Εθνική Επιτροπή για τη Γυναίκα.
- Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή.

Η συμβολή της ΟΕΒ στη διαμόρφωση της κοινωνικο-οικονομικής πολιτικής του Κράτους επιτυγχάνεται κατά άμεσο τρόπο με την ενεργό συμμετοχή των εκπροσώπων της στις πιο πάνω Κυβερνητικές Επιτροπές και Συμβούλια τα οποία μελετούν οικονομικά, εργατικά, βιομηχανικά και κοινωνικά θέματα. Με τις εποικοδομητικές και μελετημένες θέσεις της ΟΕΒ προωθούνται τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του εργοδοτικού κόσμου και του τόπου γενικότερα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται συνοπτικά οι πιο σημαντικές δραστηριότητες που η ΟΕΒ ανέπτυξε στους τομείς των εργασιακών σχέσεων, της Βιομηχανίας, των Υπηρεσιών και της Οικονομίας γενικά.

Στη διάρκεια του 1983 οι δραστηριότητες της ΟΕΒ αναπτύχθηκαν μέσα στα ευρύτερα πλαίσια των πολιτικοκοινωνικών δεδομένων και εξελίξεων και διαμορφώθηκαν όπως πάντα με βάση το τρίπτυχο πολιτικής της ΟΕΒ που είναι:

- Σύγχρονη Μεικτή Οικονομία με ελεύθερη επιχειρηματική πρωτοβουλία και δραστηριότητα μέσα στα πλαίσια ενός ενδεικτικού κρατικού προγραμματισμού.
- Καθολική κοινωνική πρόοδος και βελτίωση του βιοτικού επιπέδου με τον ταχύτερο δυνατό ρυθμό που επιτρέπουν οι οικονομικές δυνατότητες και πραγματικότητες του τόπου.
- Προστασία και προαγωγή των καλώς νοουμένων εργοδοτικών και επαγγελματικών συμφερόντων των Μελών της και του επιχειρηματικού κόσμου γενικότερα.

Μέσα στα πλαίσια της πιο πάνω πολιτικής και των γενικών κατευθυντήριων γραμμών τις οποίες το Συμβούλιο και η Εκτελεστική Επιτροπή καθόριζαν από καιρού εις καιρό, η Γραμματεία της ΟΕΒ εργάσθηκε εντατικά για την προώθηση των πολλαπλών θεμάτων που απασχόλησαν τον επιχειρηματικό κόσμο.

Οι Λειτουργοί της ΟΕΒ πήραν μέρος σε πάνω από 650 συνεδριάσεις συμβουλίων, τεχνικών επιτροπών, εργατικών διαπραγματεύσεων και συναφών δραστηριοτήτων και επιδίωξαν την όσο το δυνατό πιο αποτελεσματική προστασία και προαγωγή των καλώς νοουμένων συμφερόντων του επιχειρηματικού κόσμου.

Πρόσθετα συνεχίστηκε και εντατικοποιήθηκε ακόμα περισσότερο η προσπάθεια για αντικειμενική ενημέρωση και διαφώτιση της κοινής γνώμης πάνω στα οικονομικά, εργασιακά, βιομηχανικά και κοινωνικά προβλήματα που απασχόλησαν και απασχολούν τον τόπο. Τούτο έγινε με την έκδοση ανακινωθέντων, με δημοσιογραφικές, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές συνεντεύξεις και με ομιλίες αξιωματούχων της ΟΕΒ.

Τα γενικά και ειδικά προβλήματα των διαφόρων Επαγγελματικών Συνδέσμων ήταν διαρκώς στο προσκήνιο της προσοχής της Γραμματείας και της Εκτελεστικής Επιτροπής και περιγράφονται στο ειδικό κεφάλαιο της έκθεσης αυτής.

Κατά τη διάρκεια του 1983 η ΟΕΒ διατήρησε στενή και εποικοδομητική συνεργασία με όλες τις κρατικές υπηρεσίες που ασχολούνται με θέματα της αρμοδιότητάς της, ιδιαίτερα με τα Υπουργεία Εργασίας, Οικονομικών και Εμπορίου & Βιομηχανίας. Συνεχής επαφή διατηρήθηκε επίσης τόσο με τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις όσο και με αδελφές οργανώσεις του επιχειρηματικού κόσμου, ειδικότερα το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο.

Στο διεθνή τομέα, η ΟΕΒ, διατήρησε στενές σχέσεις και μόνιμη επαφή με το Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ), τη Διεθνή Οργάνωση Εργοδοτών (ΙΟΕ), την Ένωση Βιομηχανικών Οργανώσεων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (UNICE), όπως επίσης και το Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ΙΛΟ).

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΜΑ — ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Ο χρόνος 1983 παρουσίασε σ' ό,τι αφορά τις κυπριακές εξελίξεις ενδιαφέροντα γεγονότα. Στο κυπριακό πολιτικό πρόβλημα σημειώθηκε σημαντική επιδείνωση λόγω της πολιτικής των αυθαιρεσιών της τουρκοκυπριακής ηγεσίας.

Στις αρχές του 1983 διεξήχθη η προεδρική εκλογή με την επανεκλογή, από τον πρώτο γύρο, του κ. Σπύρου Κυπριανού στο ύπατο αξίωμα της κυπριακής πολιτείας, αυτό του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Η προσφυγή της κυπριακής Κυβέρνησης στη γενική συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών — που αποτέλεσμά της ήταν η εξασφάλιση του πιο ισχυρού υπέρ της Κύπρου ψηφίσματος, όπως εκτιμήθηκε απ' όλες τις πολιτικές παρατάξεις — έδωσε το πρόσχημα στην τουρκοκυπριακή ηγεσία να διακόψει τις διακοινοτικές συνομιλίες και να επισφραγίσει και μ' αυτό τον τρόπο τη στασιμότητα σ' ό,τι αφορά τις προσπάθειες για την αναζήτηση λύσης του κυπριακού με τη διαδικασία του διαλόγου.

Πέρα απ' αυτό η τουρκοκυπριακή ηγεσία προχώρησε στο πιο σημαντικό βήμα σε βάρος των πραγματικών συμφερόντων της Κύπρου, στην ανακήρυξη το Νιόβρη του 1983 του «κράτους» των τουρκοκυπρίων, με το όνομα «Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου». Η αποσχιστική αυτή ενέργεια της τουρκοκυπριακής ηγεσίας καταδικάστηκε έντονα απ' όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου και με ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, στον οποίο η κυπριακή Κυβέρνηση είχε προσφύγει.

Οι ανησυχίες για τα δυσμενή αποτελέσματα από τη στασιμότητα στο κυπριακό δεν περιορίστηκαν στον κυπριακό και τον ελλαδικό χώρο. Επεκτάθηκαν και πέρα απ' αυτά τα γεωγραφικά σύνορα και εκφράστηκαν και από τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών κ. Πέρεζ ντε Κουεγιάρ. Στην προσπάθεια του να επαναφέρει σε επαφή τις δυο πλευρές και μάλιστα μέσα σε συγκεκριμένο πλαίσιο, ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ κινήθηκε με νέα πρωτοβουλία του, που απευθυνόταν προς την ηγεσία των δυο κοινοτήτων με την υποβολή του εγγράφου του, που καταγράφεται στην κυπριακή ιστορία σαν το έγγραφο των «δεικτών Κουεγιάρ».

Τη χαριστική βολή κατά των προσπαθειών του κ. Κουεγιάρ είχε δώσει η αυθαίρετη αποσχιστική ενέργεια της τουρκοκυπριακής ηγεσίας που εκφράστηκε με την ανακήρυξη «κράτους».

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε πως το 1983 ήταν χρόνος που σηματοδοτείται από νέες αυθαιρεσίες της τουρκοκυπριακής ηγεσίας, που επαύξησαν τις ανησυχίες για το μέλλον της Κύπρου και μείωσαν τις πιθανότητες αναζήτησης λύσης του προβλήματος με τη διαδικασία των συνομιλιών.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Η γενική οικονομική κατάσταση επιδεινώθηκε κατά τη διάρκεια του 1983. Τα κυριότερα αρνητικά στοιχεία που χαρακτήριζαν τις οικονομικές εξελίξεις του χρόνου ήταν η σημαντική επιβράδυνση που σημειώθηκε στο ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας, η συνεχιζόμενη αύξηση του ποσοστού ανεργίας, η κάμψη των εγχώριων εξαγωγών, η περαιτέρω αύξηση του χάσματος του εμπορικού ισοζυγίου και του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, η μεγέθυνση του δημοσιονομικού ελλείματος και η συνεχιζόμενη διατήρηση της επενδυτικής δραστηριότητας σε χαμηλά επίπεδα.

Από πλευράς θετικών εξελίξεων μπορούν να αναφερθούν μόνο η ελαφρά κάμψη στο ρυθμό του πληθωρισμού και η ικανοποιητική επίδοση του τουρισμού η οποία είχε ευμενείς αλυσιδωτές επιπτώσεις και σε άλλους τομείς της οικονομίας.

Επίπεδο Οικονομικής Δραστηριότητας — Παραγωγή

Η οικονομική δραστηριότητα άρχισε να παρουσιάζει έντονες ενδείξεις χαλάρωσης στη διάρκεια του 1983. Ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας σημείωσε σοβαρή κάμψη έναντι του 1982 και υπολογίζεται ότι έφθασε μόνο το 2.6%, ρυθμός ο οποίος υπολείπεται σημαντικά του στόχου του Τέταρτου Έκτακτου Σχεδίου ο οποίος τέθηκε στο 4% ετησίως. Η κάμψη του ρυθμού ανάπτυξης αποδίδεται κυρίως στην πτώση των εγχώριων εξαγωγών η οποία ήταν αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης κάμψης στην ανταγωνιστικότητα των προϊόντων μας στις ξένες αγορές, στην παράταση της επενδυτικής ατονίας και άλλους αστάθμητους παράγοντες όπως οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες που επηρέασαν αρνητικά τη γεωργική παραγωγή.

Ο τομέας των υπηρεσιών και γενικά οι τριτογενείς τομείς της οικονομίας με κύριο μοχλό την αυξημένη τουριστική κίνηση σημείωσαν σχετικά ψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης, σε αντίθεση με τους δευτερογενείς τομείς όπου υπήρξε χαμηλότερη ανάπτυξη ή στασιμότητα και τους πρωτογενείς τομείς όπου σημειώθηκε κάμψη της παραγωγής και αρνητικός ρυθμός ανάπτυξης.

Ο τομέας της μεταποίησης σημείωσε χαμηλό ρυθμό ανάπτυξης που υπολογίζεται γύρω στο 2.4% σε σύγκριση με 4% περίπου το 1982 και 6.3% που είναι ο στόχος του Τέταρτου Έκτακτου Σχεδίου. Κύριος συντελεστικός παράγοντας στην κάμψη του ρυθμού ανάπτυξης ήταν η μείωση των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων. Αντίθετα, θετική επίδραση άσκησε η αύξηση της εγχώριας κατανάλωσης βιομηχανικών προϊόντων η οποία δέχθηκε τις θετικές επιδράσεις από την αύξηση του τουριστικού ρεύματος.

Ο γεωργικός τομέας σημείωσε αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης ο οποίος υπολογίζεται σε 3.7%. Κυριότερος λόγος για τη μείωση αυτή ήταν οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες που επηρέασαν αρκετές καλλιέργειες και η μειωμένη εξωτερική ζήτηση για ορισμένα γεωργικά προϊόντα.

Ο τομέας των κατασκευών παρέμεινε στα ίδια περίπου επίπεδα όπως και κατά το 1982, γεγονός που αντανάκλα κυρίως την κάμψη στη ζήτηση οικοδομών για οικιστικές μονάδες. Αντίθετα, αύξηση σημειώθηκε στον υποτομέα των έργων οδοποιΐας, η οποία συνέβαλε στη διατήρηση των εργασιών ολόκληρου του τομέα στα ίδια περίπου επίπεδα όπως και κατά το 1982.

Ο τομέας του χονδρικού και λιανικού εμπορίου σημείωσε ρυθμό ανάπτυξης γύρω στο 2.6% σε σύγκριση με 6.6% το 1982. Μεγαλύτερη ώθηση στην ανάπτυξη του τομέα δόθηκε από την πλευρά των εισαγωγών οι οποίες αυξήθηκαν κατά 11% περίπου ενώ το εξαγωγικό εμπόριο άσκησε αρνητική επίδραση λόγω της μείωσης των εξαγωγών κατά 3% περίπου.

Με κύριο μοχλό τη συνεχιζόμενη αύξηση του τουριστικού ρεύματος προς την Κύπρο, ο τομέας των υπηρεσιών συνέχισε να σημειώνει ικανοποιητικό ρυθμό ανάπτυξης ο οποίος υπολογίζεται στο 5.0% περίπου για το 1983. Εκτός από τον τουρισμό ο οποίος είχε άμεσες θετικές επιπτώσεις στον υποτομέα των ξενοδοχείων και εστιατορίων, σημαντικό ρυθμό ανάπτυξης σημείωσε και ο υποτομέας των προσωπικών υπηρεσιών.

Γενικά συνεχίσθηκε και κατά το 1983 η τάση των τριτογενών τομέων να αναπτύσσονται με ταχύτερους ρυθμούς από τους πρωτογενείς και δευτερογενείς τομείς και να αποτελούν τον κυριότερο μοχλό ανάπτυξης ολόκληρης της οικονομίας. Η συνέχιση της τάσης αυτής αργά αλλά σταθερά μεταβάλλει τη διαρθρωτική δομή και τα χαρακτηριστικά της οικονομίας μας, μετατρέποντας την σε οικονομία παροχής υπηρεσιών.

Απασχόληση — Ανεργία — Παραγωγικότητα

Η κάμψη του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας και η συνεχιζόμενη ανεπάρκεια των παραγωγικών επενδύσεων δεν επέτρεψαν τη δημιουργία σημαντικού αριθμού ευκαιριών απασχολήσεως κατά τη διάρκεια του 1983. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τη σημειωθείσα κάμψη των εργασιών σε αρκετούς κλάδους της μεταποίησης και των κατασκευών συνέτεινε σε περαιτέρω αύξηση της ανεργίας η οποία άρχισε να παίρνει ανησυχητικές διαστάσεις. Ο συνολικός

αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων αυξήθηκε από 6,445 άτομα το 1982 σε 7,772 άτομα το 1983, σημείωσε δηλαδή αύξηση της τάξεως του 20.6%.

Αύξηση της ανεργίας σημειώθηκε σε όλους σχεδόν τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Οι μεγαλύτερες όμως αυξήσεις σημειώθηκαν στους τομείς της Μεταποίησης (αύξηση 31.2%), στον τομέα του Εμπορίου και των Ξενοδοχείων (αύξηση 55.9%) και στον τομέα των Κατασκευών όπου σημειώθηκε αύξηση κατά 23.4%. Μικρή μείωση σημειώθηκε μόνο στην κατηγορία των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας. Κατά επαγγελματική κατηγορία η μεγαλύτερη αύξηση των εγγεγραμμένων ανέργων σημειώθηκε στην κατηγορία των εργατών παραγωγής (αύξηση 29.9%), γεγονός που εξηγείται κυρίως από την επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης στους τομείς της Μεταποίησης και των Κατασκευών.

Σαν ποσοστό η ανεργία αυξήθηκε από 2.8% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 1982 σε 3.3% το 1983.

Παράλληλα με την αύξηση της ανεργίας σημειώθηκε και ελαφρά αύξηση στον αριθμό των κενών θέσεων. Το γεγονός αυτό που υποδηλώνει κάποια επιδείνωση στη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα της εργατικής αγοράς, ερμηνεύεται κυρίως από την ανομοιογένεια των ρυθμών ανάπτυξης που σημείωσαν οι διάφοροι τομείς της οικονομίας και συγκεκριμένα στην ταχύρρυθμη ανάπτυξη των τριτογενών τομέων και την κάμψη ή στασιμότητα των πρωτογενών και δευτερογενών τομέων.

Η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας υπολογίζεται ότι έφθασε μόλις το 1.5% σε σύγκριση με 3% περίπου το 1982 γεγονός που αποδίδεται κατά κύριο λόγο στη συνεχιζόμενη υποτονικότητα των παραγωγικών επενδύσεων. Η κάμψη του ρυθμού βελτίωσης της παραγωγικότητας της εργασίας σε μια περίοδο που το κόστος παραγωγής δέχεται ισχυρές πιέσεις από διάφορες πλευρές και που τα κυπριακά προϊόντα αντιμετωπίζουν οξύ πρόβλημα ανταγωνισμού στις ξένες και την ντόπια αγορά, αποτελεί ανησυχητική εξέλιξη. Η σοβαρότητα της κατάστασης πρέπει να προβληματίσει όλους τους κοινωνικούς συνεταιίρους και να τους οδηγήσει στην αναζήτηση τρόπων αντιμετώπισης της με κύρια έμφαση στην ενθάρρυνση και αναζωογόνηση της επενδυτικής δραστηριότητας σε μηχανήματα και εξοπλισμό του ιδιωτικού τομέα.

Τιμές — Μισθοί και Εισοδήματα

Ο πληθωρισμός σημείωσε περαιτέρω κάμψη κατά το 1983 και έπεσε στο 5.1% σε σύγκριση με 6.4% το 1982. Στην κάμψη αυτή συνέβαλαν κατά κύριο λόγο η σημειωθείσα μείωση της ζήτησης για κυπριακά προϊόντα και ιδιαίτερα του μέρους εκείνου που προέρχεται από το εξωτερικό, η σχετική σταθεροποίηση των τιμών διαφόρων εισαγομένων προϊόντων, περιλαμβανομένων και των πετρελαιοειδών και η ελαφρά μείωση στις διεκδικήσεις των Συνδικαλιστικών Οργανώσεων στο εσωτερικό. Οι απολαβές των εργαζομένων υπολογίζεται ότι αυξήθηκαν κατά μέσον όρο γύρω στο 10% σε σύγκριση με 18% το 1982. Παρά την κάμψη του ρυθμού αύξησης των απολαβών, αυτός εξακολούθησε να παραμένει πολύ έξω από τα όρια της αύξησης της παραγωγικότητας.

Ήταν επίσης σημαντικά ψηλότερος από άλλες ανταγωνιστικές χώρες κατά τρόπο που ασκούσε σοβαρές πιέσεις στο κόστος παραγωγής και συνέβαλε ακόμα περισσότερο στην κάμψη της ανταγωνιστικής ικανότητας των προϊόντων μας. Σημαντικό ρόλο στην ολική αύξηση των απολαβών διεδραμάτισαν οι δύο τιμαριθμικές αυξήσεις στους βασικούς μισθούς ύψους 1.38% το Γενάρη και 6.15% τον Ιούλιο του 1983. Με στόχο την αντιμετώπιση του σοβαρού αυτού προβλήματος η ΟΕΒ με επιστολή της ζήτησε επίσημα όπως το θέμα του τιμαριθμικού επιδόματος εγγραφεί για συζήτηση στη Συμβουλευτική Οικονομική Επιτροπή ώστε να γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις για να παύσει να συμβάλλει στη διαιώνιση της πληθωριστικής αύξησης των εισοδημάτων.

Λαμβανομένης υπόψη της αύξησης των τιμών κατά 5.1%, υπολογίζεται ότι η αύξηση των πραγματικών μισθών και ημερομισθίων κυμάνθηκε γύρω στο 5%. Η αύξηση αυτή συνέβαλε σε σημαντική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των

εργαζομένων και σε περαιτέρω αύξηση του ποσοστού συμμετοχής τους στο Εθνικό Εισόδημα. Είχε όμως και σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις από δυο απόψεις: (α) επειδή ήταν σημαντικά ψηλότερη από την αύξηση της παραγωγικότητας δεν μπορούσε να απορροφηθεί και συνέβαλε σε περαιτέρω διόγκωση του κατά μονάδα εργατικού κόστους παραγωγής και σε κάμψη της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών προϊόντων, (β) λόγω του ότι η αύξηση των εισοδημάτων δεν συνοδευόταν από ανάλογη επέκταση της εγχώριας παραγωγής, δημιουργούσε συνθήκες που ευνοούσαν την αύξηση της καταναλωτικής ζήτησης η οποία στρεφόταν προς εισαγόμενα προϊόντα και επεβάρυνε το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

Ισοζύγιο Πληρωμών

Η σημαντικότερη εξέλιξη στο ισοζύγιο πληρωμών κατά το 1983 ήταν η απόλυτη μείωση του ύψους των εξαγωγών που οφείλεται κυρίως στη συνεχή κάμψη της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών προϊόντων στις ξένες αγορές και την υποτονικότητα της διεθνούς ζήτησης.

Οι συνολικές εξαγωγές αγαθών σε τιμές FOB μειώθηκαν με ρυθμό γύρω στο 3.0% περίπου στα £230.7 εκ. από £238.1 εκ. το 1982. Οι εγχώριες εξαγωγές μειώθηκαν κατά 9.2% περίπου, ενώ οι επανεξαγωγές, σαν επακόλουθο της Λιθανικής κρίσης, αυξήθηκαν με ρυθμό γύρω στο 22.4% που είναι όμως αισθητά μειωμένος σε σύγκριση με το 1982 (79.6%). Γενικά απόλυτη μείωση σημειώθηκε τόσο στις εξαγωγές γεωργικών όσο και βιομηχανικών προϊόντων.

Οι συνολικές εισαγωγές σε τιμές FOB αυξήθηκαν από £518.3 εκ. το 1982 σε £575.9 εκ. το 1983 δηλ. με ρυθμό γύρω στο 11.0% σε σύγκριση με 18.0% το 1982. Οι εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση αυξήθηκαν με ρυθμό γύρω στο 7.4% σε σύγκριση με 13.6% το 1982 γεγονός που υποδηλώνει την επίδραση των επανεξαγωγών. Οι συνολικές εισαγωγές καταναλωτικών αγαθών σημείωσαν αύξηση ύψους 19.0% ενώ οι εισαγωγές καταναλωτικών αγαθών για εγχώρια κατανάλωση αυξήθηκαν με χαμηλότερο ρυθμό γύρω στο 9.1% σε σύγκριση με 34.0% και 20.0% το 1982 αντιστοίχως. Ανεπιθύμητη εξέλιξη υπήρξε η πτώση του ρυθμού αύξησης των εισαγωγών κεφαλαιουχικού εξοπλισμού που οφείλεται στην υποτονικότητα της επενδυτικής δραστηριότητας. Οι εισαγωγές κεφαλαιουχικού εξοπλισμού για τον τομέα της μεταποίησης μειώθηκαν σε απόλυτα μεγέθη γεγονός που προκαλεί σοβαρές ανησυχίες.

Σαν αποτέλεσμα των πιο πάνω αρνητικών εξελίξεων τόσο στις εξαγωγές όσο και στις εισαγωγές, το απόλυτο ύψος του ελλείμματος του Εμπορικού Ισοζυγίου διευρύνθηκε στα £345.2 εκ. σε σύγκριση με £280.2 εκ. το 1982.

Το περίσσειμα στο Ισοζύγιο Αδήλων Πόρων σημείωσε σημαντική αύξηση και ανήλθε στα £251.2 εκ. από £208.1 εκ. το 1982. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από τον τουρισμό από £140.0 εκ. το 1982 σε £170.0 εκ. περίπου.

Η αύξηση του περισσεύματος στο Ισοζύγιο Αδήλων Πόρων δεν ήταν αρκετή για να αντισταθμίσει το αυξημένο έλλειμμα του Εμπορικού Ισοζυγίου, με αποτέλεσμα το έλλειμμα στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών να αυξηθεί από £72.1 εκ. περίπου κατά το 1982 σε £94.0 εκ. κατά το 1983. Σαν ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος το έλλειμμα ανήλθε στο 9.3% περίπου σε σύγκριση με 7.2% το 1982.

Το γενικό Ισοζύγιο Πληρωμών παρουσίασε το 1983 πλεόνασμα γύρω στα £2.8 εκ., σημαντικά χαμηλότερο σε σύγκριση με το 1982 (£44.5 εκ.) και το 1981 (£30.5 εκ.). Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι για να επέλθει το τελικό αυτό αποτέλεσμα υπήρξε σημαντικός καθαρός εξωτερικός δανεισμός του δημόσιου τομέα της τάξεως των £25.5 εκ. το 1983.

Τα συναλλαγματικά αποθέματα στο τέλος του 1983 ανήλθαν στα £328.0 εκ. σε σύγκριση με £288.8 εκ. το 1982. Υπολογίζεται ότι τα αποθέματα αυτά ήταν αρκετά για να καλύψουν 7 περίπου μήνες εισαγωγών σε σύγκριση με 6.7 μήνες στο τέλος του 1982.

Κατανάλωση — Αποταμιεύσεις — Επενδύσεις

Το επίπεδο των καταναλωτικών δαπανών του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα συνέχισε και κατά το 1983 να βρίσκεται σε ψηλά επίπεδα και να αυξάνεται με ρυθμό πολύ μεγαλύτερο του ρυθμού αύξησης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Η συνολική κατανάλωση υπολογίζεται ότι αυξήθηκε, σε πραγματικούς όρους, γύρω στο 6.1% σε σύγκριση με 8.8% το 1982. Οι καταναλωτικές δαπάνες του ιδιωτικού τομέα σημείωσαν πραγματική αύξηση της τάξεως του 6.1% σε σύγκριση με 9.5% το 1982. Ο ρυθμός αύξησης των δημοσίων καταναλωτικών δαπανών παρέμεινε σε πραγματικούς όρους στο ίδιο επίπεδο όπως και το 1982 δηλ. 6.0%. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί το γεγονός ότι η κατανάλωση εισαγομένων αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκε και κατά το 1983 με ψηλότερο ρυθμό παρά η κατανάλωση εγχώρια παραγομένων.

Εξαιτίας του συγκριτικά ψηλότερου ρυθμού αύξησης της συνολικής κατανάλωσης σε σχέση με το ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ, σαν ποσοστό του ΑΕΠ οι εγχώριες αποταμιεύσεις μειώθηκαν σε 17.4% σε σύγκριση με 18.8% το 1982 και 20.8% το 1981. Συνεχίζεται δηλ. για δεύτερο κατά συνέχεια χρόνο η πτωτική αυτή τάση.

Οι εγχώριες αποταμιεύσεις κάλυψαν κατά το 1983 το 59.9% των επενδυτικών δαπανών σε σύγκριση με 63.3% το 1982. Η εξάρτηση της οικονομίας από ξένες πηγές για χρηματοδότηση των επενδύσεων συνέχισε επομένως να παραμένει σε ψηλά επίπεδα.

Ο όγκος των συνολικών παγίων επενδύσεων αυξήθηκε κατά 2.0% περίπου σε σύγκριση με 1.0% περίπου το 1982. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση των επενδύσεων σε μεταφορικό εξοπλισμό, ενώ οι επενδύσεις σε κατασκευές παρέμειναν στα ίδια περίπου επίπεδα και οι παραγωγικές επενδύσεις σε μηχανικό εξοπλισμό μειώθηκαν ένεκα της υποτονικότητας της επενδυτικής δραστηριότητας στον τομέα της μεταποίησης.

Όσον αφορά την τομεακή κατανομή των επενδύσεων, σημειώθηκε απόλυτη μείωση στο ύψος των επενδύσεων στη μεταποίηση, ενώ στον τομέα της γεωργίας, των μεταφορών και του τουρισμού σημειώθηκε σχετικά ικανοποιητική αύξηση.

Όπως και σε προηγούμενα χρόνια διάφοροι παράγοντες συνέβαλαν αρθροιστικά στην υποτονικότητα της παραγωγικής επενδυτικής δραστηριότητας και οι οποίοι συνδέονται με τα διαρθρωτικά προβλήματα των επενδύσεων στην Κύπρο, τη συνεχή μείωση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας και τη συνεπακόλουθη μείωση των περιθωρίων κέρδους των επιχειρήσεων, τις αδυναμίες και την έλλειψη κατάλληλου φορέα για την εντόπιση και προώθηση νέων επενδύσεων σε πρωτοποριακούς τομείς και γενικότερα τη διεθνή οικονομική συγκυρία.

Με σκοπό την ενθάρρυνση των παραγωγικών δραστηριοτήτων, στο πρώτο εξάμηνο του 1983 ανανεώθηκε για δυο ακόμα χρόνια το κίνητρο της άμεσης απόσβεσης για επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και επεκτάθηκε για να καλύψει και τις επενδύσεις σε νέα γεωργικά μηχανήματα. Επίσης αυξήθηκε από 3% σε 6% το ποσοστό έκπτωσης από το φορολογητέο εισόδημα του συναλλάγματος που προέρχεται από τις εξαγωγές κυπριακών προϊόντων.

Το Δεκέμβριο του 1983 στάληκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων Νομοσχέδιο το οποίο ψηφίστηκε το Μάρτιο του 1984, με σκοπό την ενίσχυση και βελτίωση του υφιστάμενου πλέγματος φορολογικών κινήτρων το οποίο μεταξύ άλλων προνοεί για 10ετή φορολογική απαλλαγή των κερδών που προέρχονται από την παραγωγή νέων προϊόντων, αυξημένη έκπτωση για επενδύσεις στο βιομηχανικό τομέα και βελτίωση του πλέγματος των κινήτρων για Δημόσιες Εταιρείες.

Δημοσιονομική και Νομισματική Πολιτική

Το ύψος του δημοσιονομικού ελλείμματος και η συνεχής αύξηση του τα τελευταία χρόνια προκαλούν σοβαρές ανησυχίες. Η ΟΕΒ είχε προειδοποιήσει επανειλημμένα τα τελευταία χρόνια για την κατάσταση των δημοσιονομικών

μας πραγμάτων και την ανάγκη υιοθέτησης πολιτικής για σταδιακή μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος στο μεσοπρόθεσμο μέλλον. Δυστυχώς η λήψη των αναγκαίων μέτρων καθυστερεί με αποτέλεσμα να σημειώνεται περαιτέρω επιδείνωση της κατάστασης.

Κατά το 1983 το δημοσιονομικό έλλειμμα, σε απόλυτους αριθμούς, υπολογίζεται ότι αυξήθηκε στα £73.9 εκ. σε σύγκριση με £59.2 εκ. το 1982. Σαν ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκε από 5.9% το 1982 σε 6.8% κατά το 1983. Αξίζει να σημειωθεί ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα στις αναπτυγμένες χώρες κυμαίνεται κατά μέσο όρο γύρω στο 4% του ΑΕΠ και στις αναπτυσσόμενες γύρω στο 5% γεγονός που κατατάσσει την Κύπρο ανάμεσα στις χώρες με σχετικά ψηλό δημοσιονομικό έλλειμμα.

Το σύνολο των δημοσίων εσόδων και χορηγιών από το εξωτερικό αυξήθηκαν με ικανοποιητικό ρυθμό ο οποίος έφθασε το 14.8% σε σύγκριση με 23.9% το 1982 και αύξησαν ελαφρά το ποσοστό του ΑΕΠ που αντιπροσώπευαν. Αντίθετα ο ρυθμός αύξησης των συνολικών δημοσίων δαπανών συμπεριλαμβανομένου και του καθαρού δανεισμού προς τρίτους συνέχισε να παραμένει υπερβολικά ψηλός και ανήλθε σε 16.7% περίπου σε σύγκριση με 18.3% το 1982. Οι καταναλωτικές δαπάνες αυξήθηκαν και κατά το 1983 με ταχύ ρυθμό της τάξεως του 19.9% ενώ το κρατικό μισθολόγιο αυξήθηκε κατά 15.0% και απορροφούσε κατά το 1983 το 34.0% των συνολικών δημοσίων δαπανών ή 42.6% των συνολικών εσόδων και χορηγιών. Δηλαδή και κατά το 1983 η επιδείνωση των δημοσιονομικών πραγμάτων οφείλεται κατά κύριο λόγο στο σκέλος των δημοσίων δαπανών, οι οποίες συνέχισαν να αυξάνονται με υπερβολικούς ρυθμούς.

Σε αντίθεση με ό,τι συνέβηκε τον προηγούμενο χρόνο, κατά το 1983 το δημοσιονομικό έλλειμμα χρηματοδοτήθηκε κατά κύριο λόγο από εσωτερικές πηγές (£48.4 εκ.). Ο καθαρός εξωτερικός δανεισμός κατά το 1983 μειώθηκε στα £25.5 εκ. σε σύγκριση με £53.8 εκ. το 1982. Παρά τη μείωση του όμως ο εξωτερικός δανεισμός εξακολούθησε να παραμένει σε ψηλά επίπεδα συμβάλλοντας σε περαιτέρω αύξηση του εξωτερικού δημόσιου χρέους το οποίο στο τέλος του 1983 υπολογίζεται ότι έφθασε τα £264.1 εκ. περίπου σε σύγκριση με £206.0 εκ. το 1982. Δηλαδή αντιστοιχούσε με ποσοστό 24.2% του ΑΕΠ, σε σύγκριση με 20.7% το 1982. Το ποσοστό αυτό που δείχνει κατά κάποιο τρόπο το μέγεθος του βάρους που υφίσταται η οικονομία λόγω του εξωτερικού χρέους άρχισε να προσεγγίζει τα αποδεκτά όρια ασφάλειας και η εξέλιξη του θα πρέπει να προβληματίσει τις οικονομικές αρχές της χώρας.

Η νομισματική/πιστωτική πολιτική συνέχισε και κατά το 1983 να αποτελεί το κύριο μέσο άσκησης της μακρο-οικονομικής πολιτικής. Η σημαντικότερη εξέλιξη στον τομέα αυτό υπήρξε η αισθητή επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης της συνολικής ρευστότητας σε 12.0% από 18.0% το 1982. Σε απόλυτους αριθμούς η συνολική ρευστότητα της οικονομίας το Δεκέμβρη του 1983 έφθασε τα £791 εκ. σε σύγκριση με £708 εκ. που ήταν τον ίδιο μήνα του 1982. Η κυριότερη πηγή της νομισματικής επέκτασης ήταν το δημοσιονομικό έλλειμμα και η χρηματοδότηση του μεγαλύτερου μέρους του από το εσωτερικό τραπεζικό σύστημα, σε αντίθεση με το 1982 που ο δημόσιος τομέας κάλυψε τις χρηματοδοτικές του ανάγκες από καθαρό εξωτερικό δανεισμό και απ' ευθείας δανεισμό από το κοινό. Επίσης η συνεισφορά χρήματος από τον εξωτερικό τομέα, σαν αποτέλεσμα των εξελίξεων στο ισοζύγιο πληρωμών, περιορίστηκε σημαντικά, γεγονός που συνέβαλε σε μείωση του ρυθμού επέκτασης της ρευστότητας της οικονομίας.

Στα πλαίσια της άσκησης της νομισματικής πολιτικής η Κεντρική Τράπεζα εξέδωσε εντολές για περιορισμό της χρηματοδότησης ξενοδοχείων 1 και 2 αστέρων και τουριστικών καταλυμάτων κατηγορίας Β σε ορισμένες περιοχές από το Ειδικό Ταμείο για τη Χρηματοδότηση Τομέων Προτεραιότητας. Επίσης εγκαταλείφθηκαν τα ανώτατα όρια για τις πιστώσεις προς το εσωτερικό εμπόριο ενώ διατηρήθηκαν στο ίδιο επίπεδο τα ανώτατα όρια για το εισαγωγικό εμπόριο και τα προσωπικά δάνεια.

Οι εμπορικές Τράπεζες υπολογίζεται ότι αύξησαν τις πιστώσεις τους προς τον ιδιωτικό τομέα κατά 12% περίπου σε σύγκριση με 17.4% το 1982. Η κατανομή των πιστώσεων μεταξύ των διαφόρων τομέων διαφοροποιήθηκε σε μικρό μόνο βαθμό κατά το 1983 με κυριότερα χαρακτηριστικά την αύξηση της συμμετοχής των πιστώσεων προς τον τουρισμό και τις οικοδομές και μείωση της συμμετοχής των πιστώσεων προς τον Εμπορικό Τομέα.

Το ποσοστό ρευστότητας των Τραπεζών μειώθηκε από 25.9% τον Δεκέμβριο 1982 σε 25.1% τον Δεκέμβριο 1983 και βρισκόταν στο ίδιο περίπου επίπεδο με το ελάχιστο επιτρεπόμενο όριο. Επιπρόσθετα 7 εκατοστιαίες μονάδες συνέχισαν να αφαιρούνται από τη ρευστότητα των Τραπεζών για ενίσχυση του Εδικού Ταμείου Χρηματοδότησης Τομέων Προτεραιότητας.

Συμπερασματικό Σχόλιο

Η Κυπριακή οικονομία συνέχισε και κατά το 1983 να παρουσιάζει έκδηλα όλα τα σημεία μιας οικονομίας που ζει πέρα από τις δυνατότητες της. Όλα τα βασικά προβλήματα της οικονομίας όπως εμφανίζονται στην εξέλιξη των διαφόρων οικονομικών δεικτών, όπως για παράδειγμα η κάμψη του ρυθμού ανάπτυξης, η αύξηση της ανεργίας, η κάμψη των εξαγωγών και η αύξηση των εισαγωγών, ή η επενδυτική υποτονικότητα σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το φαινόμενο αυτό. Εκδηλώσεις του φαινομένου μπορεί κάποιος εύκολα να βρει τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Στο δημόσιο τομέα το επικρατέστερο φαινόμενο ήταν η σημαντική αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος τα τελευταία χρόνια. Μια βαθύτερη μελέτη της εξέλιξης του μεγέθους αυτού δείχνει ότι η αύξηση του οφειλόταν κυρίως στο σκέλος των δημοσίων δαπανών οι οποίες όχι μόνο αυξήθηκαν με ψηλούς ρυθμούς αλλά και η ποιοτική τους κατανομή σημείωσε επιδείνωση με ταχύτερη αύξηση των καταναλωτικής φύσεως δαπανών οι οποίες συνεχίζουν για αριθμό ετών να αυξάνουν το ποσοστό συμμετοχής τους στο σύνολο των δαπανών. Υπάρχει δηλαδή μια τάση για καταναλωτική προδιάθεση στις δραστηριότητες του δημοσίου τομέα η οποία συντείνει στη διόγκωση του δημοσιονομικού ελλείμματος που με τη σειρά του ασκεί τις γνωστές αρνητικές επιδράσεις σ' ολόκληρη την οικονομία.

Παρόμοια καταναλωτική προδιάθεση επικράτησε δυστυχώς και στον ιδιωτικό τομέα. Η κυριότερη εκδήλωση του φαινομένου αυτού βρίσκεται στην επιμονή των Συντεχνιών για σειρά ετών να υποβάλλουν και εξασφαλίζουν υπέρμετρα αιτήματα, επιμένοντας στη βελτίωση των πραγματικών εισοδημάτων των μελών τους με ρυθμούς πολλαπλασίους της αύξησης της παραγωγικότητας και εντελώς έξω από τα όρια των δυνατοτήτων της οικονομίας. Η γενική κατάσταση που δημιουργήθηκε στον ιδιωτικό τομέα όχι μόνο ευνοούσε και ενεθάρρυνε την καταναλωτική προδιάθεση της οικονομίας, αλλά είχε και σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην παραγωγική επενδυτική δραστηριότητα η οποία για αριθμό ετών συνέχισε να παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

Σοβαρές ανησυχίες προκαλεί το γεγονός ότι η οικονομική δραστηριότητα ιδιαίτερα στο βιομηχανικό τομέα και τις εξαγωγές παρουσιάζει έκδηλα σημεία χαλάρωσης σε μια περίοδο που η παγκόσμια οικονομία βγαίνει από την ύφεση και μπαίνει σε ανοδική πορεία. Αυτό υποδηλώνει ότι τα προβλήματα της οικονομίας μας έχουν κατά κύριο λόγο τις ρίζες τους σε εσωτερικά αίτια και ότι με πνεύμα συνεργασίας και κατανόησης των κοινωνικών συνεταίρων επιβάλλεται να προωθήσουμε τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπισή τους.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η Συμβουλευτική Οικονομική Επιτροπή συνήλθε σε 5 συνεδριάσεις κατά τη διάρκεια του 1983 και ασχολήθηκε με σημαντικά οικονομικά θέματα.

Η Επιτροπή σε δύο συνεχείς συνεδριάσεις ασχολήθηκε αποκλειστικά με συζήτηση του Τέταρτου Έκτακτου Σχεδίου Οικονομικής Δράσεως 1982 - 1986. Οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ στην Επιτροπή εξέθεσαν απόψεις πάνω στις γενικές

κατευθυντήριες γραμμές του Σχεδίου και σχόλια και εισηγήσεις σε πολλές επί μέρους πτυχές του. Η ΟΕΒ αφού μελέτησε επισταμένα και μεθοδικά το Σχέδιο υπέβαλε σε συνεργασία με το ΚΕΒΕ και γραπτό υπόμνημα με τις απόψεις των δυο Οργανώσεων. Στο υπόμνημα γίνεται γενική ανασκόπηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της εφαρμογής του Τρίτου Έκτακτου Σχεδίου και διαπιστώνεται ότι σε αρκετά οικονομικά μεγέθη παρατηρήθηκε σημαντική απόκλιση από τους τεθέντες στόχους. Ιδιαίτερα τονίσθηκε το πρόβλημα της υποτονικότητας των παραγωγικών επενδύσεων, της επιδείνωσης των δημοσιονομικών πραγμάτων, της διόγκωσης του εξωτερικού χρέους της χώρας και της αύξησης των εργατικών κόστων με ρυθμούς σημαντικά ψηλότερους από την αύξηση της παραγωγικότητας.

Στη συνέχεια του υπομνήματος εκφράζονται σχόλια και απόψεις πάνω στο Τέταρτο Έκτακτο Σχέδιο και γίνονται εισηγήσεις πάνω σε επί μέρους πρόνοιες του. Ανάμεσα σε άλλα εκφράζονται απόψεις και εισηγήσεις για τη δημοσιονομική πολιτική, τις επενδύσεις, το Βιομηχανικό Τομέα, το Εμπόριο, την ενεργειακή πολιτική κλπ. Για τα θέματα του Τουρισμού η ΟΕΒ απέστειλε το σχετικό κεφάλαιο του Σχεδίου στον Παγκύπριο Σύνδεσμο Ξενοδόχων για μελέτη και απόψεις. Το κείμενο της απάντησης του ΠΑ.ΣΥ.ΞΕ. επισυνάφθηκε στο υπόμνημα υπό μορφή παραρτήματος και κατατέθηκε στη ΣΟΕ.

Τη ΣΟΕ απασχόλησε επίσης το αίτημα των Συνδικαλιστικών Οργανώσεων για μείωση του φορολογικού βάρους των φυσικών προσώπων. Τις θέσεις της ΟΕΒ πάνω στο θέμα εξέθεσε ο Πρόεδρος της κ. Μιχ. Κολοκασίδης ο οποίος μεταξύ άλλων ανέφερε ότι η ελάφρυνση του φορολογικού βάρους είναι επιθυμητή και αποτελεί γενική επιδίωξη.

Προειδοποίησε όμως για τις σοβαρές οικονομικές συνέπειες που θα υπήρχαν αν τυχόν μείωση των εσόδων από τη φορολογία εισοδήματος είχε σαν αποτέλεσμα την επιβολή άλλων μορφών φορολογιών, ή τη χειροτέρευση της ήδη σοβαρής δημοσιονομικής κατάστασης.

Τέλος σε άλλες δυο συνεδριάσεις της η Επιτροπή ασχολήθηκε με το θέμα των εισφορών για ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Κύπρου. Το θέμα ανέκυψε μετά την αυθαίρετη και παράνομη ανακήρυξη των τουρκοκρατούμενων περιοχών της Κύπρου σε «ανεξάρτητο κράτος». Με το θέμα ασχολήθηκε και το Συμβούλιο της ΟΕΒ το οποίο πήρε σχετικές αποφάσεις και καθόρισε την πολιτική της Οργάνωσης. Η πολιτική αυτή όπως εκτέθηκε από την Πρόεδρο της ΟΕΒ στη ΣΟΕ έχει ως εξής:-

(α) Κάποιο είδος φορολογίας είναι προτιμότερο από μια καθαρά εθελοντική βάση για εισφορές.

(β) Η ΟΕΒ αποδέχεται την εισήγηση για επιβολή φορολογίας πάνω στο μισθολόγιο η οποία να πληρώνεται εξίσου από τους εργοδότες και εργοδοτούμενους.

(γ) Η νομοθεσία για επιβολή φορολογίας να είναι τακτής χρονικής διάρκειας.

(δ) Ο έλεγχος του Ταμείου που θα δημιουργηθεί να γίνεται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και τη Βουλή.

Περαιτέρω η ΟΕΒ εισηγήθηκε όπως παράλληλα με τη νομοθεσία, διατηρηθούν και οι πηγές εθελοντικών εισφορών έτσι που οποιοσδήποτε θα ήθελε να συνεισφέρει περισσότερο να μπορεί να το κάνει.

Το Δεκέμβριο του 1983 η ΟΕΒ με επιστολή της ζήτησε να εγγραφούν για συζήτηση στη ΣΟΕ τα εξής δυο θέματα:-

(α) Η ανάγκη διαφοροποίησης του συστήματος της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών και ημερομισθίων και η γενικότερη θεώρηση των επιπτώσεων της αναπροσαρμογής αυτής πάνω στη βιομηχανία και την οικονομία γενικά.

(β) Τα ψηλά διαφορικά μισθοδοσίας μεταξύ δημόσιου και ημιδημόσιου τομέα από τη μια και ιδιωτικού τομέα από την άλλη, οι επιπτώσεις τους πάνω στον ιδιωτικό τομέα και στο δημοσιονομικό έλλειμμα και η επείγουσα ανάγκη εφαρμογής μέτρων για περιστολή των αυξήσεων του δημόσιου και ημιδημόσιου μισθολογίου.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΣΩΜΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Κύριο θέμα που απασχόλησε το Συμβουλευτικό Σώμα Ενεργείας ήταν η ενεργειακή πολιτική της Κυβέρνησης. Η πολιτική αυτή όπως εκτέθηκε στο Σώμα από τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας και αρμόδιους λειτουργούς του Υπουργείου συνίσταται στα εξής:-

- (α) Αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων εξοικονόμησης ενέργειας σε όλους τους τομείς της οικονομίας.
- (β) Ανάπτυξη όλων των εγχώριων ενεργειακών πόρων για να μειωθεί η εξάρτηση της Κύπρου από το εξωτερικό.
- (γ) Ανάπτυξη ενός πολλαπλού ενεργειακού συστήματος ώστε να ελαττωθεί η εξάρτηση της οικονομίας από μια ενεργειακή πηγή και συγκεκριμένα από το πετρέλαιο.
- (δ) Διαμόρφωση τέτοιων συνθηκών που να επιτρέπουν πλατύ φάσμα επιλογών ως προς τους προμηθευτές της ενέργειας.

Από την πραγματοποίηση των πιο πάνω στόχων προβλέπεται να προκύψουν μακροχρόνια σημαντικά πλεονεκτήματα για την οικονομία.

Η εξοικονόμηση ενέργειας και η ανάπτυξη των εγχώριων ενεργειακών πόρων θα βελτιώσουν τη συναλλαγματική θέση της Κύπρου και θα περιορίσουν τον κίνδυνο δυσμενών συνεπειών από τις μελλοντικές αυξήσεις του κόστους του εισαγόμενου πετρελαίου. Επίσης με τη χρησιμοποίηση πιο οικονομικών ενεργειακών πηγών θα μειωθεί το κόστος παραγωγής των προϊόντων και η χώρα θα γίνει πιο ανταγωνιστική στις διεθνείς αγορές.

Η ΟΕΒ τόνισε στο Σώμα ιδιαίτερα την ανάγκη εξεύρεσης τρόπων για εξοικονόμηση ενέργειας στη βιομηχανία και επεσήμανε το πρόβλημα που δημιουργείται για τη βιομηχανία μας από το ψηλό σε σύγκριση με άλλες ανταγωνιστικές χώρες κόστος της ενέργειας και ιδιαίτερα του ηλεκτρισμού.

Άλλο θέμα που απασχόλησε το Σώμα ήταν εκείνο των ωρών λειτουργίας των πρατηρίων πετρελαιοειδών και τα προβλήματα που δημιουργούνται από το κλείσιμο των πρατηρίων κατά τις Κυριακές. Σαν αποτέλεσμα της συζητήσεως του θέματος και με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού αποφασίστηκε από το Υπουργείο όπως ένας αριθμός πρατηρίων παραμένουν εκ περιτροπής ανοικτά κατά τις Κυριακές.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΙΜΩΝ

Κατά το 1983, οι δραστηριότητες της Συμβουλευτικής Επιτροπής Τιμών αυξήθηκαν ελαφρά σε σύγκριση με το 1982, είναι όμως σημαντικά μειωμένες σε σύγκριση με το 1980 και 1981, γεγονός που αντανάκλα την κάμψη του ρυθμού πληθωρισμού.

Η Συμβουλευτική Επιτροπή Τιμών συνήλθε κατά τη διάρκεια του 1983 σε 26 συνεδρίες συνολικής διάρκειας 65 περίπου ωρών έναντι 18 συνεδριάσεων συνολικής διάρκειας 50 περίπου ωρών το 1982. Οι συνεδρίες κάλυψαν συνολικά 25 θέματα. Ανάμεσα στα προϊόντα που απασχόλησαν την Επιτροπή περιλαμβάνονται, το γάλα, αναψυκτικά, εφημερίδες, ψωμί, κοτόπουλα, αμμοχάλικες, καφές, σπέρτα, ηλεκτρικό ρεύμα, νερό, κόμιστρα αστικών και υπεραστικών ταξί κλπ.

Τα θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή κατά κατηγορία προϊόντος και σύγκριση με τα δύο προηγούμενα χρόνια εμφανίζονται πιο κάτω:

	1981	1982	1983
Σύνολο συνεδριών	38	18	26
Κατηγορίες Προϊόντων			
Εγχώρια βιομηχανικά προϊόντα	36	15	15
Εμπορικά — Γεωργικά	12	5	5
Υπηρεσίες	4	1	5
	<u>52</u>	<u>21</u>	<u>25</u>

Εκτός των πιο πάνω περιπτώσεων που απασχόλησαν άμεσα την Επιτροπή Τιμών, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το 1983 881 αιτήσεις για αναπροσαρμογή τιμών εισαγομένων προϊόντων οι οποίες αφορούσαν συνολικά 1,962 είδη. Ανάμεσα σ' αυτά περιλαμβάνονταν σημαντικές κατηγορίες τροφίμων, φαρμάκων και οικοδομικών υλικών.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Μέσα στο 1983 η Επιτροπή είχε μια μόνο συνεδρία κατά την οποία συζητήθηκε το θέμα της επιστροφής κυπριακών προϊόντων από ξένους αγοραστές και αναγνωρίστηκε από όλες τις πλευρές η σημασία της διατήρησης του καλού ονόματος της Κύπρου ως εξαγωγικής χώρας. Συζητήθηκαν επίσης η Κυβερνητική πολιτική για δημιουργία κρατικών, ημικρατικών ή μεικτών βιομηχανιών, και ιδιαίτερα η πρόθεση της Κυβέρνησης για ίδρυση δημόσιας εταιρείας επεξεργασίας του Πεντονίτη, η ανάγκη για επίσπευση της εισαγωγής βελτιωμένων επενδυτικών κινήτρων, η δασμολογική προστασία κυπριακών βιομηχανιών και η δημιουργία Συμβουλίου Εμπορίας κρεάτων και λαχανικών.

Σχετικά με το θέμα της δασμολογικής προστασίας οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ στην Επιτροπή τόνισαν ότι η αύξηση της προστασίας είναι επιβεβλημένη και επεσήμαναν την ανάγκη επίσπευσης της διαδικασίας για εξέταση των σχετικών αιτήσεων από επιχειρήσεις. Υπέδειξαν επίσης ότι σε πολλές περιπτώσεις η πραγματική προστασία είναι χαμηλότερη από την ονομαστική προστασία όπως αυτή εκφράζεται από το δασμολογικό συντελεστή, διότι υπάρχουν σημαντικές εισαγόμενες πρώτες ύλες ή άλλα μέρη που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή οι οποίες υπόκεινται σε δασμολόγηση.

Η ΟΕΒ δήλωσε επίσης έντονα την αντίθεση της στην ιδέα για ίδρυση κρατικών εταιρειών ιδιαίτερα σε τομείς στους οποίους έχει ήδη αναπτυχθεί ιδιωτική πρωτοβουλία και τονίστηκε η ανάγκη για ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας σε τέτοιες περιπτώσεις.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ — ΟΕΒ

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΟΕΒ συστάθηκε και άρχισε τη λειτουργία μέσα στο 1983 ειδική Επιτροπή για θέματα βιομηχανίας, με την επωνυμία «Συντονιστικό Συμβούλιο Βιομηχανίας — ΟΕΒ». Το «ΣΣΒ - ΟΕΒ» έχει σαν κύριο σκοπό του το συντονισμό και την προώθηση θεμάτων γενικού ενδιαφέροντος που απασχολούν τη Βιομηχανία μας. Αναλυτικότερα οι σκοποί του Συμβουλίου καθορίστηκαν ως ακολούθως:

- (1) Εντοπισμός και μελέτη των προβλημάτων της βιομηχανίας και διαμόρφωση τρόπων επίλυσής τους.
- (2) Επεξεργασία τρόπων και μέσων προβολής του ρόλου, σημασίας και συμβολής της βιομηχανίας στην οικονομική και κοινωνική πρόοδο.

Στο ΣΣΒ - ΟΕΒ συμμετέχουν ένας ή περισσότεροι εκπρόσωποι των βιομηχανικών Συνδέσμων Ένδυσης, Υπόδησης, Μεταλλουργικής Βιομηχανίας, Ξυλουργικής Βιομηχανίας και Βαλιτσοποιίας που είναι όλοι ενταγμένοι στην ΟΕΒ, όπως επίσης και αριθμός εκπροσώπων των απ' αυθείας Βιομηχανικών μελών της ΟΕΒ.

Από το Δεκέμβριο του 1983 το ΣΣΒ-ΟΕΒ, υπό την Προεδρία του κ. Γ. Καλλή, και με τη βοήθεια της Γραμματείας της ΟΕΒ άρχισε το συστηματικό εντοπισμό, διερεύνηση και προώθηση των προβλημάτων της Βιομηχανίας μας. Στον εντοπισμό των προβλημάτων, στο αρχικό στάδιο, σημαντικό ρόλο διεδραμάτισε και ειδική έρευνα με βάση ερωτηματολόγιο, που διεξήχθη από τη Γραμματεία της ΟΕΒ.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΩΘΗΣΕΩΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

Λόγω της αυξημένης εξάρτησης της οικονομίας μας από τις εξαγωγές και της μειωτικής τάσης των εξαγωγών κατά τα τελευταία χρόνια και έπειτα από διάφορες παραστάσεις στις οποίες πρωτεύοντα ρόλο διεδραμάτισε η ΟΕΒ, η Κυβέρνηση μετεκάλεσε ξένο εμπειρογνώμονα του Διεθνούς Κέντρου

Εμπορίου για να μελετήσει το θεσμικό πλαίσιο προωθήσεως των εξαγωγών. Ο ξένος εμπειρογνώμονας αφού μελέτησε επί τόπου την κατάσταση υπέβαλε το Μάρτη του 1983 την Έκθεση του στην οποία εισηγείτο την ίδρυση ανεξάρτητου εξειδικευμένου Οργανισμού Προωθήσεως Εξαγωγών.

Η Κυβέρνηση για μελέτη των εισηγήσεων του εμπειρογνώμονα όρισε ειδική Επιτροπή υπό την Προεδρία του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας στην οποία συμμετέχουν διάφορα Κυβερνητικά Τμήματα και Οργανώσεις του Ιδιωτικού Τομέα, μεταξύ των οποίων και η ΟΕΒ. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος η Εκτελεστική Επιτροπή αποφάσισε τη σύσταση Έκτακτης Επιτροπής από μέλη της ΟΕΒ και εκπροσώπους επαγγελματικών Συνδέσμων με εξαγωγική κατεύθυνση για να μελετήσουν το θέμα και να βοηθήσουν την Οργάνωση στη διαμόρφωση της πολιτικής της αναφορικά με αυτό.

Η Έκτακτη Επιτροπή συνήλθε σε σειρά συνεδριάσεων και αφού μελέτησε επισταμένα την Έκθεση του ξένου εμπειρογνώμονα την υιοθέτησε πλήρως και υπέβαλε σχετική εισήγηση προς την Εκτελεστική Επιτροπή της ΟΕΒ.

Οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ στην Επιτροπή του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας που μελετά το θέμα, βασισμένοι στην πιο πάνω μελέτη, σε διάφορες συνεδρίες της Επιτροπής εξέφρασαν την ανησυχία τους για τη σημειούμενη κάμψη των εξαγωγών και ετόνισαν την ανάγκη βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου με την ίδρυση ενός ανεξάρτητου, εξειδικευμένου Οργανισμού. Ένας τέτοιος Οργανισμός υπό τις σημερινές συνθήκες, αποτελεί τον πιο αποτελεσματικό και ενδεδειγμένο τρόπο για ενίσχυση της εξαγωγικής προσπάθειας και παροχή προς τους εξαγωγείς των απαιτούμενων υπηρεσιών. Οι θέσεις αυτές της ΟΕΒ τυγχάνουν πλατειάς αποδοχής ανάμεσα στα μέλη της Επιτροπής και ελπίζεται ότι τελικά η Κυβέρνηση θα προχωρήσει αποφασιστικά και σε σύντομο χρονικό διάστημα στην ίδρυση του ανεξάρτητου Οργανισμού.

ΚΙΝΗΤΡΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Με στόχο την ενίσχυση του Βιομηχανικού τομέα και επέκταση της παραγωγής του σε νέους κλάδους και γενικά για την ενθάρρυνση των επενδύσεων, η ΟΕΒ ζήτησε σε διάφορες περιπτώσεις την αναθεώρηση και ενδυνάμωση των υφισταμένων φορολογικών κινήτρων. Για τη μελέτη του όλου θέματος συστάθηκε από την Κυβέρνηση ειδική Τεχνική Επιτροπή η οποία υπέβαλε σχετικές εισηγήσεις οι οποίες έτυχαν επεξεργασίας από τα αρμόδια Υπουργεία σε συνεργασία με τις οργανώσεις ΟΕΒ και ΚΕΒΕ.

Για την ενίσχυση και βελτίωση του υφισταμένου πλέγματος φορολογικών κινήτρων ανανεώθηκε το πρώτο εξάμηνο του 1983, για δυο ακόμα χρόνια, το κίνητρο της άμεσης απόσβεσης για επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και επεκτάθηκε για να καλύψει και τις επενδύσεις σε νέα γεωργικά μηχανήματα. Επίσης αυξήθηκε από 3% σε 6% το ποσοστό φορολογικής έκπτωσης του ξένου συναλλάγματος που προέρχεται από τις εξαγωγές κυπριακών προϊόντων.

Το Δεκέμβριο του 1983 κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων δύο Νομοσχέδια με σκοπό την τροποποίηση των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων και των περί Χαρτοσήμων Νόμων, για βελτίωση του πλέγματος των φορολογικών/επενδυτικών κινήτρων.

Τα Νομοσχέδια ψηφίστηκαν από τη Βουλή το Μάρτη του 1984 και μεταξύ άλλων προνοούν (i) δεκαετή αφορολόγητη περίοδο για τις επιχειρήσεις που επενδύουν στην παραγωγή νέων βιομηχανικών προϊόντων, (ii) γενική αύξηση κατά 50% της έκπτωσης για επενδύσεις σε μηχανήματα και εξοπλισμό στον τομέα της μεταποίησης, (iii) βελτίωση του φορολογικού ορισμού της δημόσιας εταιρείας και αύξηση των κινήτρων που παρέχονται στις εταιρείες αυτές, (iv) εισαγωγή ειδικού κινήτρου για ενθάρρυνση των επενδύσεων σε παρεμφερείς τουριστικές εγκαταστάσεις, (v) απαλλαγή των υπεράκτιων εταιρειών από την καταβολή τελών χαρτοσήμου, (vi) ειδικά κίνητρα για ενθάρρυνση της εγκατάστασης ξένων στην Ελεύθερη Βιομηχανική Ζώνη.

ΤΙΜΑΡΙΘΜΙΚΟ ΕΠΙΔΟΜΑ

Κατά το 1983, η ΟΕΒ έθεσε θέμα τροποποίησης του τιμαριθμικού επιδόματος το οποίο αποδείχθηκε ότι ασκεί σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία και κάλεσε τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και τους εργαζομένους να μελετήσουν την εισήγηση αυτή με πνεύμα καλής θέλησης και κατανόησης.

Με ανακοινωθέν της στις 8 Δεκεμβρίου με αφορμή την ανακοίνωση από την Κυβέρνηση αυξήσεων στις άδειες κυκλοφορίας και τα τέλη εγγραφής μηχανοκινήτων οχημάτων, η ΟΕΒ έφερε ξανά στην επιφάνεια το θέμα της αρνητικής συσχέτισης που υπάρχει μεταξύ της επιβολής έμμεσης φορολογίας και του θεσμού της αυτόματης τιμαριθμικής αύξησης των μισθών και ημερομισθίων.

Στο ανακοινωθέν επεσημαίνεται, ιδιαίτερα σήμερα που βρισκόμαστε μπροστά σε μια δύσκολη δημοσιονομική κατάσταση με αυξημένα ελλείμματα στους προϋπολογισμούς, το πρόβλημα της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής είναι οξύτερο και απαιτείται επείγουσα αντίκρουση του. Η αύξηση των αδειών κυκλοφορίας και των τελών εγγραφής των μηχανοκινήτων οχημάτων όπως και οποιωνδήποτε άλλων έμμεσων φόρων συμβάλλει στην περαιτέρω αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος και επιβαρύνει τα δημοσιονομικά πράγματα αλλά και το εργατικό κόστος παραγωγής στον ιδιωτικό τομέα.

Επεξηγείτο επίσης ότι ο τρόπος με τον οποίο παραχωρείται το τιμαριθμικό επίδομα θέτει την οικονομία μας σε μια οικονομική παγίδα. Από την μια απαιτείται η λήψη μέτρων για βελτίωση της δημοσιονομικής κατάστασης ενώ από την άλλη η λήψη των μέτρων αυτών ή τουλάχιστον ορισμένων από αυτά, λόγω του τιμαριθμικού επιδόματος επιφέρει πρόσθετη επιβάρυνση της δημοσιονομικής κατάστασης και ταυτόχρονα συμβάλλει σε αύξηση των εργατικών κόστων παραγωγής στον ιδιωτικό τομέα, μειώνοντας ακόμα περισσότερο την ανταγωνιστικότητα της ήδη σκληρά δοκιμαζόμενης βιομηχανίας μας και της οικονομίας γενικότερα.

Σαν διέξοδο από την οικονομική αυτή παγίδα η ΟΕΒ επανέφερε την πρόταση της για την επείγουσα τροποποίηση του θεσμού του τιμαριθμικού επιδόματος έτσι που να απαμβλύνονται οι δυσμενέστερες αυτές συνέπειες για την εξαγωγική ιδιαίτερα βιομηχανία και κατ' επέκταση για την οικονομία γενικότερα.

Στη συνέχεια, στα πλαίσια των προσπάθειών της για προώθηση του θέματος η ΟΕΒ με επιστολή της ζήτησε και την εγγραφή του θέματος στη Συμβουλευτική Οικονομική Επιτροπή για συζήτηση.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Μεταξύ 4 και 9 Ιουλίου 1983 διοργανώθηκε από το ΚΕΒΕ σε συνεργασία με την ΟΕΒ Παγκύπρια Εβδομάδα Βιομηχανίας στην οποία συμμετείχαν επίσης οι Οργανώσεις ΠΕΟ και ΣΕΚ, η Αρχή Βιομηχανικής Καταρτίσεως, το ΚΕΠΑ και η Υπηρεσία Βιομηχανικών Εφαρμογών του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, σε μια συλλογική προσπάθεια για την καθολική συνειδητοποίηση του ρόλου και της τεράστιας συμβολής της Βιομηχανίας στην οικονομία του τόπου.

Οι εκδηλώσεις της Εβδομάδας περιλάμβαναν μεταξύ άλλων:-

- (1) Συσκέψεις βιομηχάνων σε όλες τις βιομηχανικές περιοχές για επί τόπου διαπίστωση των προβλημάτων των βιομηχανιών.
- (2) Έναρξη της εκστρατείας για προώθηση της χρήσης κυπριακών προϊόντων από τον Κύπριο καταναλωτή.
- (3) Εκστρατεία για αύξηση της παραγωγικότητας, η οποία περιλάμβανε μεταξύ άλλων, επί τόπου επισκέψεις σε εργοστάσια εκπροσώπων του ΚΕΠΑ, των Επιμελητηρίων, της ΟΕΒ και των Συντεχνιών και διαλέξεις για αύξηση της παραγωγικότητας.

- (4) Δημόσια συζήτηση με θέμα τη σημασία της Βιομηχανίας, με συμμετοχή εκπροσώπων του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, της ΟΕΒ, του ΚΕΒΕ, της ΠΕΟ και της ΣΕΚ.
- (5) Προετοιμασία ειδικού υπομνήματος με τα πορίσματα της Εβδομάδας και τα προβλήματα της βιομηχανίας όπως προέκυψαν από τις συσκέψεις βιομηχάνων και υποβολή του στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τους αρμόδιους Υπουργούς.
- (6) Διοργάνωση δημοσιογραφικής διάσκεψης στην οποία εκτέθηκαν τα πορίσματα της Εβδομάδας Βιομηχανίας.
- (7) Δημοσίευση στον Τύπο άρθρων και σχολίων για τη σημασία της Βιομηχανίας και την ανάγκη υποστήριξης από τον Κύπριο καταναλωτή των ντόπιων προϊόντων.

Σαν αποτέλεσμα των πορισμάτων της Παγκύπριας Εβδομάδας Βιομηχανίας και των ενεργειών που έγιναν στα πλαίσια της, συστάθηκε ειδική Υπουργική Επιτροπή για μελέτη μαζί με εκπροσώπους των Οργανώσεων ΚΕΒΕ-ΟΕΒ των προβλημάτων και εισηγήσεων για τη βιομηχανία. Συστάθηκε επίσης μόνιμη Τεχνική Υπεπιτροπή με συμμετοχή των αρμοδίων κυβερνητικών τμημάτων και των Οργανώσεων ΟΕΒ-ΚΕΒΕ για να επιλαμβάνεται των εκάστοτε αναφυσόμενων προβλημάτων. Τόσο η Υπουργική Επιτροπή με συμμετοχή εκπροσώπων του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ όσο και η Τεχνική Υπεπιτροπή συνήλθαν σε σειρά συνεδριάσεων κατά το 1983 και ασχολήθηκαν με την αντιμετώπιση προβλημάτων και την προώθηση άλλων θεμάτων που προέκυψαν από τα πορίσματα της Παγκύπριας Εβδομάδας Βιομηχανίας.

ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ

Το Σεπτέμβριο του 1983, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ανακοινώθηκε από την Κυβέρνηση αύξηση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος κατά 15% για όλες τις κατηγορίες καταναλωτών, περιλαμβανομένων και των βιομηχανικών.

Η ΟΕΒ σε συνεργασία με το ΚΕΒΕ αντέδρασε έντονα στην απόφαση αυτή, όσον αφορά τους βιομηχανικούς καταναλωτές. Σύμφωνα με τα επιχειρήματα της Κυβερνητικής πλευράς και της ΑΗΚ η αύξηση της τιμής ήταν αναγκαία για τους πιο κάτω λόγους:-

- (1) Αυξημένη κατανάλωση ρεύματος από τους Τουρκοκύπριους, το οποίο δεν εισπράττεται από την ΑΗΚ.
- (2) Αύξηση της τιμής του εισαγομένου πετρελαίου.
- (3) Συμβατικές υποχρεώσεις της ΑΗΚ προς τη Διεθνή Τράπεζα για συναφθέντα δάνεια.
- (4) Αύξηση εξόδων λειτουργίας της ΑΗΚ.

Η ΟΕΒ και το ΚΕΒΕ αντέταξαν ότι το κόστος ρεύματος που επιβαρύνεται η βιομηχανία είναι δυσανάλογα ψηλό και ότι τυχόν επιβολή της αύξησης θα έπληττε ακόμα περισσότερο την ήδη εξασθενημένη ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας. Για τους λόγους αυτούς, παρόλο που αναγνωρίζεται η ανάγκη βελτίωσης των οικονομικών της ΑΗΚ, η ΟΕΒ και το ΚΕΒΕ εισηγήθηκαν στην Κυβέρνηση ότι πρέπει να αναζητηθούν άλλοι τρόποι για κάλυψη των ελλειμμάτων της ΑΗΚ μη αποκλεισμένης και της απ' ευθείας επιχορηγήσεως από τον κρατικό προϋπολογισμό. Για υποστήριξη του αιτήματος τους για απαλλαγή της βιομηχανίας οι δυο Οργανώσεις κάλεσαν τα μέλη τους να μη καταβάλλουν την αύξηση στους λογαριασμούς και προκήρυξαν προειδοποιητική στάση εργασίας των βιομηχανιών για τις 21 Οκτωβρίου 1983.

Τελικά κατόπιν μακρών και επίπονων διαβουλεύσεων με νέα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ανακοινώθηκε εξαίρεση της εξαγωγικής βιομηχανίας από την αύξηση. Με βάση την απόφαση αυτή ένας μεγάλος αριθμός εξαγωγικών βιομηχανικών κλάδων εξαιρούνται ονομαστικά, ενώ άλλες βιομηχανίες που δεν περιλαμβάνονται στους κλάδους αυτούς αλλά εξαγωγή

πάνω από 30% της παραγωγής τους, δικαιούνται να υποβάλουν αίτηση για εξαίρεση στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Η ΟΕΒ αποδέχθηκε και υποστήριξε την προώθηση Νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού διότι πιστεύει ότι αυτός είναι ο πιο ορθολογιστικός τρόπος για συγκράτηση των τιμών σε λογικά επίπεδα και διασφάλιση των συμφερόντων τόσο του κοινωνικού συνόλου όσο και των ιδίων των επιχειρήσεων.

Στις αρχές του 1983, το Νομοσχέδιο για την προστασία του Ανταγωνισμού που κατατέθηκε στη Βουλή το Μάρτιο του 1982, τροποποιήθηκε μετά από εποικοδομητική συζήτηση. Η κυριότερη διαφορά μεταξύ των δύο Νομοσχεδίων ήταν ότι το νέο Νομοσχέδιο προνοούσε την ίδρυση Δικαστηρίου Προστασίας του Ανταγωνισμού. Η τροποποίηση αυτή αποτελεί μεγαλύτερη εγγύηση για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων όλων των ενδιαφερομένων. Την 7η Οκτωβρίου 1983 το Νέο Νομοσχέδιο ψηφίστηκε σε Νόμο.

Οι κυριότερες πρόνοιες που εισάγονται με το νέο Νόμο είναι:-

- (1) Απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες ή συμπράξεις που σκοπό έχουν να παρεμποδίσουν ή να νοθεύσουν την ελεύθερη λειτουργία του ανταγωνισμού. Συμπράξεις ή συμφωνίες που σκοπό έχουν την προώθηση και ενίσχυση των εξαγωγών δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου.
- (2) Ιδρύεται Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού που θα είναι το αρμόδιο όργανο για την ακύρωση απαγορευμένων συμπράξεων, συμφωνιών κλπ., όπως επίσης και για την παροχή εξαιρέσεων στην περίπτωση που συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις.
- (3) Εγκαθιδρύεται Δικαστήριο με σκοπό την έκδοση αποφάσεων σχετικά με οποιαδήποτε διαφορά που παρουσιάζεται κατά την εφαρμογή του Νόμου.

ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Την ανάγκη παροχής αποτελεσματικής προστασίας σε σημαντικούς κλάδους της εγχώριας βιομηχανίας επεσήμανε η ΟΕΒ από διετίας σχεδόν και με προφορικά και γραπτά διαβήματα εισηγήθηκε προς την Κυβέρνηση τη λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων.

Η λήψη προστατευτικών μέτρων είναι απόλυτα αναγκαίο βήμα στην προσπάθεια για ανακοπή της ραγδαίας τάσης για αύξηση των εισαγωγών η οποία όχι μόνο δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους για την επιβίωση πολλών επιχειρήσεων αλλά έχει και σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις πάνω στο εμπορικό ισοζύγιο.

Η ανάγκη για παροχή αποτελεσματικής προστασίας προς τη βιομηχανία μας είναι αναγκαία και επιβεβλημένη εφ' όσον άλλες χώρες για διάφορους λόγους, όπως άμεσες και έμμεσες επιχορηγήσεις και λόγω της ξενομανίας του κυπριακού καταναλωτικού κοινού, κατορθώνουν κατά τρόπο αθέμιτο να συναγωνίζονται εφάμιλλα κυπριακά προϊόντα στην εγχώρια αγορά.

Τον Ιανουάριο του 1984 εστάλη στη Βουλή Νομοσχέδιο τροποποιητικό του περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου με σκοπό την ενθάρρυνση και προστασία από τον ξένο ανταγωνισμό ντόπιων βιομηχανιών.

Η ΟΕΒ υποστήριξε ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού το Νομοσχέδιο όπως κατατέθηκε από την Κυβέρνηση.

Ύστερα από πληροφορίες ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή αποφάσισε να εισηγηθεί δραστική περικοπή στην αύξηση της δασμολογικής προστασίας της εγχώριας Βιομηχανίας που προνοούσε το κατατεθέν από την Κυβέρνηση Νομοσχέδιο, τα Συμβούλια των Βιομηχανικών Συνδέσμων, Ένδυσης, Υπόδησης και Ξυλουργικής Βιομηχανίας, που ανήκουν στη δύναμη της ΟΕΒ, κινητοποιήθηκαν δυναμικά προκηρύσσοντας δίωρη διακοπή των εργασιών όλων των βιομηχανιών-μελών τους κατά τη διάρκεια της οποίας πραγματοποιήθηκε επίσης μαζική συγκέντρωση των βιομηχανών των τριών

κλάδων και μελών του προσωπικού τους έξω από το κτίριο της Βουλής. Κλιμάκια των Συμβουλίων των τριών Συνδέσμων συνοδευόμενα από εκπροσώπους της ΟΕΒ και με συμμετοχή των Συνδικαλιστικών Οργανώσεων επέδωσαν στον Πρόεδρο της Βουλής υπόμνημα στο οποίο εξηγούνται οι λόγοι για τους οποίους ήταν απαραίτητη η ψήφιση της δασμολογικής προστασίας, όπως κατατέθηκε από την Κυβέρνηση.

Το Φεβρουάριο 1984 η Βουλή ενέκρινε το Νομοσχέδιο αλλά με αρκετές διαφοροποιήσεις. Παρά το γεγονός ότι η εγκριθείσα τελικά αύξηση δασμών είναι σχετικά ψηλότερη από την αρχική πρόθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, εν τούτοις είναι χαμηλότερη από εκείνη που πρότεινε αρχικά η Κυβέρνηση και η ΟΕΒ πιστεύει ότι δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες της εγχώριας βιομηχανίας. Για το λόγο αυτό η ΟΕΒ προτίθεται να συνεχίσει τις προσπάθειες της για ορθολογιστική προστασία της εγχώριας Βιομηχανίας.

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Μετά από παραστάσεις της ΟΕΒ προς την Κυβέρνηση για την επανέναρχη της διαφημιστικής εκστρατείας για προτίμηση των κυπριακών βιομηχανικών προϊόντων από το καταναλωτικό κοινό, συστάθηκε ειδική Επιτροπή Διαφήμισης Κυπριακών Προϊόντων στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας στην οποία μετέχουν η ΟΕΒ και το ΚΕΒΕ.

Στη διαφημιστική εκστρατεία αποφασίστηκε όπως περιληφθούν σαν ειδικές ομάδες τα κρασιά, είδη ενδύσεως, υποδήματα, έπιπλα και εγκυτιωμένα προϊόντα.

Κατά τη διάρκεια του 1983 η Επιτροπή συνήλθε σε αριθμό συνεδριάσεων και αποφάσισε τους όρους εντολής που δόθηκαν στα διαφημιστικά γραφεία για την υποβολή προσφορών για οργάνωση της διαφημιστικής εκστρατείας. Στη συνέχεια αξιολόγησε τις προσφορές για τη διεξαγωγή επιτόπιας διαφημιστικής εκστρατείας για τα κρασιά η οποία διοργανώθηκε ανεξάρτητα από τη διαφήμιση των λοιπών προϊόντων και άρχισε τον Ιανουάριο 1984.

Το Φεβρουάριο του 1984 αξιολογήθηκαν επίσης οι προσφορές για τη διαφήμιση των λοιπών βιομηχανικών προϊόντων η οποία επρόκειτο να αρχίσει αργότερα μέσα στο 1984.

Περί το τέλος του 1983 εκπρόσωποι της ΟΕΒ είχαν κοινές συσκέψεις με αξιωματούχους του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, του ΚΕΒΕ και του ΡΙΚ, στις οποίες αποφασίστηκε η προώθηση τακτικής εβδομαδιαίας ραδιοφωνικής εκπομπής με τον τίτλο «Οι Βιομηχανίες μας» με στόχο την παρουσίαση των διαφόρων βιομηχανικών μας κλάδων και της συνεισφοράς τους στο ευρύτερο κοινό. Στα πλαίσια της εκπομπής η οποία άρχισε να μεταδίδεται την Άνοιξη του 1984 παρουσιάστηκαν μεταξύ άλλων θεμάτων οι βιομηχανικοί κλάδοι Ένδυσης, Υπόδησης, Μεταλλουργικής Βιομηχανίας, Ξυλουργικής Βιομηχανίας, Βαλιτσοποιίας και Βιομηχανίας Ηλιακών και Ηλεκτρικών Θερμολυτήρων που ανήκουν στη δύναμη της ΟΕΒ. Για το σκοπό αυτό οι Πρόεδροι ή εκπρόσωποι των αντίστοιχων βιομηχανικών συνδέσμων με βοήθεια της Γραμματείας της ΟΕΒ έδωσαν ραδιοφωνικές συνεντεύξεις οι οποίες περιλαμβάνουν γενική παρουσίαση της εικόνας των κλάδων τους, του ιστορικού, των προοπτικών και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ — ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ — ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ

Εργατικές Διαφορές

Οι εργατικές διαφορές στους κλάδους της Ένδυσης, Υπόδησης, Μεταλλουργικής Βιομηχανίας, στα Ξενοδοχεία, στη Βιομηχανία Αναψυκτικών, στη Βαλιτισποιία και Δερματίνων Ειδών και στο Γεωργικό Τομέα ήταν οι σημαντικότερες διαφορές που διευθετήθηκαν με την ενεργό συμμετοχή της Γραμματείας της ΟΕΒ κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο.

Συνολικά η Γραμματεία χειρίστηκε 55 εργατικές διαφορές από τις οποίες οι 46 αφορούσαν συντεχνιακά αιτήματα για την ανανέωση συλλογικών συμβάσεων και οι υπόλοιπες 9 ήταν διαφορές που προέκυψαν από την εφαρμογή/ερμηνεία υφισταμένων συλλογικών συμβάσεων, ή αναφέρονταν σε προσωπικά παράπονα.

Δυστυχώς συνεχίστηκε και κατά την υπό εξέταση περίοδο, η τακτική της υποβολής από τις Συντεχνίες αιτημάτων σε επίπεδα πολλαπλάσια από την παραγωγικότητα και πέρα από τις δυνατότητες της οικονομίας.

Συγκεκριμένα το ύψος των αιτημάτων που υποβλήθηκαν για διετή ανανέωση συμβάσεων εκυμαίνετο μεταξύ 12% και 25%. Για μια ακόμη φορά διαπιστώθηκε η μεγάλη διαφορά που υπάρχει μεταξύ των διακηρύξεων των Συντεχνιών και του τι πράγματι εφαρμόζουν.

Η ΟΕΒ από πολύ νωρίς και πριν ακόμα υποβληθούν τα αιτήματα των εργαζομένων επεσήμανε τους κινδύνους από την τυχόν υποβολή και διεκδίκηση υπερβολικών αιτημάτων. Με επανειλημμένες ανακοινώσεις της υπέδειξε πως οι κατά τα τελευταία χρόνια ψηλές επιβαρύνσεις της οικονομίας μας οδήγησαν τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα στους τομείς με εξαγωγικό προσανατολισμό, σε δύσκολη θέση.

Παρ' όλες όμως τις προειδοποιήσεις μας και παρά τις δηλώσεις των συνδικαλιστικών οργανώσεων πως ανεξάρτητα από το ύψος των υποβληθέντων αιτημάτων, θα ακολουθούσαν μετριοπαθή πολιτική κατά το στάδιο των διαπραγματεύσεων, το σύνολο των οικονομικών επιβαρύνσεων υπό μορφή αυξήσεως των μισθών και ημερομισθίων που επιβλήθηκε στις επιχειρήσεις ανήλθε σε ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ 6% και 12% για δύο χρόνια.

Χαρακτηριστικά επισημαίνεται η διαφορά που δημιουργήθηκε στη Ξενοδοχειακή Βιομηχανία η οποία αντιμετώπισε σοβαρούς κινδύνους λόγω της κήρυξης εκλεκτικής απεργίας από τις Συντεχνίες σε ορισμένα ξενοδοχεία — μέλη του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων πράγμα που οδήγησε στη λήψη απόφασης για κήρυξη Παγκύπριας ανταπεργίας από το σύνολο των μελών του Συνδέσμου.

Προ του κινδύνου εκτράχυνσης της κατάστασης κλήθηκε ειδική σύσκεψη στο Προεδρικό Μέγαρο κατά την οποία ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σε μια προσπάθεια μετριασμού των δυσμενών επιπτώσεων επί του τομέα, υπέβαλε πρόταση για σύναψη συμφωνίας τριετούς διάρκειας βάσει της οποίας λύθηκε η διαφορά.

Άλλη διαφορά που οδήγησε στη σοβαρή διατάραξη των εργατικών σχέσεων στον τόπο μας ήταν εκείνη στη Μεταλλουργική Βιομηχανία. Παρ' όλα τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος, το ύψος των υποβληθέντων αιτημάτων ήταν της τάξης του 14.5% πάνω στο μισθολόγιο. Ο Σύνδεσμος Μεταλλουργικών Βιομηχανιών τόσο στο στάδιο των απευθείας διαπραγματεύσεων όσο και στο στάδιο της μεσολάβησης του Υπουργείου Εργασίας τόνισε τους ιδιαίτερους κινδύνους από την περαιτέρω συρρίκνωση της δραστηριότητας του κλάδου που θα συνεπάγετο η επιβολή αυξήσεων πέρα από το επίπεδο της παραγωγικότητας.

Δυστυχώς όπως και στην περίπτωση της Ξενοδοχειακής Βιομηχανίας το Υπουργείο Εργασίας υπόβαλε, από λανθασμένη εκτίμηση διαφόρων στοιχείων και γεγονότων, μεσολαβητική πρόταση η οποία δεν ήταν δυνατό να γίνει δεκτή από το Σύνδεσμο Μεταλλουργικών Βιομηχανιών, πράγμα που οδήγησε και στην περίπτωση αυτή στην κήρυξη από μέρους των Συντεχνιών εκλεκτικής απεργίας σε μέλη του Συνδέσμου.

Η σθεναρή όμως αντιμετώπιση της κατάστασης από το Σύνδεσμο και η απόφαση του για κήρυξη ανταπεργίας για προστασία των συμφερόντων των μελών του κατέληξε σε νέα σύσκεψη στο Υπουργείο Εργασίας κατά την οποία αφού τροποποιήθηκε η αρχική πρόταση του Υπουργείου, επήλθε συμφωνία, το ύψος της οποίας ήταν 9.8% για δύο χρόνια.

Απεργίες

Σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία το 1983 πραγματοποιήθηκαν συνολικά 28 απεργίες από τις οποίες επηρεάστηκαν 3,973 εργαζόμενοι, ο δε συνολικός αριθμός των εργάσιμων ημερών που χάθηκαν ανήλθε στις 12,831. Άν και ο αριθμός των απεργιών μειώθηκε σε σύγκριση με το 1982 (31), ο αριθμός χαμένων εργάσιμων ημερών είναι αρκετά ψηλότερος.

Όπως προκύπτει από την ανάλυση των εργατικών διαφορών κατά τα τελευταία χρόνια, σε κάθε περίπτωση που η εργοδοτική πλευρά αδυνατεί να ικανοποιήσει υπέρμετρα συνδικαλιστικά αιτήματα ή εργατική ειρήνη αντιμετωπίζει σοβαρούς κινδύνους. Η ΟΕΒ επανειλημμένα τόνισε πως η εργατική ειρήνη αποτελεί βασική προϋπόθεση για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που αντιμετωπίζει η Κυπριακή Οικονομία. Παρ' όλο ότι, συγκριτικά με ορισμένες άλλες χώρες έχουμε μικρότερη απώλεια παραγωγικού χρόνου λόγω απεργιών, το τίμημα που καταβλήθηκε και δυστυχώς συνεχίζει να καταβάλλεται είναι πολύ ψηλό, πράγμα που οδηγεί σε διαρκή υπόσκαψη του οικονομικού μας υπόβαθρου.

Οι σωρευτικές συνέπειες αυτού του γεγονότος οδήγησαν σε σοβαρή κάμψη της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών επιχειρήσεων το δε ποσοστό της ανεργίας συνεχώς ανέρχεται.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται οι χαμένες λόγω απεργιών, εργάσιμες μέρες στα χρόνια 1972 — 1983.

Χρόνος	Χαμένες εργάσιμες μέρες	Χρόνος	Χαμένες εργάσιμες μέρες
1972	142,427	1978	9,169
1973	12,874	1979	22,243
1974	14,349	1980	101,509
1975	7,808	1981	17,845
1976	2,683	1982	3,957
1977	2,469	1988	12,831

ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο τρόπος με τον οποίο η Υπηρεσία Μεσολάβησης του Υπουργείου Εργασίας ασκεί το ρόλο της και που βασίζεται στη φιλοσοφία της εξεύρεσης εφικτής και αμοιβαία αποδεκτής λύσης συνεχίστηκε χωρίς καμιά διαφοροποίηση και κατ' το 1983.

Ανέκαθεν η ΟΕΒ διαφωνούσε μ' αυτή τη φιλοσοφία γιατί πιστεύει πως κατά τη διαμόρφωση των μεσολαβητικών προτάσεων της για λύση εργατικών διαφορών η Υπηρεσία του Υπουργείου πρέπει να λαμβάνει υπ' όψη τις οικονομικές δυνατότητες του τόπου και άλλα οικονομικά κριτήρια όπως την παραγωγικότητα, την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων κλπ.

Έχουμε την άποψη ότι ο τρόπος με τον οποίο ασκείται ο μεσολαβητικός ρόλος του Υπουργείου συνέβαλε ώστε οι συλλογικές διαπραγματεύσεις να αποβαίνουν σε βάρος των εργοδοτών με αποτέλεσμα να επηρεάζεται αρνητικά

η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων και η ευρωστία της οικονομίας.

Πέρα όμως από την αλλαγή φιλοσοφίας πιστεύουμε πως επιβάλλεται διαφοροποίηση και της διαδικασίας που ακολουθείται για την επίλυση εργατικών διαφορών.

Η υιοθέτηση της υποχρεωτικής διαιτησίας με εθελοντική όμως αποδοχή της και η καθιέρωση μακρότερης περιόδου αποθέρμανσης ειδικά στις περιπτώσεις εργατικών διαφορών στους οργανισμούς δημόσιας ωφέλειας θα συμβάλουν κατά την εκτίμηση μας στη βελτίωση της κατάστασης.

Τόσο ο τρόπος με τον οποίο η Υπηρεσία Μεσολάβησης ασκεί το ρόλο της όσο και η διαδικασία επίλυσης εργατικών διαφορών, αποτέλεσαν θέματα συζήτησης μεταξύ της ΟΕΒ, των Συντεχνιών και του Υπουργείου Εργασίας για μακρό χρονικό διάστημα, χωρίς όμως ουσιαστική γεφύρωση των διίσταμένων απόψεων των μερών.

Κατά τη διάρκεια του 1983 δεν πραγματοποιήθηκε επίσημη συνεδρία της ειδικής τριμερούς τεχνικής επιτροπής (ΟΕΒ, Συντεχνίες, Υπουργείο Εργασίας) που συστάθηκε για μελέτη του προβλήματος. Αυτό, όμως συζητήθηκε εκτεταμένα σε ιδιαίτερες συναντήσεις μας με αρμοδίους του Υπουργείου Εργασίας. Αποτέλεσε επίσης αντικείμενο μελέτης από το Συμβούλιο της Ομοσπονδίας.

Παρ' όλο ότι οι απόψεις των ενδιαφερομένων μερών εξακολουθούν να διαφέρουν, θεωρούμε ότι το θέμα παραμένει ανοικτό για περαιτέρω συζήτηση.

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΣΩΜΑ

Το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα είναι το αρμόδιο Όργανο για να συμβουλευεί υπεύθυνα την Κυβέρνηση, μέσω του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, πάνω σ' όλα τα εργατικά θέματα και για να υποβάλλει συστάσεις για τη θέσπιση νέας ή την τροποποίηση υφιστάμενης εργατικής νομοθεσίας. Το Σώμα, του οποίου προεδρεύει ο Υπουργός Εργασίας, είναι τριμερές και σ' αυτό συμμετέχουν ο Γενικός Διευθυντής και οι αρμόδιοι τμηματάρχες του Υπουργείου, η ΟΕΒ, οι δυο κυριότερες εργατικές συνομοσπονδίες, ΣΕΚ και ΠΕΟ και το ΚΕΒΕ.

Κατά το 1983 το Σώμα συνήλθε σε 5 συνεδρίες, οι δυο από τις οποίες ήσαν κοινές με το Διοικητικό Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Εκτός από διάφορα θέματα που εκκρεμούσαν από προηγούμενες συνεδρίες συζητήθηκαν και αριθμός νέων θεμάτων.

Ύστερα από διεξοδικές συζητήσεις και έχοντας υπόψη τη μελέτη του Αναλογιστή της Κυβέρνησης το Σώμα συμφώνησε να γίνουν οι ακόλουθες τροποποιήσεις στον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο, οι οποίες αργότερα προωθήθηκαν από τον Υπουργό Εργασίας με σκοπό τη θέσπισή τους σε νομοθεσία:

- (α) Αύξηση των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών από £19.60 σε £22.-
- (β) Αύξηση του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών από £118.- σε £132.- τη βδομάδα ή από £510.- σε £572.- το μήνα.
- (γ) Αύξηση του κατώτατου ποσού ασφαλιστέου εισοδήματος των αυτοτελώς εργαζομένων κατά 4.8%.
- (δ) Αύξηση του ύψους των παροχών κατά 12.24%.
- (ε) Αύξηση του ύψους των συμπληρωματικών παροχών κατά 5.2%.

Οι ανωτέρω αυξήσεις θα ισχύουν από 1.1.1984.

Εκτός από τα θέματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων τα κυριότερα θέματα που απασχόλησαν το Σώμα ή/ και τις διάφορες τεχνικές επιτροπές ήταν:-

- (α) Ίδρυση Εργατικών Αναπαυτηρίων (δείτε ιδιαίτερο κεφάλαιο της Έκθεσης).

- (β) Εξέταση των δύο Συμβάσεων και των δυο Συστάσεων Εργασίας που υιοθετήθηκαν από την 67η Σύνοδο της Γενικής Διάσκεψης Εργασίας που έγινε στη Γενεύη τον Ιούνιο του 1981. Το ένα ζεύγος Συμβάσεως - Συστάσεως αφορά τις Συλλογικές Διαπραγματεύσεις και το άλλο την Επαγγελματική Ασφάλεια και Υγεία.
- (γ) Ισομισθία μεταξύ ανδρών και γυναικών για εργασία ίσης αξίας.
- (δ) Οι Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας υπ' αρ. 135 και 140 που αφορούν αντίστοιχα την προστασία και τις παραχωρητέες διευκολύνσεις στους εκπροσώπους των εργατών μέσα στην επιχείρηση και την εκπαιδευτική άδεια με αποδοχές.
- (ε) Εφαρμογή των συστάσεων της Αποστολής PIACT σχετικά με την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων.
- (στ) Αναθεώρηση του Περί Βοηθών Καταστημάτων Νόμου.

Τέλος συνεχίστηκε η συζήτηση, κυρίως σε επίπεδο τεχνικών Επιτροπών, πολλών άλλων θεμάτων που αφορούσαν κυρίως την κύρωση αριθμού Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας, ή τη θέσπιση σχετικών νόμων και κανονισμών.

Κάτω από το κεφάλαιο αυτό είναι ορθό να αναφερθεί και η ύπαρξη μιας νέας Επιτροπής υπό την προεδρία του Δικαστή του Ανώτατου Δικαστηρίου, κ. Ανδρέα Λοΐζου και που η ίδρυσή της αποφασίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή αυτή είναι «Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή για θέματα Ισομισθίας και Προστασίας της Μητρότητας» και σ' αυτή συμμετέχουν κυβερνητικοί λειτουργοί καθώς και εμπειρογνώμονες που έχουν υποδειχθεί από την ΟΕΒ, τη ΣΕΚ και την ΠΕΟ. Προς το τέλος του 1983 η Επιτροπή ετοίμαζε εισηγήσεις για θέματα προστασίας της μητρότητας. Οι εισηγήσεις αυτές θα συζητηθούν τελικά στο Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα προτού παρθούν οριστικές αποφάσεις.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Η ανοδική πορεία που παρουσιάστηκε στα επίπεδα της ανεργίας κατά τα τελευταία χρόνια συνεχίστηκε και κατά το 1983 με αποτέλεσμα να φθάσει στο τέλος του χρόνου στο 3.3% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Για σκοπούς σύγκρισης αναφέρουμε πως από 2.1% που ήταν το 1980 ανήλθε σε 2.6% το 1981 και σε 2.8% το 1982.

Το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων παρουσιάστηκε και πάλι στην κατηγορία των νέων αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης αύξηση της ανεργίας παρουσιάστηκε και στην οικοδομική βιομηχανία καθώς και στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας με εξαγωγικό προσανατολισμό.

Για μελέτη της κατάστασης συγκλήθηκε η μόνιμη τριμερής τεχνική επιτροπή που είχε συσταθεί με απόφαση του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος από τον προηγούμενο χρόνο για την αντιμετώπιση του συνεχώς οξυνόμενου προβλήματος.

Η ΟΕΒ που μετέχει ενεργά σ' αυτή την επιτροπή, συνέχισε τις έντονες συστάσεις της προς την Κυβέρνηση για λήψη ουσιαστικών μέτρων για τόνωση της οικονομίας και ιδιαίτερα του Βιομηχανικού εξαγωγικού τομέα γιατί έτσι μόνο είναι δυνατό να δημιουργηθούν νέες ευκαιρίες παραγωγικής εργοδότησης και αποτροπής της περαιτέρω όξυνσης του προβλήματος.

Για αντιμετώπιση του σοβαρού προβλήματος της ανεργίας μεταξύ των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το Υπουργείο Εργασίας υιοθέτησε πρόγραμμα δανειοδότησης συγκεκριμένων σχεδίων για ομαδική ή ατομική αυτοεργοδότηση.

Το πρόγραμμα προνοεί μεταξύ άλλων την παραχώρηση δανείων μέχρι £6,000 με επιτόκιο 7% και περίοδο αποπληρωμής 8 χρόνια.

Σε περίπτωση ομαδικής αυτοεργοδότησης ανέργων πάνω σε συνεταιρική βάση το ανώτατο ποσό αυξάνεται κλιμακωτά, ανάλογα με τον αριθμό των ατόμων που συνεργάζονται.

ΚΑΤΩΤΑΤΑ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ

Με βάση διάταγμα που εκδίδεται κάθε χρόνο από 1974 δυνάμει του περί Κατωτάτου Ορίου Ημερομισθίων Νόμου, καθορίζεται ο κατώτατος μισθός πρόσληψης για τους πωλητές και γραφείς.

Το διάταγμα εκδίδεται στις αρχές κάθε χρόνου έπειτα από διαβουλεύσεις του Υπουργείου με τις Συντεχνίες ΠΕΟ και ΣΕΚ και με την ΟΕΒ. Η ίδια διαδικασία ακολουθήθηκε και κατά το 1983 και ο κατώτατος μισθός πρόσληψης ορίστηκε από το Υπουργείο σε £76.- ενώ για όσους συμπληρώνουν εξάμηνη υπηρεσία στον ίδιο εργοδότη ορίστηκε σε £83.- (η ΟΕΒ είχε εισηγηθεί £72.- και £80.- αντίστοιχα).

Κατά το υπόλοιπο του 1983, ο θεσμός των κατωτάτων μισθών αφενός και τα κριτήρια πάνω στα οποία πρέπει να βασίζεται ο καθορισμός κατωτάτων μισθών πρόσληψης των πωλητών και γραφείων αφ' ετέρου, υπήρξαν το αντικείμενο επανειλημμένων και μακρών συσκέψεων ειδικής επιτροπής η οποία αποτελείται από εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας, των Συντεχνιών ΠΕΟ και ΣΕΚ και της ΟΕΒ.

Βάση για τις συζητήσεις της Επιτροπής ήταν Έκθεση του Υπουργείου που ετοιμάστηκε και κυκλοφόρησε στις αρχές του χρόνου. Οι συσκέψεις της Επιτροπής, οι οποίες συνεχίστηκαν μέχρι το τέλος του 1983, δεν κατέληξαν σε συμφωνία ανάμεσα στις τρεις πλευρές και έτσι το Υπουργείο προσανατολιζόταν προς την κατεύθυνση συνέχισης της τακτικής που καθιερώθηκε, δηλ. της αύξησης των υφισταμένων κατωτάτων μισθών για τους πωλητές και γραφείς δυνάμει διατάγματος. Στο μεταξύ ειδική έρευνα της ΟΕΒ έδειξε πως σε αρκετές περιπτώσεις οι κατώτατοι μισθοί πρόσληψης που είχαν καθοριστεί ελεύθερα με συλλογικές διαπραγματεύσεις απείχαν είτε πολύ λίγο, είτε καθόλου από τους επιβληθέντες, με διάταγμα κατώτατους μισθούς.

Εκτός από τη συμμετοχή της στις συσκέψεις της Επιτροπής η ΟΕΒ υπέβαλε προς το Υπουργείο εμπεριστατωμένο υπόμνημα που περιέχει τις θέσεις και απόψεις της τόσο για το θεσμό όσο και για τα κριτήρια που πρέπει να διέπουν τον καθορισμό κατωτάτων μισθών για τους γραφείς και πωλητές. Το υπόμνημα σχολιάζει επίσης και ορισμένα βασικά σημεία της Έκθεσης του Υπουργείου.

Οι θέσεις και απόψεις της ΟΕΒ όπως εκτέθηκαν στο υπόμνημα της προς το Υπουργείο μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:-

1. Έχοντας υπόψη τις Κυπριακές πραγματικότητες, ο ορθός και ενδεδειγμένος ρόλος που πρέπει να διαδραματίζουν οι κατώτατοι μισθοί/ημερομίσθια που καθορίζονται δια νόμου είναι να εξασφαλίζουν μια λογική σχέση με τους μισθούς/ημερομίσθια που καθορίζονται με τις ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις.
2. Ο θεσμός του δια νόμου καθορισμού κατωτάτων μισθών δεν έχει μεγάλη πρακτική αξία στην Κύπρο δεδομένου ότι είναι σχεδόν καθολική η εφαρμογή του συστήματος των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων βάσει των οποίων καθορίζονται οι μισθοί και άλλοι όροι εργασίας των εργοδοτούμενων (καλύπτουν 90% του εργατικού δυναμικού). Παρ' όλα αυτά η ΟΕΒ υποστηρίζει το θεσμό χάρη των ανοργάνωτων εργαζομένων.
3. Λογική συνέπεια της θέσης αυτής είναι ότι αποδεχόμαστε κάλυψη και άλλων συνδικαλιστικά ανοργάνωτων ομάδων εργοδοτούμενων αν υπάρξουν αντικειμενικά στοιχεία που να δικαιολογούν κάτι τέτοιο.
4. Η ΟΕΒ δεν βλέπει οποιοδήποτε επαρκή λόγο ούτε και έχει προβληθεί από άλλους τέτοιος λόγος — για αλλαγή της σημερινής μορφής του θεσμού.
5. Σχετικά με τα κριτήρια που πρέπει να διέπουν τον καθορισμό του επιπέδου των κατωτάτων μισθών, οι απόψεις της ΟΕΒ είναι οι εξής:-
  - (α) Οι μισθοί αυτοί όχι μόνο δεν πρέπει να υπερβαίνουν αλλά πρέπει να είναι αρκετά χαμηλότεροι από τους κατώτατους μισθούς που καθορίζονται ελεύθερα με συλλογικές διαπραγματεύσεις. Σ' αντίθετη περίπτωση αυτό θα σήμαινε νομοθετημένη αύξηση μισθών που θα

υπέσκαπτε καίρια το θεσμό των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων τον οποίο Κυβέρνηση, Συντεχνίες και ΟΕΒ τόσο ένθερμα υποστηρίζουν.

- (β) Οι συμβάσεις που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς σύγκρισης κατά τον καθορισμό των κατωτάτων μισθών πρέπει να είναι εκείνες που ισχύουν κατά την περίοδο που μελετάται η θέσπιση του διατάγματος ή που έληξαν πρόσφατα.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΝΑΠΑΥΤΗΡΙΑ

Η ιδέα της λειτουργίας εργατικών αναπαυτηρίων τέθηκε πριν από το 1970. Η συστηματική όμως μελέτη του θέματος και εξέταση της δυνατότητας ίδρυσης μόνιμων εργατικών αναπαυτηρίων άρχισε τον Ιούλιο του 1981 με τη σύσταση τριμερούς τεχνικής επιτροπής (ΟΕΒ, Συντεχνίες, Υπουργείο) η οποία αποφάσισε όπως η μελέτη του όλου θέματος ανατεθεί βάσει συγκεκριμένων όρων εντολής στην Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως.

Πριν το τέλος του 1982 η Τράπεζα Αναπτύξεως υπέβαλε στο Υπουργείο Εργασίας προσχέδιο μελέτης (FEASIBILITY STUDY) για ίδρυση αναπαυτηρίων τύπου "BUNGALOWS". Η μελέτη κατέληγε στο συμπέρασμα πως λόγω της ψηλής δαπάνης που απαιτείτο, η ίδρυση των αναπαυτηρίων δεν ήταν δικαιολογημένη.

Εν όψει των συμπερασμάτων της μελέτης της Τράπεζας, το Υπουργείο Εργασίας συνέστησε τεχνική επιτροπή από λειτουργούς του Υπουργείου με σκοπό τη διερεύνηση άλλων υπαλλακτικών λύσεων χαμηλότερου κόστους.

Το 1983 τόσο η μελέτη της Τραπεζής Αναπτύξεως όσο και εκείνη που ετοιμάστηκε από την επιτροπή του Υπουργείου και που πρόβλεπε την ίδρυση εργατικών αναπαυτηρίων τύπου «κατασκήνωσης», συζητήθηκαν στο Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα το οποίο αποφάσισε τη σύσταση τριμερούς Τεχνικής Επιτροπής με τους εξής όρους εντολής:-

- (α) Να υποβάλει πρόταση για λειτουργία εργατικών αναπαυτηρίων αν ήταν δυνατό, μέσα στο 1983 και
- (β) Να ετοιμάσει ολοκληρωμένη πρόταση αναφορικά με την επίτευξη του μακροπρόθεσμου στόχου ίδρυσης και λειτουργίας εργατικών αναπαυτηρίων πάνω σε καθολική, μόνιμη και ενιαία βάση.

Η μελέτη της Τεχνικής Επιτροπής αποτέλεσε αντικείμενο επανειλημμένων συζητήσεων στο Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα ολόκληρο το 1983, χωρίς να καταστεί δυνατή η λήψη ομόφωνης απόφασης.

Τα κυριότερα θέματα διαφωνίας ήταν η πηγή χρηματοδότησης της ανέγερσης και λειτουργίας των εργατικών αναπαυτηρίων και των δικαιούχων χρήσης, αυτών των αναπαυτηρίων.

Η ΟΕΒ κατέστησε σαφές πως δεν πρόκειται να δεκτεί καμιά εισήγηση που θα εσήμαινε την καταβολή από τον εργοδοτικό κόσμο οποιασδήποτε συνεισφοράς.

Εν όψει των διαφορετικών απόψεων των μερών η περαιτέρω μελέτη του θέματος παραπέμφθηκε σε μελλοντική σύσκεψη ανωτάτου επιπέδου.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΔΕΙΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΑΜΕΙΟΥ ΓΙΑ ΠΛΕΟΝΑΖΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Το Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων πραγματοποίησε τέσσερεις συνεδριάσεις και ασχολήθηκε κυρίως με

- (α) την εξέταση του θέματος της διαφώτισης της κοινής γνώμης για τα πλεονεκτήματα/ωφελήματα του Αναλογικού Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων προκειμένου να διασκεδαστούν οι αμφιβολίες μερίδας αυτοτελώς εργαζομένων ως προς τη χρησιμότητα του νέου συστήματος,

- (β) τις δραστηριότητες και λογαριασμούς του ταμείου και
- (γ) τις έρευνες και μελέτες που διεξάγει το Τμήμα Σχετικά με το θέμα της αναθεώρησης του ύψους των ασφαλιστέων αποδοχών και παροχών.

Από τον Οκτώβριο του 1983 άρχισαν διαβουλεύσεις για αναθεώρηση του ύψους των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, του ανωτάτου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών και του ύψους των παροχών, αποτέλεσμα των οποίων ήταν η αύξησή τους από την 1η Ιανουαρίου 1984.

Το Συμβούλιο του **Κεντρικού Ταμείου Αδειών** πραγματοποίησε δύο συνεδριάσεις και το Συμβούλιο του **Ταμείου Πλεονάζοντος Προσωπικού** μια συνεδρίαση. Τα Συμβούλια και των δύο Ταμείων ασχολήθηκαν κυρίως με τις δραστηριότητες του 1983 καθώς και με την κατάσταση των λογαριασμών τους.

Οι εισπράξεις του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατά τη διάρκεια του 1983 ανήλθαν σε £73,358,941. Από το ποσό αυτό £51,671,972 προέρχονται από εισφορές Εργοδοτών και Ασφαλισμένων. Το Ταμείο πλήρωσε για ωφελήματα £38,607,820 από τα οποία £23,470,912 για συντάξεις γήρατος και £2,761,723 για επιδόματα ανεργίας. Τα έξοδα Διαχείρισης και Διοίκησης του Ταμείου ήταν £937,112.

Οι εισπράξεις και πληρωμές του Κεντρικού Ταμείου Αδειών ανήλθαν αντίστοιχα σε £5,082,204 και £4,484,034 του δε Ταμείου για Πλεονάζον Προσωπικό σε £2,147,143 και £2,532,657.

Το πλεόνασμα (έλλειμμα) χρήσεως έτους ήταν για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων £33,814,009 και για τα Ταμεία Αδειών και Πλεονάζοντος Προσωπικού £598,170 και (£385,514) αντίστοιχα.

Έτσι, την 31.12.83 τα ολικά αποθεματικά κεφάλαια των τριών Ταμείων ήταν: Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων £110,632,676, Ταμείο Αδειών £7,283,580 και Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού £4,169,978.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΡΧΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ

Η ΟΕΒ εκπροσωπείται τόσο στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής όσο και στη Μόνιμη Συμβουλευτική Επιτροπή και σ' όλες τις τεχνικές επιτροπές που μελετούν εξειδικευμένα θέματα της αρμοδιότητάς της.

Με την εκπροσώπησή της αυτή, η ΟΕΒ εξασφαλίζει την ενεργό συμμετοχή του εργοδοτικού κόσμου τόσο κατά το στάδιο του σχεδιασμού όσο και κατά την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της Αρχής και συμβάλλει ουσιαστικά με τις εισηγήσεις και απόψεις που προωθεί, στην ικανοποίηση των αναγκών των επιχειρήσεων σε καταρτισμένο προσωπικό.

Η Αρχή Βιομηχανικής Κατάρτισης Κύπρου, ανάλογα με την περίπτωση προσφέρει στους εργοδότες:-

- Καταρτισμένο προσωπικό.
- Οργάνωση προγραμμάτων για κατάρτιση νέου ή επιμόρφωση υπάρχοντος προσωπικού, ή επανεκπαίδευση προσωπικού που καθίσταται πλεονάζον λόγω τεχνολογικών ή άλλων αλλαγών.
- Τεχνικές Συμβουλές ή προδιαγραφές κατάρτισης για εφαρμογή από τους ίδιους τους εργοδότες προγραμμάτων κατάρτισης.
- Χορήγηση στους εργοδότες που συμμετέχουν με εργοδοτούμενο τους στο Σύστημα Μαθητείας.
- Χορήγηση για συμμετοχή στο Μεσογειακό Ινστιτούτο Διευθύνσεως.
- Χορήγηση στους εργοδότες για κατάρτιση εργοδοτούμενων στο εξωτερικό.
- Οικονομική βοήθεια στους εργοδότες που παρέχουν πρακτική κατάρτιση σε τριτοετείς σπουδαστές του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου.
- Στελέχωση των επιχειρήσεων τους με ειδικά καταρτισμένους πτυχιούχους πανεπιστημίων και άλλων σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Κατά το τέλος του 1983 λειτουργούσαν στην Αρχή οκτώ σχέδια κατάρτισης από τα οποία τα δύο λειτούργησαν για πρώτη φορά κατά την διάρκεια του χρόνου. Τα νέα σχέδια κατάρτισης ήταν τα ακόλουθα:-

- Το σχέδιο στελέχωσης επιχειρήσεων που αποσκοπεί στην εργοδότηση και κατάρτιση στον τόπο εργασίας, ανέργων αποφοίτων Πανεπιστημίων και Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης σε ειδικότητες διεύθυνσης που παρουσιάζονται ανάγκες. Το σχέδιο καλύπτει κατάρτιση σε σχέση με τις λειτουργίες Βοηθού στο Γενικό Διευθυντή, Μάρκετινγκ και Παραγωγής.
- Το σχέδιο πρακτικής κατάρτισης φοιτητών του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου. Με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση της παρεχόμενης κατάρτισης, το σχέδιο αυτό προβλέπει οικονομική βοήθεια σε εργοδότες που παρέχουν πρακτική κατάρτιση στους τριτοετείς φοιτητές του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου. Από το σχέδιο καλύπτονται όλοι οι κλάδοι σπουδών στους οποίους παρέχει τεχνική ειδίκευση το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο.

Οι δαπάνες της Αρχής το 1983 για εφαρμογή δραστηριοτήτων κατάρτισης ανήλθαν σε £439,003 από τις οποίες οι £245,551 καταβλήθηκαν απ' ευθείας σε εργοδότες σαν χορήγηση για προγράμματα κατάρτισης που εφάρμοσαν.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Κέντρου Παραγωγικότητας στο οποίο εκπροσωπείται η ΟΕΒ πραγματοποίησε δύο συνεδριάσεις στις οποίες συζητήθηκαν και εγκρίθηκαν οι εκθέσεις του Διευθυντή του Κέντρου Παραγωγικότητας για τις δραστηριότητες του 1983 και τις προτεινόμενες για το πρώτο εξάμηνο του 1984.

Βασικοί τομείς των δραστηριοτήτων του ΚΕΠΑ υπήρξαν η εκπαίδευση διευθυντών και η επιμόρφωση διευθυντικών στελεχών, η επαγγελματική εκπαίδευση είτε μέσω εξ υπαρχής εκπαιδευτικών προγραμμάτων είτε δια της διοργάνωσης σεμιναρίων. Η αξιολόγηση και η χρησιμοποίηση νέας τεχνολογίας (κομπιούτερ) για την επιχείρηση, η ανάλυση του ειδικού σχεδίου χρηματοδότησης ανέργων αποφοίτων πανεπιστημίων για αυτοεργοδότηση, η αξιολόγηση προσωπικού και η εκπαίδευση εποπτών ήταν μερικές από τις δραστηριότητες του Κέντρου κατά το 1983.

Μια άλλη σημαντική πτυχή της συμβολής του Κέντρου παραγωγικότητας στην εκπαίδευση διευθυντικών στελεχών αποτελεί το Μεσογειακό Ινστιτούτο Διευθύνσεως.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ — ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Με την καθιέρωση της ετήσιας εκστρατείας πρόληψης ατυχημάτων και την αντικατάσταση της εβδομάδας ασφαλείας με «μήνα ασφαλείας» κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, δόθηκε η ευκαιρία καλύτερης αντιμετώπισης των αναγκών για ενημέρωση τόσο των εργοδοτουμένων όσο και των εργοδοτών στον τομέα της εργατικής ασφαλείας.

Η ΟΕΒ σαν μέλος του Παγκυπρίου Συμβουλίου και της Επαρχιακής Επιτροπής Ασφαλείας πήρε μέρος σ' όλες τις εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 1983 που σκοπό είχαν να ενταθεί η προσπάθεια για τον περιορισμό και ει δυνατόν την εξάλειψη των εργατικών ατυχημάτων.

Με εισηγητικές ομιλίες εκπροσώπων της ΟΕΒ τόσο κατά την τελετή ενάρξεως της εκστρατείας για πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων όσο και κατά την τελετή με τη συμπλήρωση των εκδηλώσεων του «μήνα ασφαλείας» στην Οικοδομική Βιομηχανία, τονίστηκε η ανάγκη δημιουργίας συνείδησης ασφαλείας από τους εργαζόμενους σαν βασική προϋπόθεση για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Η συνεργασία και η θετική συμβολή της ΟΕΒ στην κοινή προσπάθεια εκδηλώθηκε και με τη συμμετοχή εκπροσώπων της σ' όλες τις τεχνικές επιτροπές που συστάθηκαν και που καλύπτουν όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών, πέρα από υποθέσεις που αφορούν την εφαρμογή του Νόμου Πέρι Τερματισμού της Απασχόλησης αρ. 24 του 1967-79 και του Νόμου Περί Ετησίων Αδειών μετ' απολαβών αρ.8 του 1967-79, με βάση τον νόμο αρ.44 του 1981, επιλαμβάνεται και υποθέσεων που αφορούν και τα Ταμεία Προνοίας.

Ένα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Δικαστηρίου αυτού αποτελεί η τριμερής σύνθεση του προεδρείου του. Συγκεκριμένα τον Πρόεδρο του δικαστηρίου ο οποίος είναι νομικός-δικαστής μόνιμα διορισμένος από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, πλαισιώνουν δύο πάρεδροι, ένας εκπρόσωπος των Εργοδοτών και ένας εκπρόσωπος των Συντεχνιών.

Τα 18 εργοδοτικά μέλη του Δικαστηρίου υποδεικνύονται από την ΟΕΒ και εγκρίνονται από τον Υπουργό Εργασίας και το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.

Κατά το 1983 το Δικαστήριο επιλήφθηκε συνολικά 531 υποθέσεων εκ των οποίων οι 258 παρέμεναν εκκρεμείς από τον προηγούμενο χρόνο. Από τις υποθέσεις αυτές σε 110 περιπτώσεις εκδόθηκε απόφαση, σε 55 περιπτώσεις επήλθε εξώδικη διευθέτηση και αποσύρθηκαν.

Άλλες 15 περιπτώσεις αποσύρθηκαν χωρίς να εκδοθεί οποιαδήποτε απόφαση ή να προέλθει οποιοσδήποτε συμβιβασμός. Το σύνολο των εκκρεμών υποθέσεων ενώπιον του Δικαστηρίου στο τέλος του 1983 ανέρχεται σε 351.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΝΩΤΕΡΟΥ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου συνήλθε κατά το 1983 σε τρεις συνεδριάσεις στις οποίες συζητήθηκαν διάφορα θέματα που αφορούν την ομαλή λειτουργία του ιδρύματος. Εγκρίθηκαν επίσης η Έκθεση του Διευθυντή, ορισμένες αλλαγές στους κανονισμούς του Ιδρύματος, κανονισμοί για σύσταση Επιτροπής Επιστημονικής Έρευνας, αλλαγές που αφορούν τις εισαγωγικές εξετάσεις και άλλα συναφή θέματα. Σε υπεπιτροπές του Συμβουλίου συζητήθηκαν επίσης θέματα που αφορούν τη διδακτέα ύλη, τον αριθμό των νεοεισερχομένων φοιτητών στους διάφορους κλάδους, την εισαγωγή νέων κλάδων και τη χορήγηση υποτροφιών σε φοιτητές για το ακαδημαϊκό έτος 1983 - 1984.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η Υπηρεσία Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της ΟΕΒ στα πλαίσια των προσπάθειών της για την υποβοήθηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οργάνωσε κατά τη διάρκεια του 1983 διάφορες επιμορφωτικές δραστηριότητες και σειρά Σεμιναρίων που είχαν σαν κύριο στόχο την κατάρτιση των επιχειρηματιών και στελεχών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε θέματα γενικής διεύθυνσης και στη μεθοδολογία εντοπισμού και επίλυσης των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.

Τα πρώτα Σεμινάρια της σειράς είχαν γενική μορφή και σκόπευαν στην παρουσίαση και επεξήγηση του τρόπου χρησιμοποίησης της ειδικής μεθόδου «Βελτιώστε την Επιχείρησή σας» που ετοίμασε η ΟΕΒ. Τέτοια Σεμινάρια οργανώθηκαν στη Λευκωσία, στη Λάρνακα και τη Λεμεσό. Στη Λευκωσία πραγματοποιήθηκαν επίσης συναντήσεις με διάφορες ομάδες ενδιαφερομένων όπως αξιωματούχους τραπεζών, διευθυντές κολλεγίων και εγκεκριμένους λογιστές, για ενημέρωσή τους και για εξεύρεση τρόπων καλύτερης αξιοποίησης της ειδικής αυτής μεθόδου από τους επιχειρηματίες.

Αργότερα πραγματοποιήθηκαν ενδοκλαδικά Σεμινάρια που απευθύνονταν προς τις βιομηχανίες ένδυσης, υπόδησης και μεταλλουργίας. Σ' αυτά χρησιμοποιήθηκε σε ευρεία κλίμακα η ειδική μέθοδος «Βελτιώστε την Επιχείρησή σας» και μια περιπτωσιακή μελέτη από αντιπροσωπευτική μικρομεσαία επιχείρηση που αντανάκλούσε τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κάθε κλάδος. Προς τους καταρτιζόμενους μίλησαν και έδωσαν διαλέξεις πάνω σε θέματα παραγωγής, διεύθυνσης, μάρκετινγκ και οικονομικής ανάλυσης ειδικοί από διάφορους οργανισμούς, επιχειρήσεις, κυβερνητικά τμήματα καθώς και μέλη της γραμματείας της ΟΕΒ. Ο κύκλος των ενδοκλαδικών Σεμιναρίων θα συμπληρωθεί κατά τη διάρκεια του 1984 με Σεμινάρια που θα γίνουν στους υπόλοιπους βιομηχανικούς κλάδους, ενώ θα γίνονται παράλληλα και επιμορφωτικές δραστηριότητες πάνω σε πιο εξειδικευμένα θέματα.

Το Νιόβρη του 1983 η ΟΕΒ κυκλοφόρησε τη δεύτερη έκδοση της σειράς «Βελτιώστε την Επιχείρησή σας» με τον τίτλο «Βασικές Θεωρητικές Αρχές».

Η έκδοση είναι διατυπωμένη σε απλή δημοτική γλώσσα και περιέχει σε συντομία τα κυριότερα θέματα που πρέπει να γνωρίζει και να χειρίζεται ορθά ένας επιχειρηματίας για να μπορεί να διευθύνει την επιχείρησή του καλύτερα ώστε να λειτουργεί πιο αποδοτικά. Περιέχει επίσης γενικές πληροφορίες και παραδείγματα που βοηθούν το μικρομεσαίο επιχειρηματία να λύει ορισμένα από τα προβλήματά του.

Η προσαρμογή και των δύο εκδόσεων της σειράς «Βελτιώστε την Επιχείρησή σας» στις κυπριακές συνθήκες έγινε με βάση τα αποτελέσματα έρευνας, που η Υπηρεσία διεξήγαγε σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Επιπρόσθετα έγιναν δοκιμαστικές αναλύσεις σε επιχειρήσεις που συνέβαλαν σημαντικά στην απλοποίηση της ύλης ώστε να είναι κατανοητή απ' όλους τους επιχειρηματίες. Η επεξεργασία και ανάπτυξη της ύλης έγινε κάτω από την επίβλεψη και καθοδήγηση του Σουηδού εμπειρογνώμονα κ. Υ. Svensson. Σ' αυτή συνέβαλαν με εποικοδομητικές εισηγήσεις αντιπροσωπευτική ομάδα διευθυντών και στελεχών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αξιωματούχοι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως και άλλων οργανισμών και μέλη της γραμματείας της ΟΕΒ.

Στα πλαίσια των προσπαθειών της για την ανάπτυξη και βελτίωση της συνεργασίας της με διάφορα σώματα και οργανισμούς και για ευρύτερη προώθηση της χρήσης της μεθόδου «Βελτιώστε την Επιχείρησή σας», η Υπηρεσία Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων οργάνωσε σειρά διαλέξεων σε εκπαιδευτικά ιδρύματα ενώ στις 8 Οκτωβρίου 1983 οργανώθηκε ειδικό Σεμινάριο που απευθυνόταν προς τα μέλη του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου.

Η Υπηρεσία Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων συνεργάστηκε στενά με το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο στην υλοποίηση τριετούς Ειδικού Σχεδίου

Επιστημονικών Ερευνών που άρχισε κατά τη διάρκεια του 1983. Το Σχέδιο αυτό που υποστηρίζεται οικονομικά από την ΟΕΒ σκοπεύει να μελετήσει σε βάθος τις ανάγκες της βιομηχανίας και να διαπιστώσει τις δυνατότητες εισαγωγής πιο σύγχρονων αυτοματοποιημένων μεθόδων και μέσων παραγωγής στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Στα πλαίσια του Σχεδίου έχει ήδη αρχίσει ειδική έρευνα σε αριθμό επιχειρήσεων της ξυλουργικής και μεταλλουργικής βιομηχανίας ενώ παράλληλα έχουν προσεγγισθεί διάφοροι οργανισμοί και ινστιτούτα του εξωτερικού για εξασφάλιση συνεργασίας πάνω σε θέματα εφαρμογής τεχνολογίας και κατάρτισης τεχνικού προσωπικού.

Κατόπιν υποβολής συγκεκριμένων εισηγήσεων της ΟΕΒ για τη λήψη μέτρων για την απάμβλυνση του σοβαρού προβλήματος της χρηματοδότησης, που αντιμετωπίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η Κυβέρνηση έχει περιλάβει στο Τέταρτο Έκτακτο Σχέδιο Οικονομικής Δράσης ειδικές πρόνοιες για τη βελτίωση των μηχανισμών χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ενώ το καλοκαίρι του 1983 εισήχθη από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας νέο Σχέδιο Κυβερνητικών Εγγυήσεων για χρηματοδότηση βιομηχανικών επιχειρήσεων.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Διεθνής Οργάνωση Εργοδοτών (IOE)

Η ΟΕΒ είναι μέλος της Διεθνούς Οργάνωσης Εργοδοτών που εδρεύει στη Γενεύη. Η διεθνής αυτή Οργάνωση έχει μέλη τις Οργανώσεις εργοδοτών και βιομηχάνων σε περισσότερες από 85 χώρες του κόσμου περιλαμβανομένων όλων των βιομηχανικά αναπτυγμένων χωρών. Η ΔΟΕ είναι η πιο αντιπροσωπευτική παγκόσμια οργάνωση της εργοδοσίας και βιομηχανίας και προασπίζει και προάγει τα συμφέροντα τους σε διεθνές επίπεδο. Ακρογωνιαίος λίθος της πολιτικής της είναι η υποστήριξη και προαγωγή του συστήματος της ελεύθερης οικονομίας και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Ο Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ είναι μέλος του Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΔΟΕ με την οποία η ΟΕΒ διατηρεί στενούς δεσμούς και στενή συνεργασία. Η ΔΟΕ παρέχει προς την ΟΕΒ βοήθεια σε πολλούς τομείς όπως πληροφορίες, τεχνική βοήθεια, συγκριτικές μελέτες κλπ.

Ένωση Βιομηχανίας των Ευρωπαϊκών χωρών UNICE

Η ΟΕΒ είναι μέλος της UNICE από το 1980. Η UNICE είναι ο κατ' εξοχήν εκπρόσωπος της Βιομηχανίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και άλλες διεθνείς οργανώσεις και εδρεύει στις Βρυξέλλες όπου και η έδρα της ΕΟΚ. Βασικός ρόλος της είναι να προασπίζει την ελεύθερη επιχειρηματικότητα, να προάγει τα συμφέροντα της Βιομηχανίας και να συμβάλλει στην ευημερία του πληθυσμού με τα καλύτερα δυνατά μέσα.

Τακτικά Μέλη της UNICE είναι οι κεντρικές Ομοσπονδίες Βιομηχανίας και Εργοδοτών των Χωρών - Μελών της ΕΟΚ και σαν Εταιρικά (Associates) Μέλη οι αντίστοιχες Ομοσπονδίες των άλλων χωρών της Δυτικής Ευρώπης. Έτσι όλες οι κεντρικές ομοσπονδίες των χωρών της Δυτικής Ευρώπης μετέχουν στη UNICE και μέσω αυτής στη διαμόρφωση της βιομηχανικής πολιτικής μέσα στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Η συμμετοχή στην UNICE είναι για την ΟΕΒ φυσική συνέπεια του ότι έχει σαν μέλη της τους μεγάλους Βιομηχανικούς Συνδέσμους Ένδυσης, Υπόδησης, Βαλιτσοποιίας και Δερματίνων Ειδών, Ξυλουργικής Βιομηχανίας, Μεταλλουργικής Βιομηχανίας, Βιομηχανίας Ηλιακών Θερμαστών, Μωσαϊκών και Μαρμάρων, Βιομηχανίας Οικοδομών καθώς επίσης και τις πλείστες βιομηχανικές μονάδες της Κύπρου, που συνολικά εργοδοτούν δεκάδες χιλιάδες πρόσωπα και αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος της βιομηχανικής παραγωγής και εξαγωγών.

Ο Πρόεδρος και ο Γενικός Διευθυντής πήραν μέρος στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Προέδρων και της Εκτελεστικής Επιτροπής της UNICE στις οποίες μελετήθηκαν σημαντικά για τη βιομηχανία θέματα με βάση εκθέσεις που είχε ετοιμάσει η Γραμματεία της οργάνωσης αυτής.

Η ΟΕΒ αντλεί από τη σύνδεση της με την UNICE σημαντικές γνώσεις και εμπειρίες από τις βιομηχανικά αναπτυγμένες χώρες της Ευρώπης, πάνω σε θέματα που αφορούν την κυπριακή βιομηχανία. Περαιτέρω από τη Γραμματεία της UNICE εξασφαλίζει σημαντική βοήθεια υπό μορφή απόψεων και πληροφοριών πάνω σε μελετούμενα στην Κύπρο θέματα της Βιομηχανίας.

Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ)

Συνεχίσθηκε και στη διάρκεια του 1983 η στενή συνεργασία με τον ΣΕΒ.

Στις 8 - 10 Φεβρουαρίου ο Πρόεδρος και ο Γενικός Διευθυντής πήραν μέρος ύστερα από πρόσκληση του ΣΕΒ στο Πανελλήνιο Βιομηχανικό Συνέδριο που έγινε στην Αθήνα με θέμα «Απασχόληση, Επενδύσεις, Ανταγωνιστικότητα».

Προσφωνώντας το Συνέδριο ο Πρόεδρος, κ. Μιχ. Κολοκασιδής, επαινέσε το ΣΕΒ για την οργάνωση του Συνεδρίου και για το επίκαιρο θέμα του, τονίζοντας ότι τούτο «εμπερικλείει όλα τα βασανιστικά προβλήματα που απασχολούν την παγκόσμια αλλά και τη δική μας Βιομηχανία σήμερα και υποδεικνύει τα

απαραίτητα μέτρα και ενέργειες για έξοδο από την ύφεση και επανατοποθέτηση της Βιομηχανίας πάνω σε μια δυναμική αναπτυξιακή τροχιά.» Ο Πρόεδρος και ο Γενικός Διευθυντής πήραν επίσης μέρος στην Ετήσια Γενική Συνέλευση του ΣΕΒ. Στην προσφώνησή του προς τη Συνέλευση ο κ. Κολοकाσιδης είπε μεταξύ άλλων και τα εξής: «Θάθελα πρώτα απ' όλα να τονίσω τη μεγάλη σημασία που αποδίδουμε, τόσο εγώ προσωπικά όσο και η ΟΕΒ, στην τακτική παρουσία μας σε παρόμοιες εκδηλώσεις σας. Όχι μόνο γιατί τέτοιες εκδηλώσεις αποτελούν ευκαιρία για περαιτέρω σύσφιγξη των στενών αδελφικών σχέσεων ανάμεσα στις Οργανώσεις μας, αλλά και γιατί έχουμε τη δυνατότητα, κατά την εδώ παρουσία μας, να ενημερωθούμε για την πορεία της Ελληνικής Βιομηχανίας και να ανταλλάξουμε με αξιωματούχους του ΣΕΒ πολύτιμες εμπειρίες και απόψεις για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Βιομηχανίες μας στην Ελλάδα και την Κύπρο, πολλά από τα οποία είναι παραπλήσια, αν όχι ταυτόσημα.

Η συνεργασία των δυο Οργανώσεων επεκτείνεται στην ανταλλαγή μελετών, εμπειριών και πληροφοριών καθώς επίσης και στις διεθνείς Οργανώσεις όπως η UNICE, η ΙΟΕ και το ILO.

Τον ΣΕΒ αντιπροσώπευσε στη Γενική Συνέλευση της ΟΕΒ ο Πρόεδρος του, κ. Θ. Παπαλεξόπουλος και ο Γενικός Διευθυντής του κ. Κ. Νοταράς. Για την προσφώνηση του κ. Παπαλεξόπουλου γίνεται αναφορά στο κεφάλαιο για την 23η Ετήσια Γενική Συνέλευση της έκθεσης αυτής.

Συνέλευση των Ευρωπαϊκών Μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της Διεθνούς Οργάνωσης Εργοδοτών

Η Συνέλευση πραγματοποιήθηκε στη Μάλτα από τις 15 ως τις 17 Σεπτεμβρίου 1983. Σ' αυτήν αντιπροσωπεύθηκαν οι Ευρωπαϊκές Οργανώσεις Εργοδοτών που είναι μέλη της ΔΟΕ με τους ανώτατους αξιωματούχους τους. Οι εξελίξεις στα οικονομικά, εργασιακά και συναφή κοινωνικά θέματα καθώς και οι δραστηριότητες που ενδείκνυται να αναπτύξουν οι εργοδοτικές οργανώσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας ήταν τα κυριότερα θέματα που απασχόλησαν τη Συνέλευση.

Από σχετική συγκριτική μελέτη που κατατέθηκε στη Συνέλευση προκύπτει πως η Κύπρος είχε τα τελευταία χρόνια πολύ ψηλότερη αύξηση μισθών/ ημερομισθίων σε πραγματικούς όρους από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες που πήραν μέρος στη Συνέλευση.

Επιτροπή Εμπειρογνομόνων για την Επένδυση των Κεφαλαίων Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Ύστερα από εισήγηση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργοδοτών και πρόσκληση του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας ο Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ κ. Α. Πιερίδης, πήρε μέρος σε συνεδρίαση της πιο πάνω Επιτροπής που έγινε στη Γενεύη από τις 2 ως τις 7 Νοεμβρίου. Η Επιτροπή μελέτησε, με βάση ειδικά εισηγητικά σημειώματα που ετοίμασε το ΔΓΕ, την κατάσταση που επικρατεί σχετικά με την επένδυση των Κεφαλαίων των Ταμείων Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε διάφορες χώρες, ιδιαίτερα αναπτυσσόμενες, και διατύπωσε εισηγήσεις για τη βελτίωση των τρόπων αξιοποίησης των Κεφαλαίων τούτων προς όφελος των Ταμείων και κατά συνέπεια των ασφαλισμένων.

Διεθνής Οργάνωση Εργασίας

Η ΟΕΒ πήρε μέρος με τριμελή αντιπροσωπεία στην 69η Σύνοδο της Διεθνούς Διάσκεψης Εργασίας που πραγματοποιήθηκε στη Γενεύη από 1 - 22 Ιουνίου 1983. Την εργοδοτική πλευρά αντιπροσώπευσαν οι κ.κ. Αντώνης Πιερίδης, Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ, σαν Αντιπρόσωπος, Χρίστος Κυθρεώτης, Ανώτερος Λειτουργός Εργατικών Σχέσεων της ΟΕΒ, σαν αναπληρωτής Αντιπρόσωπος και Μάριος Παναγίδης, Γραμματέας του Κυπριακού Εργοδοτικού Συνδέσμου Τραπεζών σαν Σύμβουλος.

Στη Διάσκεψη πήρε επίσης μέρος κυβερνητική και συντεχνιακή αντιπροσωπεία. Η εργοδοτική αντιπροσωπεία μετέσχε ενεργά στη μελέτη των θεμάτων της Διάσκεψης που ήταν τα εξής:

- (α) πολιτική για την απασχόληση
- (β) επαγγελματική αποκατάσταση
- (γ) Κοινωνικές πτυχές της βιομηχανοποίησης

23Η ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η 23η Ετήσια Γενική Συνέλευση της ΟΕΒ συγκροτήθηκε υπό την προεδρία του Προέδρου, κ. Μιχ. Κολοकाσιδη στις 26 Οκτωβρίου 1983 στο Ξενοδοχείο Χίλτον.

Στο πανηγυρικό μέρος της Συνέλευσης μίλησαν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κ. Σπύρος Κυπριανού, ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κ. Παύλος Παπαγεωργίου, ο Πρόεδρος της Ελλάδας, κ. Χρήστος Ζαχαράκης, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών, κ. Θεόδωρος Παπαλεξόπουλος και ο Πρόεδρος της ΟΕΒ κ. Μιχ. Κολοκασιδης.

Στη συνέλευση παρευρέθηκαν μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, Βουλευτές και Αρχηγοί Κομμάτων, διαπιστευμένοι στην Κύπρο Πρόεδροι ξένων χωρών, η ηγεσία του Συνδικαλιστικού Κινήματος, η ηγεσία του ΚΕΒΕ και των τοπικών Επιμελητηρίων, ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί και μεγάλος αριθμός μελών της ΟΕΒ.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Σπ. Κυπριανού στην ομιλία του εξέφρασε την εκτίμησή του προς τους εργοδότες της Κύπρου για το ρόλο που διαδραματίζουν στην καθολική προσπάθεια για την ανάπτυξη και ευημερία του τόπου. Αναφέρθηκε στην πρόοδο και ανάπτυξη που επιτεύχθηκε κατά τα τελευταία χρόνια αλλά παράλληλα επεσήμανε τις αποσταθεροποιητικές τάσεις και τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν από την εισβολή και κατοχή και τη διεθνή οικονομική ύφεση. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αναφέρθηκε επίσης στα μέτρα που λαμβάνει η Κυβέρνηση για σταθεροποίηση της οικονομίας του τόπου καθώς και τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η οικονομία όπως π.χ. τη μείωση των εξαγωγών, το έλλειμμα στο ισοζύγιο εμπορικών συναλλαγών και το δημοσιονομικό έλλειμμα.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αναφέρθηκε στις προσπάθειες που καταβάλλει η Κυβέρνηση για την αναθέρμανση των επενδύσεων και την ενθάρρυνση των εξαγωγών, στην επανεισαγωγή του Σχεδίου Κυβερνητικών Εγγυήσεων για Τραπεζικά Δάνεια και την απαλλαγή των εξαγωγικών βιομηχανιών από την πληρωμή της αύξησης του ηλεκτρικού ρεύματος.

Τέλος ο κ. Κυπριανού τόνισε την ανάγκη για λιτότητα, αυτοσυγκράτηση και περιορισμό των απαιτήσεων και υπογράμμισε την ανάγκη για επίδειξη πνεύματος συνεργασίας και υπευθυνότητας με κύριο γνώμονα την επίτευξη των αμετάθετων στόχων μας για επιβίωση.

Ο Πρόεδρος της Ελλάδας κ. Χρ. Ζαχαράκης, αφού εξήρε την πολυσήμαντη και πολυδιάστατη προσφορά του επιχειρηματικού κόσμου στη στήριξη και ανασυγκρότηση της οικονομίας του τόπου, αφιέρωσε ολόκληρη την ομιλία του στο πολιτικό μας πρόβλημα. Επανέλαβε ότι την απόλυτη ευθύνη για το αδιέξοδο που υπάρχει στο Κυπριακό πρόβλημα φέρει η Τουρκική πλευρά και επαναβεβαίωσε τη συμπαράσταση και συμπαράταξη της Ελλάδας προς τον αγώνα που διεξάγει ο ελληνισμός της Κύπρου για επιβίωση.

Στην προσφώνησή του ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών κ. Θεόδωρος Παπαλεξόπουλος εξέφρασε την αλληλεγγύη και τη συμπαράσταση του Ελληνικού Βιομηχανικού κόσμου προς την Κύπρο. Αναφέρθηκε στη συνέχεια στην ιδιαίτερη σημασία της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, που αποτελεί το πιο αποδοτικό μέσο για ανάπτυξη και πρόοδο και τη βάση του δημοκρατικού πολιτεύματος και υπογράμμισε την ανάγκη για συνεχή προσαρμογή της στις διάφορες μεταβολές στο περιβάλλον. Ο κ. Παπαλεξόπουλος τόνισε πως ο επιχειρηματικός κόσμος πρέπει να διαφωτίζει την Κοινή Γνώμη και να υποστηρίζει δημόσια με θάρρος αυτά που πιστεύει, για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων για διάσωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων προς όφελος του συνόλου της οικονομίας και της κοινωνίας.

Στην ομιλία του στη Συνέλευση ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Π. Παπαγεωργίου εξήρε τη σημασία της εργατικής ειρήνης και αφού αναφέρθηκε στο καυτό θέμα της απασχόλησης των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και την υπογραφή της Κοινής Δήλωσης για ασφάλεια, υγεία και ευημερία των εργαζομένων, αφιέρωσε ένα μέρος της ομιλίας του στο θέμα του Σχεδίου των Κοινωνικών Ασφαλίσεων και επέκρινε μια

μερίδα αυτοτελώς εργαζομένων οι οποίοι δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ο Πρόεδρος της ΟΕΒ κ. Μιχ. Κολοκασίδης, που ήταν και ο κύριος ομιλητής στη Συνέλευση, εξειδίκευσε την ομιλία του στο θέμα της ανταγωνιστικότητας των Κυπριακών προϊόντων και υπηρεσιών.

Ο κ. Κολοκασίδης αναφέρθηκε στους διάφορους παράγοντες που επηρέασαν αρνητικά την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας τα τελευταία χρόνια, αποδίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στη ραγδαία αύξηση του εργατικού κόστους και στο θεσμό του τιμαριθμικού επιδόματος που επιβαρύνει περαιτέρω το κόστος παραγωγής των Κυπριακών προϊόντων. Επισήμανε επίσης τις αρνητικές επιπτώσεις που έχει το τριπλό σύστημα αυξήσεων που υπάρχει στην Κύπρο δηλαδή πλήρης τιμαριθμική αναπροσαρμογή, αυξήσεις βάσει συμβάσεων και οι αυτόματες προσαυξήσεις μέσω κλιμάκων.

Ο κ. Κολοκασίδης αναφέρθηκε στη συνέχεια στο ρόλο που διαδραμάτισε ο δημόσιος τομέας στη μείωση της ανταγωνιστικότητας. Τα υπερβολικά διαφορικά μισθοδοσίας μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που δημιουργήθηκαν από τους αλληπάλληλους κύκλους αναδιάρθρωσης της δημόσιας υπηρεσίας όχι μόνο επιβάρυναν σημαντικά τα δημοσιονομικά πράγματα αλλά και υποβοήθησαν τις συντεχνίες του ιδιωτικού τομέα στη διεκδίκηση υπερβολικών αιτημάτων.

Η παρατεταμένη ανεπάρκεια στις παραγωγικές επενδύσεις σε μηχανήματα και εξοπλισμό του βιομηχανικού τομέα οδήγησε σε κάμψη του ρυθμού αύξησης της παραγωγικότητας που συνέβαλε στη μείωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας. Στο σημείο αυτό ο κ. Κολοκασίδης αναφέρθηκε στο ρόλο της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και του επιχειρηματικού πνεύματος και επισήμανε την ανάγκη κοινωνικής αναγνώρισης και ενθάρρυνσης του επιχειρηματικού κέρδους ώστε να μπορέσει να επιτελέσει το ρόλο του σαν ανταμοιβή για την ανάληψη κινδύνων και σαν πόλος έλξης νέων επενδυτικών κεφαλαίων.

Στη συνέχεια επισήμανε την ανάγκη κατάργησης διαφόρων αντιαναπτυξιακών στοιχείων από το οικονομικό περιβάλλον, όπως οι έλεγχοι τιμών και ο λανθασμένος τρόπος άσκησης τους, η ανεπάρκεια διαφόρων έργων υποδομής τα προβλήματα στα λιμάνια, οι αυξανόμενες γραφειοκρατικές διαδικασίες και γενικά η βραδύτητα προώθησης των προβλημάτων του επιχειρηματικού κόσμου.

Τέλος ο κ. Κολοκασίδης αναφέρθηκε στην ανάγκη διάθεσης κονδυλίων από τους κρατικούς προϋπολογισμούς για τη δημιουργία μιας άρτιας τεχνοοικονομικής υποδομής και των αναγκαίων θεσμικών διευθετήσεων ώστε να παρέχονται πάνω σε συστηματική βάση οι αναγκαίες συμβουλευτικές υπηρεσίες και βοήθεια προς τις επιχειρήσεις.

Στο Καταστατικό μέρος της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης μελετήθηκαν τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και εγκρίθηκαν χωρίς τροποποιήσεις τα Πρακτικά της προηγούμενης Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης καθώς και η Έκθεση του Συμβουλίου. Εγκρίθηκαν επίσης οι λογαριασμοί της Ομοσπονδίας. Στη συνέχεια εκλέγησαν ομόφωνα σαν μέλη του Συμβουλίου οι ακόλουθοι των οποίων η θητεία είχε λήξει:-

Μιχ. Κολοκασίδης
Κίκης Λαζαρίδης
Ανδρέας Ευρυτιάδης
Δώρος Ιερόπουλος
Γεώργιος Καλλής
Χρυσήλιος Μαυρομμάτης

Σάββας Κοκκινίδης
Ιωάννης Χριστοφίδης
Στέφος Καλόγηρος
Ανδρέας Τρύφων
Ευαγόρας Λανίτης
Πρόδρομος Παπαβασιλείου

Ο Πρόεδρος πληροφόρησε τη Συνέλευση ότι από την τελευταία Γενική Συνέλευση της 3ης Νοεμβρίου 1982, διορίστηκαν σαν μέλη του Συμβουλίου, Βάση του άρθρου 43 του Καταστατικού οι κ.κ.

Άκης Λόρδος
Ανδρέας Πατσαλίδης
Βύρων Κρανιδιώτης
Γεώργιος Τσάνος

Πάνος Ιωαννίδης
Πάνος Παπαδόπουλος
Φαίδρος Οικονομίδης

Τα πρόσωπα αυτά εκλέγηκαν ομόφωνα σαν μέλη του Συμβουλίου. Ελεγκτές της Ομοσπονδίας επαναδιορίστηκαν ομόφωνα για το 1983 οι κ.κ. Κωστουρής, Μιχαηλίδης & Σία.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΟΕΒ

Τη Γραμματεία της ΟΕΒ απαρτίζουν οι:-

Αντώνης Πιερίδης Στέλιος Παπαδόπουλος Χρίστος Κυθρεώτης	}	Γενικός Διευθυντής Ανώτερος Οικονομικός Λειτουργός Ανώτερος Λειτουργός Εργατικών Σχέσεων
Ανδρέας Λανίτης Μάριος Παναγίδης Χρίστος Χριστοδούλου Έρη Νικολαΐδου Κώστας Χριστοφίδης Μιχάλης Πήλικος Εύης Δρουσιώτης Πέτρος Πέτρου Ανδρέας Βαρνάβας	}	Λειτουργοί Εργατικών Σχέσεων/ Οικονομικοί Λειτουργοί
Ανδρούλλα Αποστόλου Τάκης Ταλιώτης Ελένη Ευθυμίου Γεωργία Παπαλοΐζου Μαρία Αγαπίου Σωτήρης Λάμπρου Δώρος Μηγιάκης	}	Γραμματειακό Προσωπικό

Οι Λειτουργοί της ΟΕΒ πήραν μέρος σε πάνω από 650 συνεδριάσεις συμβουλίων, τεχνικών επιτροπών, εργατικών διαπραγματεύσεων και συναφών δραστηριοτήτων για την προώθηση των θέσεων και της πολιτικής της ΟΕΒ.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΕΒ ΤΗΝ 31Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1983

- 1. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΡΓΟΛΑΒΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΚΥΠΡΟΥ**
Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 261
Διοικητικό Συμβούλιο:
Ν. Σιακόλας (Πρόεδρος), Π. Παπαδόπουλος, Γ. Παρασκευίδης,
Γ. Βιολάρης, Γ. Γεναγρίτης, Ν. Πογιατζής, Σ. Λοής.
- 2. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΕΝΔΥΣΕΩΣ**
Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 110
Διοικητικό Συμβούλιο:
Γ. Καλλής (Πρόεδρος), Ο. Μιλτιάδου, Π. Σταυρινίδης,
Λ. Παπαχριστοφόρου, Χρ. Προδρομίτης, Ν. Μαρκουλλίδης,
Μ. Ζιβανάρης, Γ. Δημητριάδης, Κ. Ιακώβου.
- 3. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ**
Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 35
Διοικητικό Συμβούλιο:
Β. Κρανιδιώτης (Πρόεδρος), Σ. Ιωάννου, Α. Χαραλαμπίδης,
Α. Παυλίδης, Κ. Γαλίδης, Μ. Γρουτίδου, Ο. Πατάλα.
- 4. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ**
Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 41
Διοικητικό Συμβούλιο:
Χρ. Μαυρομμάτης (Πρόεδρος), Α. Φεσάς, Μ. Θεοχάρους,
Κ. Βαρναβίδης, Σ. Σαζεΐδης, Σ. Κουντούρης, Μ. Μιχαηλίδης.
- 5. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΞΥΛΟΥΡΓΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**
Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 56
Διοικητικό Συμβούλιο:
Α. Φασουλιώτης (Πρόεδρος), Μ. Ιακωβίδης, Φ. Στεφανίδης,
Α. Τρικωμίτης, Σπ. Ξυναρής, Α. Μιχαήλ, Χρ. Παστός, Π. Σαββίδης,
Λ. Αγγελίδης.
- 6. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ ΗΛΙΑΚΩΝ & ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΘΕΡΜΟΛΟΥΤΗΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ**
Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 27
Διοικητικό Συμβούλιο:
Θ. Θεμιστοκλέους (Πρόεδρος), Σ. Χρυσοστόμου, Α. Σιοπαχάς,
Κ. Θεοχαρίδης, Σ. Παλαικυθρίτης, Χρ. Ζήνωνας, Κ. Ζαχαρία,
Κ. Ξενοφώντος.
- 7. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ ΑΜΑΞΩΜΑΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ**
Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 15
Διοικητικό Συμβούλιο:
Α. Κουλέρμος (Πρόεδρος), Δ. Αρσιώτης, Α. Γεωργίου, Α. Ασκώτης,
Μ. Μηλιώτης.
- 8. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΡΓΟΛΑΒΩΝ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ**
Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 35
Διοικητικό Συμβούλιο:
Δ. Κωνσταντίνου (Πρόεδρος), Γ. Ζαχαρίου, Α. Μουσουλίδης,
Α. Αλεξάνδρου, Α. Νεοκλέους, Κ. Γρηγορίου, Δ. Αναξαγόρα,
Κ. Αργυρίδης, Γ. Παπαγιώργης, Κ. Κτωρίδης, Σ. Πιτσιλλίδης.
- 9. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΡΓΟΛΑΒΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ**
Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 16
Διοικητικό Συμβούλιο:
Τ. Καραμοντάνης (Πρόεδρος), Ι. Βαβλίτης, Α. Καμιναρίδης.
- 10. ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ**
Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 10
Διοικητικό Συμβούλιο:
Α. Πατσαλίδης (Πρόεδρος), D. Wall, Κ. Ν. Λαζαρίδης, Ρ. Κληρίδης,
Δ. Μαλκογιώργος, Π. Γαλανός, Η. Keheyan.

11. ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ

Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 210

Διοικητικό Συμβούλιο:

Α. Ευρυβιάδης (Πρόεδρος), Γ. Αρχοντίδης, Κ. Λοΐζου, Γ. Χατζηαράτης,
Β. Λοΐζου, Η. Σκυριανίδης, Ι. Ιακώβου, Α. Νικήτας, Κ. Σαββίδης,
Τ. Κουννάς, Γ. Τσάνος.

12. ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 296

Διοικητικό Συμβούλιο:

Σάββας Λεωνίδου (Γενικός Γραμματέας), Σπύρος Χατζηγιάννης,
Α. Πισσαρίδης, Κ. Κυπριανού, Π. Ρουσούνιδης, Ι. Ίωσηφίδης,
Α. Χαραλάμπους, Τ. Αττίπας, Ι. Ηλία, Α. Κυριάκου, Ξ. Βρυωνίδης,
Γ. Τσαούσης.

13. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΩΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 33

Διοικητικό Συμβούλιο:

Δ. Ιερόπουλος, (Πρόεδρος), Α. Χρυσοστόμου, Ντ. Κίρζης,
Χρ. Παπαθασιλείου, Ουμ. Μαντοβάνη, Γ. Οικονόμου, Τ. Σανιδιώτης,
Π. Νεοκλέους.

14. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 37

Διοικητικό Συμβούλιο:

Α. Γεωργίου, (Πρόεδρος), Π. Μεγάλεμος, Γ. Σολομωνίδης,
Γ. Γιωργαλλίδης, Π. Παπαπέτρου, Α. Ρώσσο, Τ. Σοφοκλέους,
Λ. Προδρόμου.

15. ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΩΝ

Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 37

Διοικητικό Συμβούλιο:

Χρ. Κασουλίδης (Πρόεδρος), Ι. Ζαβαλλής, Χρ. Νικολάου,
Λ. Σταυρινίδης, Τ. Θεοφάνους, Κ. Θεοχαρίδης, Θ. Βιολάρης,
Ι. Σταυρινίδης, Α. Παπαδόπουλος, Χ. Οικονόμου.

16. ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΛΥΝΤΗΡΙΟΥΧΩΝ

Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 10

Διοικητικό Συμβούλιο:

Π. Μακεδόνας (Πρόεδρος), Β. Αντωνιάδης, Β. Παναγιώτου,
Α. Μάρκου, Ν. Πιερίδης, Μ. Σαββίδης, Σ. Κρασίδης, Σ. Χριστοφίδης,
Γ. Μακαρίου, Γ. Α. Μαργάρη.

17. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΩΝ & ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ

Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 33

Διοικητικό Συμβούλιο:

Α. Αμπίζα (Πρόεδρος), Μ. Χαμπουλλά, Α. Γεωργίου, Μ. Χριστόφη,
Ν. Φιλιππίδου, Ν. Παπαφωτίου, Δ. Νικολαΐδου.

18. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ, ΤΡΑΚΤΩΡΣ & ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ

Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 28

Διοικητικό Συμβούλιο:

Σ. Κ. Λυσιώτης (Πρόεδρος), Φ. Οικονομίδης, Γ. Παυλίδης,
Γλ. Κολοκασίδης, Στ. Ουζουνιάν, Α. Δημητρίου, Α. Τρικωμίτης,
Π. Λουκαΐδης.

19. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΕΙΩΝ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 68

Διοικητικό Συμβούλιο:

Ν. Αδαμίδης (Πρόεδρος), Α. Λευκάτης, Ν. Φυλακτού, Στ. Σταύρου,
Π. Πίτρης, Β. Χαραλάμπους, Λ. Παστός.

20. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ & ΣΤΑΦΥΛΩΝ

Επιχειρήσεις Μέλη Συνδέσμου: 10

Διοικητικό Συμβούλιο:

Ε. Λανίτης (Πρόεδρος), Γ. Τσίμον, Σ. Μαυρόπουλος, Γ. Τσακιστός,
Π. Λανίτης, Α. Μιτέλλας, Π. Μαγγλής, Ε. Λοϊζου, Κ. Χαμπουλλάς,
Φ. Ζαχαριάδης.

ΓΕΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ

Όπως δείχνουν τα διαθέσιμα στοιχεία ο τομέας της βιομηχανίας σημείωσε χαμηλό ρυθμό ανάπτυξης, γύρω στο 2%, δηλαδή το ήμισυ σε σχέση με το 1982. Η μείωση του ρυθμού των εξαγωγών των κυπριακών βιομηχανικών προϊόντων λόγω κυρίως της μείωσης της ανταγωνιστικότητας τους καθώς και η όξυνση του συναγωνισμού από εισαγόμενα στην ντόπια αγορά προϊόντα είναι ενδεικτικά των δυσκολιών που αντιμετωπίζει ο ζωτικός αυτός τομέας της οικονομίας.

Οι Βιομηχανικοί Σύνδεσμοι σε στενή συνεργασία με την ΟΕΒ προωθούσαν πάντοτε προς όλα τα αρμόδια σώματα τα πολλαπλά προβλήματα που κατά καιρούς παρουσιάζονταν με σκοπό την επίλυσή τους. Μέσα στα πλαίσια των προσπάθειών αυτών πραγματοποιήθηκε όπως είναι γνωστό το Δεκέμβρη του 1982 συνάντηση μεταξύ κοινής αντιπροσωπείας πέντε Συνδέσμων και της ΟΕΒ με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, κ. Σπύρο Κυπριανού, στον οποίο επιδόθηκε υπόμνημα με συγκεκριμένες εισηγήσεις για αντιμετώπιση των κυριότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η Βιομηχανία. Σαν αποτέλεσμα της συνάντησης αυτής και άλλων που ακολούθησαν με τους Υπουργούς Οικονομικών και Εμπορίου & Βιομηχανίας επιτεύχθηκαν μέσα στο 1983 τα ακόλουθα:-

1. Επιτεύχθηκε αύξηση από 3% σε 6% του φορολογικού κινήτρου για τις εξαγωγές.
2. Οι βιομηχανίες με εξαγωγικό προσανατολισμό απαλλάγηκαν από το επιπλέον κόστος του 15% που επιβλήθηκε στην τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος.
3. Υιοθετήθηκε σχέδιο για παροχή κυβερνητικών εγγυήσεων σε επιχειρήσεις για επενδυτικούς σκοπούς.
4. Λύθηκε μερικώς το πρόβλημα της επιστροφής δασμών (draw back) για τις επανεξαγόμενες πρώτες ύλες.

Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω συμπληρώθηκε σε μεγάλο βαθμό από κυβερνητικής πλευράς η μελέτη και άλλων μέτρων τα οποία εισηγήθηκε η ΟΕΒ και τα οποία αφού υλοποιηθούν πιστεύεται ότι θα συμβάλουν αποφασιστικά στην ανάκαμψη της Κυπριακής Βιομηχανίας.

Κατά τη διάρκεια του 1983 η ΟΕΒ πραγματοποίησε επίσης ευρεία έρευνα ανάμεσα στις Βιομηχανίες Ένδυσης και Υπόδησης, με σκοπό να εντοπισθούν τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι δύο αυτοί βασικοί κλάδοι της Βιομηχανίας. Τα αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας αποτέλεσαν τη βάση για τη διαμόρφωση νέων εισηγήσεων για τη λήψη μέτρων που θα βοηθήσουν περαιτέρω στην επίλυση σοβαρών προβλημάτων που παρουσιάζονται σήμερα στη Βιομηχανία.

Τα Διοικητικά Συμβούλια όλων των Συνδέσμων πραγματοποιούσαν στην υπό επισκόπηση περίοδο τακτικές μηνιαίες συνεδριάσεις στα γραφεία της ΟΕΒ, στις οποίες η Γραμματεία της είχε ενεργό συμμετοχή.

Αξιοσημείωτο εξ άλλου είναι το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής τέσσερεις νέοι Σύνδεσμοι εντάχθηκαν στη δύναμη της ΟΕΒ. Αυτοί είναι ο Σύνδεσμος Κέντρων Αναψυχής, ο Σύνδεσμος Κατασκευαστών Αμαξωμάτων Κύπρου, ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Εργοδοτών Τυπογράφων και ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Πλυντηριούχων.

Τέλος θα πρέπει και πάλι να τονισθεί το γεγονός ότι η κυριότερη αιτία της σημερινής αβεβαιότητας στη Βιομηχανία είναι η σημαντική αύξηση όλων των κόστων παραγωγής και ιδιαίτερα η αλματώδης και πέραν από τις πραγματικές δυνατότητες της οικονομίας αύξηση του εργατικού κόστους.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΡΓΟΛΑΒΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου ανέπτυξε και κατά το 1983 πλούσια δραστηριότητα. Σε 40 τακτικές και πολλές άλλες έκτακτες συνεδριάσεις του μελέτησε πολλά προβλήματα που αφορούν τον κλάδο. Τα κυριότερα ήταν τα ακόλουθα:-

Μείωση εργασιών: Η περαιτέρω μείωση των εργασιών του κλάδου ήταν κατά το 1983 το σοβαρότερο θέμα το οποίο απασχόλησε το Σύνδεσμο. Με τη βοήθεια της ΟΕΒ, το Δ.Σ. του Συνδέσμου ετοίμασε υπόμνημα προς τις αρμόδιες Κυβερνητικές υπηρεσίες στο οποίο επισημαίνονταν οι σοβαροί κίνδυνοι από την συνεχιζόμενη ύφεση στην Οικοδομική Βιομηχανία και ζητείτο η λήψη των αναγκαίων μέτρων για αναζωογόνησή της.

Οικοδομικά υλικά: Με διάφορα υπομνήματα και προσωπικές επαφές με αρμοδίους του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας ο Σύνδεσμος τόνισε την ανάγκη για προμήθεια της Οικοδομικής Βιομηχανίας με καλής ποιότητας υλικά σε λογικές τιμές. Αποτέλεσμα των προσπάθειών του Συνδέσμου ήταν η ετοιμασία από το Υπουργείο, Προτύπων Ποιότητας για τα τούβλα και τα αμμοχάλικα.

Νέο Συμβόλαιο Εργολαβίας: Κατά το 1983 ετοιμάστηκε από τον Σύνδεσμο νέο Συμβόλαιο Εργολαβίας με βάση τις σημερινές πραγματικότητες και στάληκε προς το Σύλλογο Αρχιτεκτόνων, το Σύνδεσμο Πολιτικών Μηχανικών και σε άλλους ενδιαφερομένους για να εκφράσουν τις απόψεις και παρατηρήσεις τους πάνω στο θέμα. Ελπίζεται ότι σύντομα το νέο Συμβόλαιο θα είναι έτοιμο και θα συμβάλει στην κατοχύρωση τόσο των συμφερόντων των μελών του Συνδέσμου όσο και των άλλων ενδιαφερομένων μερών.

Νόμος περί Εργοληπτών: Οι από καιρό συνεχείς προσπάθειες του Συνδέσμου οδήγησαν τελικά στην ψήφιση εντός του 1983 του Νόμου περί εργοληπτών. Δυστυχώς όμως κατά την εφαρμογή του ορισμένες πρόνοιες του Νόμου θέτουν τον επαγγελματία εργολάβο σε δυσμενή θέση έναντι των άλλων μερών. Το Συμβούλιο υπέβαλε εισηγήσεις για τροποποίηση του Νόμου σκοπός των οποίων είναι η προστασία του επαγγελματία εργολάβου αφ' ενός και αφ' ετέρου η πραγματική προστασία του κοινού από ανεύθυνα και μη προσοντούχα πρόσωπα.

Ανανέωση Συλλογικής Συμβάσεως: Η συλλογική σύμβαση που διέπει τους όρους εργασίας και την μισθοδοσία των εργατοτεχνικών έληγε την 31.12.1983. Το Δ.Σ. του Συνδέσμου με τη βοήθεια της ΟΕΒ άρχισε να προετοιμάζεται για τις επικείμενες διαπραγματεύσεις με τις Συντεχνίες και παράλληλα ετοίμασε κατάλογο εισηγήσεων για τροποποίηση ορισμένων άρθρων της σύμβασης τα οποία λόγω των συνθηκών που διαμορφώθηκαν στην Οικοδομική Βιομηχανία επιβάλλετο η αναθεώρηση ή/και κατάργηση τους.

Πρόληψη Εργατικών Ατυχημάτων: Συνεχίζοντας τις προσπάθειες του για την πρόληψη και ει δυνατόν την εξάλειψη των εργατικών ατυχημάτων στην Οικοδομή Βιομηχανία ο Σύνδεσμος πραγματοποίησε και κατά το 1983 την καθιερωμένη συγκέντρωση στο οίκημα του.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εκπρόσωποι της ΟΕΒ και των Συντεχνιών ΠΕΟ και ΣΕΚ.

Άλλη δραστηριότητα του Συνδέσμου ήταν η διοργάνωση σε συνεργασία με το Σύνδεσμο Αρχιτεκτόνων Σεμιναρίου με θέμα «Η Αρχιτεκτονική στην Κύπρο σήμερα». Στο Σεμινάριο που σημείωσε μεγάλη επιτυχία πήραν μέρος διακεκριμένοι Αρχιτέκτονες.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΕΝΔΥΣΕΩΣ

Για τη διαπίστωση των προβλημάτων της βιομηχανίας και τη σε βάθος ανάλυση τους με σκοπό την καλύτερη αντιμετώπιση και προώθηση τους για λύση το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου, σε συνεργασία με την ΟΕΒ, πραγματοποίησε ειδική έρευνα μεταξύ των μελών πάνω σε παγκύπρια βάση. Παράλληλα με την έρευνα αυτή δόθηκε η ευκαιρία στα μέλη να εκφράσουν και

προφορικά τις απόψεις τους στις επαρχιακές συνελεύσεις που έγιναν για το σκοπό αυτό στη Λευκωσία, Λάρνακα και Λεμεσό.

Μετά την επεξεργασία των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν από την πιο πάνω έρευνα και αφού έγινε σχετική ιεράρχηση των προβλημάτων άρχισε μεθοδικά η προσπάθεια για επίλυσή τους. Τα κυριότερα προβλήματα όπως διαπιστώθηκαν από την έρευνα είναι:-

- (α) Χαμηλή ανταγωνιστικότητα των Κυπριακών ειδών ένδυσης στις ξένες αγορές. — Αυτό οφείλεται κυρίως στη ραγδαία αύξηση των κόστων παραγωγής όπως σημαντική αύξηση μισθών και ημερομισθίων, τιμαριθμικό επίδομα, τιμή ηλεκτρικού ρεύματος, νερό, λογαριασμός ΣΥΤΑ, κ.α.
- (β) Έλλειψη εργατικού δυναμικού. — Το πρόβλημα αυτό αφορά τόσο το ειδικευμένο όσο και ανειδίκευτο προσωπικό και είναι ζωτικής σημασίας για τη βιομηχανία.
- (γ) Προώθηση εξαγωγών/εξεύρεση νέων αγορών. — Η προσπάθεια για αύξηση των εξαγωγών και το κόστος που απαιτείται για την εξεύρεση νέων αγορών αποτελούν ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που απασχολούν τις βιομηχανίες ένδυσης.

Άλλο σημαντικό θέμα που απασχόλησε το Σύνδεσμο κατά το χρόνο που πέρασε ήταν οι διαπραγματεύσεις για την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης εργασίας που έληξε τον Μάιο του 1983.

Η διαπραγματευτική Επιτροπή του Συνδέσμου κατόρθωσε, με την ενεργό συμμετοχή της ΟΕΒ, ύστερα από μακρές και έντονες διαπραγματεύσεις να πετύχει σημαντική μείωση των αιτημάτων των Συντεχνιών και ταυτόχρονα την αύξηση της διάρκειας της νέας συλλογικής σύμβασης κατά επτά μήνες έτσι που να λήγει το τέλος του 1985.

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου σε τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις ασχολήθηκε μεταξύ άλλων και με θέματα ερμηνείας της συλλογικής σύμβασης εργασίας, καταρτισμό επιμορφωτικών προγραμμάτων από την ΑΒΚ, οφειλόμενα χρέη από τη Λιθύη, τιμή ηλεκτρικού ρεύματος και νερού κλπ.

Κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 1983 καταθέτοντας την έκθεση πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου αναφέρθηκε ιδιαίτερα στην εξαγωγική προσπάθεια του κλάδου και τόνισε πως παρόλο που σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο παρουσιάστηκε μια αύξηση των εξαγωγών κατά 14%, η Βιομηχανία υστέρησε σημαντικά σε σύγκριση με το 1981. Αντίθετα η ανοδική πορεία των εισαγωγών συνεχίστηκε και κατά το 1983 με αποτέλεσμα οι ολικές εισαγωγές ειδών ενδύσεως να παρουσιάσουν, σε σύγκριση με το 1982, αύξηση κατά 20% και ξεπέρασαν τα £9,6 εκ. Αφαιρουμένων των επανεξαγωγών, οι εισαγωγές για επιτόπια κατανάλωση το 1983 έφθασαν τα £5,3εκ. ποσό που αντιστοιχεί με 50% αύξηση σε σύγκριση με τις εισαγωγές για επιτόπια κατανάλωση το 1982.

Χαιρετίζοντας τη Συνέλευση ο Πρόεδρος της ΟΕΒ κ. Μιχ. Κολοκασίδης, εξήρε το ρόλο που διαδραματίζει η Βιομηχανία ένδυσης τόσο στον κοινωνικό όσο και οικονομικό τομέα της Κύπρου. Το κράτος, οι εργοδότες, και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, τόνισε ο κ. Κολοκασίδης, έχουν υποχρέωση να προστατεύσουν και να ενισχύσουν τη Βιομηχανία στην προσπάθεια της να αναπτυχθεί και να σταθεροποιηθεί για το κοινό όφελος.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ

Η κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας του κλάδου που πήρε ανησυχητικές διαστάσεις κατά το 1982 συνεχίστηκε δυστυχώς και κατά το 1983. Ο οξύς ανταγωνισμός τόσο στο εξωτερικό όσο και στην ντόπια αγορά οδήγησε σε ακόμα μεγαλύτερη εξασθένηση του κλάδου δημιουργώντας ταυτόχρονα πρόσθετα προβλήματα.

Σε αντίθεση με τη συνεχιζόμενη μείωση των εξαγωγών ειδών υπόδησης, οι εισαγωγές σημείωσαν σημαντική αύξηση. Συγκεκριμένα το 1983 οι εξαγωγές υποδημάτων μειώθηκαν κατά 10.4% ενώ οι εισαγωγές, αυξήθηκαν κατά 26% σε σύγκριση με το 1982. Οι βιομηχανίες στην προσπάθεια τους να συγκρατήσουν την πτώση των εξαγωγών συνέχισαν τη μείωση της τιμής πώλησης των προϊόντων τους πράγμα που σε συνδυασμό με τα συνεχώς αυξανόμενα κόστη παραγωγής δημιούργησε σοβαρά προβλήματα βιωσιμότητας στην πλειοψηφία των επιχειρήσεων της Βιομηχανίας Υποδημάτων.

Σαν αποτέλεσμα της νέας συλλογικής σύμβασης εργασίας που υπογράφηκε τον Ιούλιο του 1983 και της από τον ίδιο μήνα πρόσθετης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των ημερομισθίων, τα ήδη ψηλά κόστη παραγωγής της βιομηχανίας αυξήθηκαν ακόμα περισσότερο, με αποτέλεσμα την περαιτέρω μείωση της ανταγωνιστικότητας των Κυπριακών Υποδημάτων.

Καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων το Δ.Σ. του Συνδέσμου τόνιζε την επιτακτική ανάγκη όπως αποφευχθεί οποιαδήποτε αύξηση στα ημερομίσθια που καταβάλει η Βιομηχανία και επεσήμανε τους κινδύνους από την εμμονή των συντεχνιών για παραχώρηση πρόσθετων αυξήσεων. Δυστυχώς η Συντεχνιακή πλευρά μη εκτιμούσα ορθά τα σοβαρά προβλήματα της Βιομηχανίας επέμενε στη διεκδίκηση των αιτημάτων της τα οποία παρ' όλο ότι μετριάσθηκαν αισθητά εν τούτοις δημιούργησαν σοβαρές πιέσεις στη Βιομηχανία.

Κάτω απ' αυτές τις δυσοίωνες προοπτικές της Βιομηχανίας πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 1983 η Ετήσια Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου.

Στην έκθεση των πεπραγμένων του Δ.Σ. ο Πρόεδρος του Συνδέσμου τόνισε ότι η κρίση που διέρχεται η Βιομηχανία υποδημάτων είναι η μεγαλύτερη στην ιστορία του κλάδου και κάλεσε όλους τους ενδιαφερόμενους σε μια ουσιαστική προσπάθεια για ενεργό συμπαράσταση και προστασία της Βιομηχανίας.

Προσφωνώντας τη Συνέλευση, ο Πρόεδρος της ΟΕΒ κ. Μιχ. Κολοकाσιδης εξήρε τη σημαντική συμβολή του τομέα στην ανάπτυξη της Κυπριακής Οικονομίας και τόνισε ότι η ΟΕΒ όπως και στο παρελθόν θα συνεχίσει να συμπαρίσταται στη Βιομηχανία και θα καταβάλει κάθε προσπάθεια για την επίλυση των πολλαπλών προβλημάτων που ιδιαίτερα σήμερα αντιμετωπίζει.

Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συσκέψεις του συζήτησε επανειλημμένα τόσο γενικά όσο και ειδικά προβλήματα της βιομηχανίας υποδημάτων. Κατά το τέλος του 1983 αποφασίστηκε όπως διενεργηθεί έρευνα για να εξακριβωθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Βιομηχανίες μέλη του Συνδέσμου. Για το σκοπό αυτό ο Σύνδεσμος συνεργάστηκε στενά με την ΟΕΒ και με προσωπικές επισκέψεις λειτουργών της ΟΕΒ σε εργοστάσια των μελών συμπληρώθηκε ειδικό ερωτηματολόγιο. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα προωθηθούν στα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα προς λήψη μέτρων για επίλυσή τους.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Με την έναρξη του χρόνου τον Σύνδεσμο απασχόλησε το θέμα της ανανέωσης της Συλλογικής Σύμβασης με τις Συντεχνίες που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1982.

Οι διαπραγματεύσεις υπήρξαν μακρές και επίπονες. Η Συντεχνιακή πλευρά μη κατανοούσα τις τεράστιες δυσκολίες που περνά η Βιομηχανία Μετάλλου επέμενε σε υπέρμετρες και παράλογες αυξήσεις. Μετά την κήρυξη απεργίας από τις Συντεχνίες ο Σύνδεσμος χρησιμοποίησε το δικαίωμα του για ανταπεργία. Η κήρυξη ανταπεργίας από το Σύνδεσμο έδωσε την ευκαιρία στα μέλη του να δείξουν μια ζηλευτή σύμπνοια και ομόνοια, γεγονός που ενδυναμώνει και ενθαρρύνει το Σύνδεσμο, στην επιτέλεση του έργου του. Τελικά η διαφορά ελύθη συμβιβαστικά περί το τέλος Απριλίου 1983.

Κατά το 1983 ο Σύνδεσμος αύξησε την αριθμητική του δύναμη και έγινε πιο αντιπροσωπευτικός.

Ο Σύνδεσμος ασχολήθηκε με αρκετά άλλα προβλήματα όπως:- Τιμή του Ηλεκτρικού Ρεύματος, Αποκέντρωση Αδειών, Στρατιωτική Υπηρεσία Εργαζομένων, Επιμόρφωση Στελεχών με Σεμινάρια.

Γενικά ο Σύνδεσμος ανέπτυξε σημαντική δραστηριότητα και προώθησε λύσεις προς όφελος των μελών του και της Κυπριακής Βιομηχανίας γενικότερα.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΞΥΛΟΥΡΓΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Κατά τη διάρκεια του 1983 ο Σύνδεσμος σε στενή συνεργασία με την ΟΕΒ ανέπτυξε ευρύτατη δραστηριότητα και προώθησε αρκετά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ξυλουργική Βιομηχανία.

Κατόπιν ενεργειών της Ομοσπονδίας και του Συνδέσμου τα έπιπλα περιλήφθηκαν στον κατάλογο προϊόντων που τυγχάνουν πρόσθετης ενθάρρυνσης υπό μορφή αυξημένης φορολογικής απαλλαγής μέχρι 6% επί του εισαγόμενου ξένου συναλλάγματος από εξαγωγές.

Ο Σύνδεσμος έκαμε αρκετά διαβήματα αναφορικά με τις συνεχώς αυξανόμενες εισαγωγές επίπλων στην Κύπρο και ζήτησε από τις Αρμόδιες Αρχές όπως δοθεί δασμολογική προστασία στα ντόπια έπιπλα.

Για προώθηση της ασφάλειας στον τόπο εργασίας ο Σύνδεσμος εισήγαγε το θεσμό «Ασπίδα Ασφαλείας» η οποία θα απονέμεται κάθε χρόνο σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας, στην επιχείρηση με τα λιγότερα Εργατικά Ατυχήματα.

Ο Σύνδεσμος ασχολήθηκε με πολλά άλλα θέματα όπως:-

- (α) Επιμόρφωση του εργατικού και διευθυντικού προσωπικού της Ξυλουργικής Βιομηχανίας,
- (β) Μετάκληση ξένου ειδικού για τη Βιομηχανία μας,
- (γ) Ποιότητας ντόπιων και εισαγομένων πρώτων υλών,
- (δ) Ίδρυση Οργανισμού Προώθησης Εξαγωγών,
- (ε) Σύσφιξη σχέσεων με συναδέλφους σ' όλη την Κύπρο.

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου συζήτησε επίσης τα αιτήματα τα οποία υπέβαλαν οι Συντεχνίες για την ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης που έληξε το Δεκέμβριο 1983.

Ο Σύνδεσμος θα συνεχίσει και στο μέλλον σε στενή συνεργασία με την ΟΕΒ να αγωνίζεται, για την προώθηση λύσεων στα προβλήματα που απασχολούν τον κλάδο, και για την προάσπιση των καλώς νοουμένων συμφερόντων των Μελών του.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ ΗΛΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΘΕΡΜΟΛΟΥΤΗΡΩΝ

Το κυριότερο θέμα που αποσχόλησε το Σύνδεσμο κατά το χρόνο που πέρασε ήταν η προσπάθεια για ποιοτική ανύψωση του προϊόντος με την εφαρμογή προτύπων από τον Οργανισμό Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας. Οι διαβουλεύσεις για το θέμα αυτό συνεχίστηκαν με έντονο ρυθμό και αναμένεται ότι μέσα στο 1984 η εφαρμογή των προτύπων θα καταστεί πραγματικότητα.

Το συμβούλιο ασχολήθηκε επίσης με το πρόβλημα του κορεσμού της ντόπιας αγοράς σε συνδυασμό με την πολύ μεγάλη αύξηση που παρατηρείται στον αριθμό των νέων επιχειρήσεων στον κλάδο. Έγιναν σε συνεργασία με την ΟΕΒ παραστάσεις προς το Υπουργείο Εμπορίου & Βιομηχανίας για αφ' ενός εξεύρεση νέων αγορών στο εξωτερικό και αφ' ετέρου για προστασία του επαγγέλματος από τον αθέμιτο ανταγωνισμό.

Άλλα προβλήματα που απασχόλησαν το Διοικητικό Συμβούλιο κατά το 1983 ήταν το οικονομικό καθώς και το θέμα της καλύτερης οργάνωσης του Συνδέσμου για τα οποία λήφθηκαν ορισμένες αποφάσεις για επίλυσή τους.

Τέλος σε συνεργασία με το ΚΕΠΑ οργανώθηκε σειρά μαθημάτων σχετικά με τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις που αφορούν τον κλάδο.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΡΓΟΛΑΒΩΝ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η εφαρμογή της 15ης Έκδοσης των Κανονισμών Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων ήταν ίσως το πιο σημαντικό από τα θέματα που απασχόλησαν το Σύνδεσμο των Εργολάβων Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων κατά τη διάρκεια του 1983.

Με επιστολή του Συνδέσμου προς την Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και σε συναντήσεις που είχαν μέλη του Συνδέσμου με αρμοδίους του Υπουργείου, τονίσθηκαν τα προβλήματα που πιθανώς να δημιουργηθούν από την εφαρμογή των κανονισμών αυτών στη χώρα μας. Η εφαρμογή των πιο πάνω κανονισμών, δηλώθηκε επανειλημμένα, συνεπάγεται σημαντικές οικονομικές επιβαρύνσεις τόσο για τους Εργολάβους Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων και τους πελάτες τους, όσο και για την οικονομία γενικότερα.

Επίσης ο Σύνδεσμος επεσήμανε το γεγονός ότι μελετάται η εφαρμογή νέων κανονισμών διεθνώς, κάτι το οποίο θα μειώσει αισθητά τη χρησιμότητα εφαρμογής των κανονισμών της 15ης Έκδοσης.

Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι μέσα στο 1983 ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις με τις Συντεχνίες και υπεγράφη η νέα Συλλογική Σύμβαση μεταξύ του Συνδέσμου και των εργαζομένων στον κλάδο. Οι διαπραγματεύσεις έτυχαν χειρισμού από τη διαπραγματευτική επιτροπή του Συμβουλίου σε συνεργασία με αρμοδίους επί εργατικών θεμάτων λειτουργούς της ΟΕΒ.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΡΓΟΛΑΒΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

Η Εξεταζόμενη περίοδος υπήρξε αρκετά σημαντική για το Σύνδεσμο. Κατόπι συντονισμένων προσπαθειών όλων των ενδιαφερομένων, και μετά από αλληπάλληλες συναντήσεις του Δ.Σ. με οίκο εμπειρογνομόνων καταλήξαμε στο τελικό κείμενο του «Ενιαίου Συμβολαίου Προσφορών». Το κείμενο αυτό θα αποτελέσει αντικείμενο συζητήσεων με τους Συμβούλους Μηχανικούς (CONSULTANTS) και Επιμετρητές Ποσοτήτων (QUANTITY SURVEYORS) ούτως ώστε να πάρει την «Επίσημη» του μορφή. Μέχρι να γίνει αυτό ο Σύνδεσμος θα χρησιμοποιεί τα STANDARD CONDITIONS OF TENDER σ' όλες τις προσφορές.

Ο Σύνδεσμος αύξησε την αριθμητική του δύναμη με νέα μέλη και είναι τώρα σε καλύτερη θέση να προασπίσει και να προάγει τα συμφέροντα των μελών του.

Σε συνεργασία με άλλους παρεμφερείς Συνδέσμους εξετάσθηκαν διάφορα τεχνικά και άλλα προβλήματα που απασχολούν τον κλάδο.

Ο Σύνδεσμος σε στενή συνεργασία με την Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ) δραστηριοποιήθηκε προς όλες τις κατευθύνσεις για προώθηση λύσεων στα πολλαπλά προβλήματα του κλάδου όπως:-

- (α) Πιστή εφαρμογή των όρων του Συμβολαίου.
- (β) Στράτευση εφέδρων για υπηρεσία στην Ε.Φ.
- (γ) Έγκαιρη πληροφόρηση των μελών για τις υπάρχουσες προσφορές
- (δ) Προδιαγραφές υλικών.
- (ε) Δασμολόγηση εισαγομένων πρώτων υλών.

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, ο Εργοδοτικός Σύνδεσμος Τραπεζών και οι Τράπεζες μέλη του ασχολήθηκαν με σωρεία προβλημάτων τα οποία ήταν είτε γενικής είτε ειδικής μορφής και αφορούσαν τις Τράπεζες - μέλη του ξεχωριστά.

Κατά τους πρώτους μήνες του 1983, σημαντικός χρόνος διατέθηκε σε αλληπάλληλες συναντήσεις και συζητήσεις με την Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την ανανέωση της υφιστάμενης Συλλογικής Σύμβασης.

Σαν αποτέλεσμα των μακρών αυτών διαπραγματεύσεων υπογράφηκε νέα Συλλογική Σύμβαση που προνοούσε μισθολογικές αυξήσεις 5 1/2% για δύο χρόνια.

Το θέμα των ετήσιων αδειών και υπερωριών και η ανάγκη πρόσληψης πρόσθετου προσωπικού, η αναθεώρηση της οργανικής διάρθρωσης, η σύναψη νέας συμφωνίας για τους υπαλλήλους που εργάζονται στα ηλεκτρονικά κέντρα και η συζήτηση και εξέταση διαφόρων προσωπικών παραπόνων απασχόλησαν το Σύνδεσμο και τις Τράπεζες μέλη του.

Το Σύνδεσμο απασχόλησαν επίσης διάφορες εκκρεμότητες που αφορούσαν τη διασαφήνιση όρων της τελευταίας Συλλογικής Σύμβασης, όπως εκείνου των προσαυξήσεων για τους πτυχιούχους, τα στεγαστικά και φοιτητικά δάνεια και η αυτόματη αποκοπή από το μισθό των υποχρεώσεων των Τραπεζικών υπαλλήλων προς την ΕΤΥΚ.

Τα πιο πάνω θέματα έτυχαν χειρισμού από το Σύνδεσμο σε στενή συνεργασία και με την ουσιαστική βοήθεια και συμβολή της ΟΕΒ.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ

Η συνεχιζόμενη ανεξέλεγκτη χρήση μη αδειούχων διαμερισμάτων σαν τουριστικών καταλυμάτων, οι διαπραγματεύσεις με τις Συντεχνίες για την ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης εργασίας, οι ναυλωμένες πτήσεις προς την Κύπρο και οι πρόσθετες σοβαρές οικονομικές επιβαρύνσεις της Τουριστικής Βιομηχανίας ήταν τα κυριότερα θέματα που απασχόλησαν το Σύνδεσμο κατά το 1983.

Η εκστρατεία του Συνδέσμου που άρχισε πριν μερικά χρόνια για να τεθούν υπό έλεγχο τα μη αδειούχα διαμερίσματα και να σταματήσουν να συναγωνίζονται αθέμιτα τα ξενοδοχεία, συνεχίστηκε αμείωτη και κατά το 83. Όπως είναι γνωστό, ο ΚΟΤ εισήγαγε νομοθεσία που επέβαλε σε όλα τα μη αδειούχα τουριστικά καταλύματα να καταγραφούν με σκοπό αφού διαπιστωθεί ο αριθμός και η μορφή των καταλυμάτων, να ληφθούν ανάλογες αποφάσεις για επίλυση του θέματος. Έχει διαπιστωθεί ότι πρόκειται για τουλάχιστο 15.000 κλίνες και πιστεύουμε ότι υπάρχει κίνδυνος να νομιμοποιηθεί ένας επικίνδυνα μεγάλος αριθμός κλινών χαμηλού επιπέδου με αποτέλεσμα να **αλλοιωθεί το τουριστικό μας προϊόν**.

Διευκρινίζεται ότι η αντίθεση των ξενοδόχων στη χρήση των μη αδειούχων διαμερισμάτων αφορά μόνο τη χρήση τους από τον οργανωμένο τουρισμό, δηλαδή τις διακοπές κλειστού περιηγητικού κύκλου.

Οι διαπραγματεύσεις για την ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης εργασίας που διέπει τους όρους εργοδότησης και τη μισθοδοσία του προσωπικού της ξενοδοχειακής βιομηχανίας ήταν επίσης ένα σοβαρό θέμα που απασχόλησε το Σύνδεσμο κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο.

Εν όψει των πολύ μεγάλων διαφορών στις απόψεις των δυο μερών η διαφορά παραπέμφθηκε στο Υπουργείο Εργασίας για μεσολάβηση. Οι διαπραγματεύσεις στο επίπεδο του Υπουργείου Εργασίας συνεχίστηκαν για αρκετούς μήνες χωρίς να καταστεί δυνατή εξεύρεση λύσης.

Οι Συντεχνίες επιλέγοντας τη μέθοδο της δυναμικής αναμέτρησης κήρυξαν εκλεκτικά απεργία σε ορισμένες μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες τόσο στη Λεμεσό όσο και στη Λάρνακα και απειλούσαν με απεργία κατ' επιλογή και σε ξενοδοχεία της Λευκωσίας και της ελεύθερης επαρχίας Αμμοχώστου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου κάλεσε έκτακτες γενικές συνελεύσεις στις οποίες συζητήθηκε η κατάσταση που διαμορφώθηκε και λήφθηκε απόφαση για κήρυξη γενικής ανταπεργίας (LOCK-OUT) στην περίπτωση που η τακτική της εκλεκτικής απεργίας συνεχιζόταν.

Η απόφαση αυτή του Συνδέσμου οδήγησε σε νέες συσκέψεις στο Προεδρικό Μέγαρο οι οποίες ύστερα από μακρές και επίμονες διαπραγματεύσεις κατέληξαν στη συνολολόγηση νέας Συλλογικής Σύμβασης τριετούς διάρκειας. (Η προηγούμενη ήταν διετής).

Η Επιβληθείσα αύξηση στην τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος κατά 15% παρά τις έντονες παραστάσεις του Συνδέσμου και της ΟΕΒ για απαλλαγή και της Τουριστικής βιομηχανίας, όπως συνέβηκε στις περιπτώσεις των άλλων

εξαγωγικών βιομηχανιών, η αύξηση στην τιμή του νερού, η επιβάρυνση των τηλεφωνικών τελών και η αύξηση των εργατικών είχαν σαν αποτέλεσμα την περαιτέρω διόγκωση του λειτουργικού κόστους των ξενοδοχείων με δυσμενείς επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα της Κυπριακής Τουριστικής Βιομηχανίας.

Η συνεχής εξασθένηση της ανταγωνιστικότητας της Τουριστικής Βιομηχανίας και η ανάγκη για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων προς ενίσχυση της αποτέλεσε το αντικείμενο επανειλημμένων συσκέψεων του ΠΑΣΥΞΕ με τον ΚΟΤ.

Για τον ίδιο σκοπό ο Σύνδεσμος μαζί με την ΟΕΒ είχαν συνάντηση και με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατά την οποία ο Σύνδεσμος εξέθεσε τις απόψεις του πάνω στα διάφορα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος.

Μετά από τις πιέσεις του ΠΑΣΥΞΕ και του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου κατά τα τελευταία δυο χρόνια, άνοιξε επιτέλους ο δρόμος για ναυλωμένες πτήσεις από ορισμένα αεροδρόμια της Αγγλίας. Όπως είναι γνωστό, ο ΠΑΣΥΞΕ ανέκαθεν τάχθηκε υπέρ των ελεγχόμενων ναυλωμένων πτήσεων.

Κατά τη διάρκεια του 1983 συνεχίστηκαν οι προσπάθειες του Συνδέσμου για την επαναδραστηριοποίηση των εκτοπισμένων Ξενοδόχων καθώς και για την αναζωογόνηση των ορεινών Θερμέρων.

Η προβολή των ξενοδοχείων μας στο εξωτερικό ήταν και κατά το 1983 μεταξύ των κυριοτέρων μελημάτων του Συνδέσμου.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

Ο ΠΑΣΙΚΑ συνέχισε και κατά το 1983 τις προσπάθειες του για να αποτραπεί η επιβολή της φορολογίας 3% πάνω στους λογαριασμούς των πελατών και επεσήμανε προς όλους τους αρμόδιους τις αρνητικές επιπτώσεις που θα είχε η ενέργεια αυτή στα κέντρα Αναψυχής.

Παρ' όλο ότι η επιβολή της πιο πάνω φορολογίας τελικά δεν αποφεύχθηκε, η δυναμική με επιχειρήματα αντιμετώπιση του θέματος από το Σύνδεσμο είχε σαν αποτέλεσμα να γίνει αποδεκτή εισήγηση του για την νομική κατοχύρωση του επαγγέλματος. Για το σκοπό αυτό καταρτίστηκε ύστερα από επαφές του Συνδέσμου με τον ΚΟΤ νομοσχέδιο το οποίο θα υποβάλλετο στη Βουλή για έγκριση.

Άλλο σημαντικό θέμα που απασχόλησε το Σύνδεσμο ήταν και η ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας που έληξε το 1982.

Τόσο στο θέμα των διαπραγματεύσεων με τις Συντεχνίες για την ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας όσο και σε πολλά άλλα θέματα που απασχόλησαν το Δ.Σ., ο Σύνδεσμος είχε την αμέριστη συμπαράσταση και βοήθεια της ΟΕΒ της οποίας από το 1983 κατέστη μέλος.

ΣΥΝΕΣΜΟΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Κατά το χρόνο που πέρασε ο Σύνδεσμος συνέχισε και βελτίωσε τη συνεργασία του με την Αρχή Λιμένων Κύπρου, τους αρμόδιους κρατικούς φορείς, τις εργοδοτικές και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις.

Η βελτίωση αυτή των σχέσεων και η ενίσχυση του Συνδέσμου με προσοντούχο προσωπικό βοήθησαν την πάρα πέρα εξυπηρέτηση των εισαγωγών και εξαγωγών από τα μέλη του Συνδέσμου. Η ικανοποιητική εξυπηρέτηση έχει συνδυασθεί με την εξασφάλιση πιο χαμηλών ναύλων γεγονός που βοήθησε ακόμα περισσότερο τους ενδιαφερομένους. Ιδιαίτερα στενή και εποικοδομητική υπήρξε η συνεργασία του Συνδέσμου με την Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων, η συμβολή της οποίας υπήρξε πολύτιμη για την αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων που ο Σύνδεσμος είχε να αντιμετωπίσει κατά την ανασκοπούμενη περίοδο.

Τα κυριότερα από τα προβλήματα αυτά ήταν τα ακόλουθα:-

- (α) Η δημιουργία νέου σταθμού διακίνησης εμπορευματοκιβωτίων στη Λεμεσό. Για το σκοπό αυτό ο Σύνδεσμος μετακάλεσε εμπειρογνώμονα που

υπέβαλε ήδη τις απόψεις του. Το θέμα εξακολουθεί να συζητείται και αναμένεται ότι σύντομα θα λυθεί ικανοποιητικά.

Όλοι οι ενδιαφερόμενοι έχουν αντιληφθεί το σημαντικό ρόλο του ιδιωτικού τομέα στα λιμάνια και πιστεύεται ότι η διακίνηση εμπορευματοκιβωτιών θα εξακολουθήσει να γίνεται από τον ιδιωτικό τομέα σύμφωνα με τους κανονισμούς της Αρχής Λιμένων Κύπρου.

- (6) Η αντιμετώπιση διάφορων εκκρεμών εργατικών λιμενικών προβλημάτων που σχετίζονται με την εισαγωγή νέας τεχνολογίας φορτοεκφόρτωσης. Το πρόβλημα αντιμετωπίζεται από κοινού με τις συντεχνίες και αναμένεται σύντομα ν' αρχίσουν διαπραγματεύσεις για την επίλυσή του.

Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα που απασχόλησε ιδιαίτερα το Σύνδεσμο είναι η προσπάθεια που καταβάλλεται από ορισμένα Κυβερνητικά Τμήματα για δημιουργία Εθνικού Μεταφορέα. Έχουμε κατ' επανάληψη αποδείξει σ' όλους τους ενδιαφερόμενους ότι η Κύπρος εξυπηρετείται ικανοποιητικά από μεγάλ αριθμό ναυτιλιακών γραμμών με τα πιο χαμηλά ναύλα στην περιοχή και ότι η δημιουργία τέτοιου μεταφορέα θα δημιουργήσει μονοπωλιακές καταστάσεις και τάσεις εκμετάλλευσης με όλα τα δυσμενή αποτελέσματα.

Γενικά ο Σύνδεσμος με υπευθυνότητα και σύνεση εργάζεται για τη σωστή και αποτελεσματική λειτουργία των λιμανιών μας καθώς και για την πλήρη εξυπηρέτηση των Κυπρίων Εισαγωγέων και Εξαγωγέων. Παράλληλα μεγάλη φροντίδα και προσοχή ο Σύνδεσμος και τα Μέλη του έχουν δώσει στην προσέλκυση διαμετακομιστικού εμπορίου τα δε αποτελέσματα είναι πολύ ενθαρρυντικά.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΩΝ

Οι προσπάθειες για τη σύσταση του Παγκυπρίου Συνδέσμου Εργοδοτών Τυπογράφων που άρχισαν από το 1982 είχαν σαν αποτέλεσμα την εγγραφή του Συνδέσμου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία το Δεκέμβρη του ιδίου έτους.

Από της ίδρυσής του ο Σύνδεσμος εντάχθηκε στη δύναμη της ΟΕΒ και το Διοικητικό Συμβούλιο του άρχισε συντονισμένες προσπάθειες για την καλύτερη αντιμετώπιση και επίλυση των πολλών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η Κυπριακή Τυπογραφία.

Πρώτο θέμα που απασχόλησε το Σύνδεσμο ήταν η απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς της νέας τεχνολογίας και των υλικών που χρησιμοποιούνται σήμερα στην σύγχρονη τυπογραφία.

Παράλληλα με την προσπάθεια για την επίλυση των προβλημάτων του κλάδου το Δ.Σ. ανέπτυξε σημαντική δραστηριότητα και στον οργανωτικό τομέα με αποτέλεσμα κατά το 1983 να ενταχθούν στη δύναμη του Συνδέσμου 12 νέα μέλη, έτσι που ο συνολικός αριθμός των μελών του Συνδέσμου να ανέλθει σε 36.

Άλλο σημαντικό θέμα που είχε να αντιμετωπίσει το Δ.Σ. του Συνδέσμου ήταν και η ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας που έληγε το τέλος του χρόνου. Πριν ακόμη υποβληθούν τα αιτήματα από τις Συντεχνίες το Δ.Σ. σε στενή συνεργασία με την ΟΕΒ άρχισε την συγκέντρωση των αναγκαίων στοιχείων και πληροφοριών και ταυτόχρονα απέστειλε προς τις συντεχνίες επιστολή με την οποία κοινοποιούσε απόφασή του για διαφοροποίηση ορισμένων άρθρων της Σύμβασης τα οποία δημιούργησαν στον παρελθόν ιδιαίτερα προβλήματα στην τυπογραφική Βιομηχανία. Λόγω της καθυστέρησης στην υποβολή των αιτημάτων από τις Συντεχνίες οι διαπραγματεύσεις για την ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης δεν κατέστη δυνατόν να αρχίσουν πριν το τέλος του 1983.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΛΥΝΤΗΡΙΟΥΧΩΝ

Πολλές και σημαντικές ήταν οι δραστηριότητες του νεοσυσταθέντος Συνδέσμου των Πλυντηριούχων κατά τον χρόνο που πέρασε. Οι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου γίνονταν τακτικά επί μηνιαίας βάσεως και σ' αυτές εξετάζοντο λεπτομερειακά όλα τα προβλήματα που απασχολούν τον κλάδο.

Η αναγνώριση του Συνδέσμου σαν Βιομηχανίας και η κατοχύρωση του επαγγέλματος ήταν τα κυριότερα θέματα που απασχόλησαν το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη διάρκεια του 1983. Για την προώθηση των προβλημάτων αυτών πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις του Συμβουλίου τόσο με αρμόδιους Λειτουργούς της ΟΕΒ όσο και με αρμόδιους Λειτουργούς του Υπουργείου Εμπορίου & Βιομηχανίας. Οι συναντήσεις υπήρξαν πολύ χρήσιμες και πιστεύεται ότι θα συμβάλουν θετικά ώστε τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Σύνδεσμος να μπουν στο δρόμο της επίλυσής τους.

Η άριστη συνεργασία με το Σύνδεσμο των Ξενοδόχων ήταν πάντοτε μια από τις κύριες επιδιώξεις του Συνδέσμου. Μέσα στα πλαίσια αυτά αντιπροσωπεία του Διοικητικού Συμβουλίου είχε συνάντηση με το Σύνδεσμο Ξενοδόχων κατά την οποία οι δυο πλευρές εξέθεσαν τις απόψεις τους πάνω σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

Άλλα θέματα που απασχόλησαν το Σύνδεσμο στην υπό επισκόπηση περίοδο ήταν τα Συμβόλαια με τις Βρετανικές Βάσεις, το οικονομικό, καθώς και οργανωτικά θέματα. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχοντας πάντοτε την αμέριστη συμπαράσταση όλων των μελών κατάφερε να λύσει τα πιο πάνω προβλήματα δημιουργώντας έτσι τις σωστές βάσεις για παραπέρα ανάπτυξη του Συνδέσμου.

Τέλος πρέπει να τονισθεί η στενή και συνεχής συνεργασία του Συνδέσμου με την ΟΕΒ, πράγμα που συνέβαλε αποφασιστικά στην προώθηση των σκοπών του Συνδέσμου.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΤΡΑΚΤΟΡ & ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ

Ο Σύνδεσμος συνέχισε κατά το 1983 έντονη δραστηριότητα όπως και το 1982 για την προώθηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα Μέλη του.

Η εισαγωγή οχημάτων από οίκους εκτός των επισήμων αντιπροσώπων, ο έλεγχος των τιμών των ανταλλακτικών, η απόσβεση πάνω στα μεταχειρισμένα χωματουργικά μηχανήματα, οι σχέσεις μελών του Συνδέσμου με μη μέλη του, υπήρξαν μεταξύ άλλων, τα θέματα τα οποία το Συμβούλιο του Συνδέσμου προώθησε για επίλυση κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο για τα συμφέροντα των Μελών.

Σ' όλη τη διάρκεια του χρόνου ο Σύνδεσμος έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στις συζητήσεις για τροποποίηση υφισταμένων, ή εισαγωγή νέων κανονισμών που αφορούσαν άμεσα το Σύνδεσμο όπως η επιβολή δασμών στα οχήματα τύπου Βαν και Τζιπ, η τροποποίηση στους Κανονισμούς περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κίνησης και οι νέοι Κανονισμοί για τις προδιαγραφές και ιδιοκτησία οχημάτων τύπου Βαν.

Εντός του 1983 υπογράφηκε νέα διετής σύμβαση για τους απασχολούμενους στα Γκαράζ που θα λήξει την 31/12/84.

Η συμβολή της ΟΕΒ τόσο κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για ανανέωση της συλλογικής σύμβασης όσο και στην επίλυση των άλλων προβλημάτων υπήρξε ουσιώδης και πολύτιμη.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΤΩΝ – ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΦΥΛΩΝ

Κατά τη διάρκεια του 1983, ο Παγκύπριος Εργοδοτικός Σύνδεσμος Συσκευαστών-Εξαγωγέων Εσπεριδοειδών & Σταφυλών σε επανειλημμένες συνεδριάσεις του επελήφθη διαφόρων ζητημάτων που αφορούσαν γενικά το εξαγωγικό εμπόριο, καθώς και ειδικά ζητήματα που ενδιέφεραν τους εξαγωγείς και καλλιεργητές εσπεριδοειδών και σταφυλών. Τα κυριότερα από τα θέματα αυτά ήταν τα πιο κάτω:

1. Μετά από προσπάθειες των Μελών επιτεύχθηκε κοινός ναύλος για τα πλοία των εσπεριδοειδών του 1983/84. Το ύψος του διατηρήθηκε στα επίπεδα το προηγούμενου χρόνου και είναι χαμηλότερος του ναύλου που ίσχυε για τη εσοδεία 1981/82.
2. Επιτεύχθηκε επίσης συμφωνία με τα εργοστάσια κατασκευής χαρτοκιβωτίων που προνοούσε αύξηση 10% στις τιμές των χαρτονίων που χρησιμοποιούνται από τα Μέλη για εξαγωγή των εσπεριδοειδών. Η Συμφωνία αυτή θεωρείται πολύ ικανοποιητική αν λάβουμε υπόψη την τεράστια αύξηση της τιμής του χάρτου και του δολλαρίου.
3. Με σκοπό τη διατήρηση και ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας υποβλήθηκε στα αρμόδια Υπουργεία και στην Βουλή, υπόμνημα με το οποίο ο Σύνδεσμος επεξηγούσε τις θέσεις του και ταυτόχρονα εξέφραζε την αντίθεσή του στη δημιουργία Συμβουλίου Εμπορίας Σταφυλών. Πέρα από το υπόμνημα, επιτροπή του Συνδέσμου είχε επαφές με τα αρμόδια Υπουργεία και με τις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Εμπορίου & Βιομηχανίας και Γεωργίας κατά τις οποίες ο Σύνδεσμος είχε την ευκαιρία να αναπτύξει προφορικά και σε βάθος τις απόψεις του πάνω στο θέμα αυτό.
Αποτέλεσμα των πιο πάνω ενεργειών του Συνδέσμου ήταν η μη προώθηση νομοσχεδίου που προέβλεπε τη σύσταση Συμβουλίου Εμπορίας Σταφυλών.
4. Κατόπιν πολλών συνεδριάσεων υπεγράφη νέα Συλλογική Σύμβαση με τις Συντεχνίες, για τους εργάτες που ασχολούνται στα συσκευαστήρια των Μελών, τα αποτελέσματα της οποίας θεωρούνται ικανοποιητικά και για τις δύο πλευρές.
5. Κατά το 1983 ένα νέο Μέλος έχει προστεθεί στη δύναμη του Συνδέσμου. Ανακεφαλαιώνοντας μπορούμε να πούμε ότι οι ενέργειες του Συνδέσμου κατά τον περασμένο χρόνο είχαν θετικά αποτελέσματα. Οι συχνές συσκέψεις, η εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων η αλληλοενημέρωση και η ειλικρινής συνεργασία μεταξύ των μελών του Συνδέσμου συνέβαλαν θετικά τόσο στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων του Συνδέσμου ειδικότερα όσο και του κλάδου γενικότερα.